

วารสารโหราศาสตร์วิชาการ

Academic Journal of Bodhisastra

ISSN: 2652 - 1452

ปีที่ 6 ฉบับที่ 10 ประจำเดือน มกราคม – มิถุนายน 2567

Vol.6 No.10 , January - June, 2024

รูปแบบความสำเร็จของการใช้หลักพุทธศาสนาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ The Successful Model of Using Buddhist Principles to Promote and Develop Quality of Life of People in Pha Poon Village Community, Omkoi District, Chiang Mai Province	พระสุรศักดิ์ อุปลโม (ปูเงิน) วัดผาปูน อาศรมพระธรรมจาริก บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่	1-26
รูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ I WORLD Model ของโรงเรียนไอเวลดส์สถานศึกษาเอกชนนอกระบบ A Model of Self-Discipline Enhancement Using the I WORLD Model of I-world School, A Non-Formal Private Educational Institution	ปานทิพย์ พอดิ นักวิชาการอิสระ	27-39
รูปแบบของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี Model of the Operation of the Community Welfare Fund of Prachantakham Subdistrict Municipality, Prachantakham District, Prachinburi Province	รสสุคนธ์ พานิชดี	40-48
ทัศนคติของประชาชนตำบลหนองหลวง ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี Attitude of the people of Nong Luang Subdistrict to the administration of Nong Luang Subdistrict Administrative Organization Sawang Arom District Uthai Thani Province	กรรณสิทธิ์ สะและน้อย, กฤษณ์ ภูริพงศ์, วิรัตน์ วิจารณ์ประภา สมคิด ศรีสิงห์ และปรียาพัศ เชื้อรอด	49-58
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี Public participation in the operations of the Nong Pla Mo Subdistrict Administrative Organization, Nong Khae District. Saraburi Province	ณโม รักเลี้ยง, ชาญยุทธ พวงกำ หยาด, สุนิมา ชุ่มพงษ์, ไกรจักร ภักดิณรงค์, อนุสรณ์ สอนใจดี, และ ทินภัทร แสนธนรัชต์	59-70
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร Marketing Mix Affecting BTS Sky Train Services Satisfaction of Customers in Bangkok	สุทธิชัย ปัญญโรจน์	71-81
การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน Improve the competitiveness of infrastructure and communications construction companies in Dongguan City, Guangdong Province, China.	Zhong Wenfeng , Suthichai Panyaroj	82-90
การส่งเสริมความสามารถพิเศษของทรัพยากรมนุษย์ในสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ มณฑลไห่หนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน The Promotion of Human Resources' Talents in Modern Scientific Research Institution in Hainan province, China	Songjun, Suthichai Panyaroj	91-101
แนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศไทย The Guidelines for Applying Technological Innovations for production efficiency in the construction industry in China	Liu Yuan, Suthichai Panyaroj	102-111

บรรณาธิการแถลง

วารสารโพธิศาสตร์วิชาการ ฉบับนี้ เป็นปีที่ 6 ฉบับที่ 10 หรือทำมาแล้ว 6 ปี เล่มนี้เป็นปีที่ 10 หรือทำมา 10 เล่มแล้ว นับว่าเราได้ฝ่าฟันความยากลำบากมาพอสมควร ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากอาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการอิสระ ซึ่งคนเขียนบทความ ทั้งบทความวิจัย และบทความวิชาการ ด้วยความยากลำบาก รวมทั้งหนังสือวารสารของเรา มุ่งที่จะให้นักศึกษาของเรา ได้มีวารสารเพื่อรับการตีพิมพ์ โดยไม่ต้องไปแสวงหาจากวารสารอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากการนำเสนอในมุมมองที่จะแตกต่างจากนักวิชาการทั่วไป

บทความทุกบทความ เราได้รับความร่วมมือสนับสนุนและการติติงจากท่านผู้เชี่ยวชาญ มีผลงานมาแล้ว เพื่อให้รับมาตรฐานทางเนื้อหา และพร้อมรับการตีพิมพ์ หวังว่าผ่านจะได้รับประโยชน์ตามสมควร หวังว่าคงจะได้สร้างองค์ความรู้ในทางวิชาการที่ตกผลึกจากการปฏิบัติได้อย่างมากมาย น่าประทับใจ.

Academic Bodhisastra Journal, is the 6th year, issue 10, or has been published for 6 years. This is the 10th year, or has been published for 10 volumes. We have overcome quite a lot of difficulties with the cooperation of university Professors, independent scholars, who write articles, both research articles and academic articles, with great difficulty, including our journal books. We aim to provide our students with journals to be published without having to seek from other journals. This is because the presentation of the perspective will be different from general scholars.

For every article, we have received support and criticism from experts who have already produced works in order to meet the content standards and be ready for publication. We hope that if it passes, we will receive appropriate benefits.

We hope that we will be able to create a great deal of academic knowledge that has crystallized from practice. It is impressive.

Prof. Dr.Sak Prasandee

Editor

วารสารโพธิศาสตร์วิชาการ

Academic Journal of Bodhisastra

ISSN: 2652 - 1452

ปีที่ 6 ฉบับที่ 10 ประจำเดือน มกราคม – มิถุนายน 2567 Vol.6 No.10 , January – June 2024

วัตถุประสงค์ /Objective

เพื่อสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยโพธิศาสตร์ และมหาวิทยาลัยทั่วไป ได้มีโอกาสนำผลงานทางวิชาการ ผลงานสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ รวมถึงงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์อื่น ๆ มาเผยแพร่ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

To support the academics, researchers and students of the Bodhisastra University and independent universities where established in Florida, USA, and other universities in general have had the opportunity to publish their academic writing, thesis and dissertation as well as other social science research to disseminate and exchange knowledge together

คำชี้แจง / Remark

ความคิดเห็นใด ๆ ในวารสารวิชาการโพธิศาสตร์ฉบับนี้ เป็นของผู้เขียน มหาวิทยาลัยโพธิศาสตร์ และบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องมีความเห็นพ้องแต่อย่างใด

Any opinions in this journal of Bodhisattva belong to the authors. Bodhisastra Foundation and The editors do not need to have any consensus.

เจ้าของวารสาร

มูลนิธิโพธิศาสตร์

บรรณาธิการที่ปรึกษา

พระวิเทศพรหมคุณ รศ.ดร.

บรรณาธิการ

ศ.ดร.ศักดิ์ ประสานดี

เว็บไซต์วารสาร:

www.bodhisastra.com

จัดพิมพ์โดย

มูลนิธิโพธิศาสตร์ 117/241 หมู่ 9 ตำบลบางรักพัฒนา

อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110 โทร. 0814545265

โรงพิมพ์ :

บริษัท โมเดอร์น ฟิล์ม เซ็นเตอร์ จำกัด 122/15-16 ซอยลาดพร้าว37

ถนนลาดพร้าว แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร กทม 10900

กำหนดออกวารสาร

ทุก 6 เดือน จำนวนพิมพ์ 100 เล่ม

คณะกรรมการกลั่นกรอง (Peer Review)

Prof. Dr.Teddy Ag BOU

Prof. Dr.Sithea Yon

Prof. Dr. Supari Muslim

Prof. Dr. Haiyang Gao

Prof. Dr. Chea Chamroeun

Dr.Vasna Chann

ศ.ดร.เอนก นาคะบุตร

ศ.ดร.บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ

ศ.ดร.ศักดิ์ ประสานดี

ศ.ดร.วุฒิพงศ์ ถายะพิงค์

รศ.ดร.สุระชัย พิชัยช่วง

รศ.ดร.สุภาพร ขาวสวน

รศ.ดร.ว่าที่ ร.ต. ธาณี ขาวสวน

รศ.ดร.มณฑิยา สอดเนื่อง

รศ.ดร.พ.ต.ท.หญิง ฐิชาลักษณ์ ณรงค์วิทย์

รศ.ดร.ประดิษฐ์ วิศิษฐการ

รศ.ดร.ดะโต๊ะ สรี สัมพันธ์ รัฐแพทย์

รศ.ดร.ณัฐวธ วัชรกุลดิลก

ผศ.ดร.ชลพิณท์ เชิดผล

ผศ.ดร.ฉัตรวรัญช องค์กรสิงห์

ผศ.ดร.ณัฐวัฒน์ ชื่นฤดี

ผศ.ดร.ปกรณ วัฒนทอง

ผศ.ดร.พิสมัย ธารเลิศ

ดร.ชำนาญ พึ่งถิ่น

ดร.ฐาปนพงษ์ ริมหนองอ่าง

ดร.ถาวร ปิธิโรจน์

ดร.ธวัช ชัยแก้ว

ดร.นิพัทธ์ ชัยวรมุขกุล

ดร.ประยงค์ หนูบุญคง

ดร.สำรวย ผัดผล

ดร.ตรัย อานประโคน

ดร.ชัยบูรณ์ภัทร สมานรักษ์

ผศ.ดร.บุญเลิศ ไทยทัตกุล

Asst.Prof. Dr.Akanazu Humphry

Asst. Prof. Dr.Joshua Nguyen

Asst. Prof. Dr.Christopher Poole-Johnson

Dr. Osama Shiha

Dr. Nguyen Minh Trang

ศ.ดร.ยงสยาม สนามพล

ศ.ดร.สุมานพ ศิวารักษ์

ศ.ดร.ทองหล่อ เทียงธรรม

ศ.ดร.คำอ้าย ถาววัลย์

รศ.ดร.ฐานโรจน์ โรจน์กุลเสฏฐ์

รศ.ดร.ชนรรณภรณ์ วรพิทยศิริ

รศ.ดร.ชญานิสสา คาร์นิเยอร์

รศ.ดร.จันทรัตน์ ภคมาศ

แม่ชี รศ.ดร.จุติภา ทรรพสิทธิ์

แม่ชี รศ.ดร.บุญเรือง ทองปัญญา

แม่ชี รศ.ดร.ปัญญาภรณ์ แสงคำ

แม่ชี รศ.ดร.ศรีสุดา วมสมบูรณ์

ผศ.ดร.พระครูพิธานพัฒนคุณ

ผศ.ดร.พระครูพิศาลธรรมจารี

ผศ.ดร.พระครูวิมลศิลป์ปะกิจ

พระมหาอุกฤษ จิตพิลา

ดร.จารุวรรณ เหมืองจา

ดร.พระดาวเสด็จ เลิศมณี

ดร.พระมหาสุภภัก อุ่มพิมาย

ดร.พันธกานต์ พรหมพราณกุล

ดร.ร.ต.ต.ปัญญาวัฒน์ กระทุ้มเขต

ดร.สมเกียรติ ภูธรธรรมศิริ

ดร.อาสา รังสิมาพิสุทธิ

ผศ.ดร.ไพศาล อนุตรานุสรณ์

ผศ.ดร.สุรัตน์ ยุทธเสรี

ผศ.ดร.พระครูบัณฑิตวชิโรภาส (วัชร)

ดร.ราริสสา สงวนทรัพย์

รูปแบบความสำเร็จของการใช้หลักพุทธศาสนาเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนใน
ชุมชนบ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

The Successful Model of Using Buddhist Principles to Promote and Develop Quality
of Life of People in Pha Poon Village Community, Omkoi District, Chiang Mai
Province

พระสุรศักดิ์ อุปสโม (ปุ่เงิน)

วัดผาปูน อาศรมพระธรรมจาริก บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความสำเร็จของการใช้หลักพุทธศาสนาเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการศึกษาจากประสบการณ์ทำงานของผู้วิจัยที่ทำงานด้านการส่งเสริมพัฒนาชุมชนและวิถีชีวิตชาวบ้านชนเผ่ากระเหรี่ยงโปว์ มากกว่า 33 ปี ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบความสำเร็จประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ความศรัทธาของคนในชุมชนที่มีต่อผู้นำ 2) ความตั้งใจที่จะทำสิ่งที่ดีให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน 3) การมีส่วนร่วมของชุมชน 4) การเสียสละ และ 5) การพัฒนาตนเอง การนำหลักพุทธศาสนาเข้ามาใช้ผ่านโครงการศีลห้าและการแสดงธรรมเทศนาด้วยภาษากระเหรี่ยง ส่งผลให้ชุมชนมีความสงบสุข มีความเจริญงอกงามทางพุทธศาสนา และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

คำสำคัญ: รูปแบบความสำเร็จ, หลักพุทธศาสนา, การพัฒนาชุมชน, ชาวกระเหรี่ยง, บ้านผาปูน

Abstract

This research aims to study the successful model of using Buddhist principles to promote and develop the quality of life of people in Pha Poon Village Community, Omkoi District, Chiang Mai Province. The methodology was based on the researcher's practical experience working in community development and lifestyle enhancement among the Pwo Karen ethnic group for over 33 years. The findings revealed that the successful model consists of five main components: 1) Community faith in leadership, 2) Intention to do good for community benefit, 3) Community participation, 4) Sacrifice, and 5) Self-development. The application of Buddhist principles through the Five Precepts project and Dharma teaching in the Karen language resulted in community peace, Buddhist religious prosperity, and harmonious coexistence.

Keywords: Successful Model, Buddhist Principles, Community Development, Karen People, Pha Poon Village

บทนำ

การพัฒนาชุมชนในสังคมไทยนั้น มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ที่ต้องการแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะชุมชนชาวเขาเผ่าต่างๆ ที่มีวัฒนธรรมประเพณีเป็นของตนเอง ซึ่งต้องการการพัฒนาที่คำนึงถึงความเป็นอัตลักษณ์และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม บ้านผาปูนเป็นชุมชนของชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงโปว์ ตั้งอยู่ในเขตอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ประชาชนมีอาชีพเป็นเกษตรกรและหาของป่า มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ มีภาษาเป็นของตนเอง นับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ รวมทั้งยังคงความเชื่อในการนับถือผีบรรพบุรุษ

พื้นที่ตั้งของบ้านผาปูนอยู่ห่างจากตัวอำเภออมก๋อย 18 กิโลเมตร ในอดีตเส้นทางเข้าสู่หมู่บ้านยากลำบาก ไม่มีถนนเข้าถึงต้องอาศัยการเดินเท้า ปัจจุบันแม้จะมีการสร้างทางเข้าสู่บ้านผาปูนสะดวกมากขึ้น แต่ยังคงเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงได้ไม่สะดวกนัก ทำให้การพัฒนาด้านต่างๆ เป็นไปอย่างล่าช้า วัดผาปูนหรืออาศรมพระธรรมจาริกบ้านผาปูน เป็นจุดศูนย์กลางของชุมชนมีขนาดพื้นที่ตั้ง 25 ไร่ 4 งาน 60 ตารางวา ตั้งอยู่ในเขตอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอมก๋อย ดำเนินงานภายใต้โครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค วัดศรีโสดา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

สภาพปัญหาในชุมชนที่ผู้วิจัยได้สังเกตพบ ได้แก่ ความยากลำบากทางเศรษฐกิจ ปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน การขาดการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และความขาดแคลนทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีการแข่งขันระหว่างศาสนาต่างๆ ในการเผยแพร่ค่านิยมและความเชื่อสู่ชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษารูปแบบความสำเร็จของการใช้หลักพุทธศาสนาเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านผาปูน
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์หลักพุทธศาสนาสู่การพัฒนาชุมชนชาวกระเหรี่ยง
- 2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรมของชนเผ่า

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาจากประสบการณ์ทำงานของผู้วิจัยที่ทำงานด้านการส่งเสริมพัฒนาชุมชนและวิถีชีวิตชาวบ้านชนเผ่ากระเหรี่ยงโปว์ รวมถึงการเผยแพร่พุทธศาสนาที่ยาวนานมากกว่า 33 ปี โดย

ผู้วิจัยเป็นผู้อยู่อาศัยและมีภูมิลำเนาในชุมชนชาวกระเหรี่ยงบ้านผาปูน และเป็นผู้นำในการพัฒนาศาสนา วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตของคนในชุมชนมาโดยตลอด

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการผ่านการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกกับสมาชิก ชุมชน การวิเคราะห์เอกสาร และการบันทึกภาคสนาม ข้อมูลที่รวบรวมได้ครอบคลุมระยะเวลากว่า 30 ปี ตั้งแต่ปี 2538 ถึงปัจจุบัน

ผลการวิจัย

1. บริบทของเรื่อง สถานการณ์การเริ่มต้น

บ้านผาปูน ตำบลอมก๋อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

เป็นชุมชนชาวกระเหรี่ยง โปว์ ตั้งขึ้นบนสันเขามีแม่น้ำไหลผ่าน อาณาเขตติดต่อกับตำบลนาเกียน เดินทางเข้าออกยากลำบากมาก เดิมไม่มีถนนตัดผ่าน มีเรื่องเล่าว่าในอดีตมีพ่อค้าจากอำเภอสอดมาค้าขาย และได้สร้างบ้านติดกับแม่น้ำซึ่งมีหินปูนมาก ในแม่น้ำพ่อค้าได้นำหินปูนไปเผาไฟแล้วแช่น้ำรอให้แห้ง เมื่อแห้งหินปูนนั้นก็เปลี่ยนสีเป็นสีขาว พ่อค้าจึงนำปูนสีขาวนั้นมาผสมกับหมากแล้วนำไปคั่วกิน จากนั้นต่อมาก็นำปูนขาวนั้นมาขายให้ชาวบ้านเพื่อผสมหมากคั่วกิน หลายปีต่อจากนั้นมาเมื่อเจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้าถึงชุมชนนี้ได้เข้าพูดคุยกับชาวบ้านที่อยู่ในป่า ติดกับแม่น้ำซึ่งบริเวณนั้นมีหน้าผาเล็กๆ ซึ่งเต็มไปด้วยหินปูน เจ้าหน้าที่รัฐจึงเรียนถึ้นนี้ว่า ผาปูน ตามสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ปรากฏ จึงเป็นที่มาของบ้านผาปูน ในปัจจุบัน สภาพโดยทั่วไปของบ้านผาปูนเป็นภูเขา สลับกับที่ราบ และป่า ชาวบ้านอาศัยอยู่สามช่วงอายุคน ห่างจากอำเภอมก๋อย 16 กิโลเมตร ชาวบ้านทั้งหมดประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เป็นที่ราบ 70% เป็นภูเขา 30% เป็นพื้นที่ทำการเกษตรและที่อยู่อาศัย ประชากรประมาณ 600 คน นับถือพุทธศาสนา และอีกส่วนหนึ่งนับถือ คริสต์ศาสนา

วิถีชีวิตชาวกระเหรี่ยงพุทธ วัดผาปูน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

บ้านผาปูน มีกฎระเบียบที่ยึดถืออย่างเหนียวแน่น และคงเป็นวิถีปฏิบัติอย่างยาวนาน นั่นคือการนับถือผีบรรพชน ปู่ ย่า เจ้าป่า เจ้าเขา ผีบรรพบุรุษ ซึ่งมีข้อห้ามที่ถืออย่างเคร่งครัด เปรียบเสมือนกฎหมายพื้นฐานของชุมชนชาวกระเหรี่ยง ที่จำต้องปฏิบัติกันทุกคน โดยมีผู้เฒ่าผู้แก่ อาวุโสในชุมชนเป็นที่

ฟังและให้คำปรึกษาแนะนำ โดยข้อบังคับที่ถูกกำหนดไว้และถือปฏิบัติเพื่อสร้างความสงบสุข และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

และด้วยความศรัทธา โดยจะใช้ไก่เป็นเครื่องพลีไหว้เพื่อสื่อบรรพบุรุษ นอกเหนือจากการนับถือผีบรรพบุรุษแล้ว ชาวบ้านยังยึดถือคำสอนทางศาสนาและถือปฏิบัติอย่างดี ทั้งคำสอนทางศาสนาคริสต์ และคำสอนในพุทธศาสนา ควบคู่กับกฎหมายของทางภาครัฐอย่างเคร่งครัด จึงมักไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรงอันใดที่จะเกิดขึ้นในชุมชนผาปูนจากอดีต จนถึงปัจจุบัน

ภาพความเชื่อพิธีกรรมเลี้ยงผี ของชาวกระเหรี่ยง ซึ่งถือเป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาของชนเผ่า

ภาพความเชื่อพิธีกรรมเลี้ยงผี ของชาวกระเหรี่ยง ซึ่งถือเป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาของชนเผ่า

ภาพความเชื่อพิธีกรรมเลี้ยงผี ของชาวกระเหรี่ยง ซึ่งถือเป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมาของชนเผ่า

กฎระเบียบที่ทางผู้วิจัยฯ ได้ขอความร่วมมือและตั้งไว้เพื่อให้ชาวบ้านในชุมชนร่วมกันปฏิบัติ และได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งคือ การรักษาศีลห้า และทุกวันพระของให้ชาวบ้าน (บ้านที่นับถือพุทธศาสนา) เข้าวัดทุกคร้วเรือน และช่วยเหลือกิจกรรมของวัดผาปูน หรือกิจกรรมอันใดที่วัดร้องขอ ก็จะได้รับความร่วมมือด้วยดีจากชาวบ้าน และบางครั้งก็มักได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านที่นับถือคริสต์ศาสนาเข้าร่วมด้วย แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านในชุมชนให้ความร่วมมือ และมีความสามัคคีรวมกันเป็นอย่างดี ซึ่งนี่เป็นลักษณะของชาวกระเหรี่ยง ที่จะร่วมมือกันในทุกๆ กิจกรรม

การให้ความร่วมมือของชาวบ้านในชุมชนเพื่อช่วยในการพัฒนา วัดผาปูน

ความร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือ ด้วยการสละแรงกาย เพื่อร่วมในการพัฒนา วัดผาปูน

เป็นภาพที่เห็นได้ในชุมชนบ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ วิถีแห่งชาวกระเหรี่ยงโปว

ข้อมูลทางด้านศักยภาพและทุนทางสังคมของชุมชน

บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้ดีในเรื่อง การเกษตร และมีความร่วมมือในชุมชนเนื่องจากบ้านผาปูนเป็นชนเผ่ากระเหรี่ยงทั้งชุมชน มีความผูกพัน ในความเป็นชาติพันธุ์กระเหรี่ยง มีภาษาพูด ภาษาเขียนใช้ในการสื่อสารเฉพาะในชุมชน มีความเกี่ยวข้อง ในสายสัมพันธ์ความเป็นพี่ น้อง และเครือญาติอย่างแนบแน่น มีวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณี ธรรมเนียม ปฏิบัติ และความเชื่อที่สอดคล้องกัน

ทุนทางสังคม ของสภาพถิ่นที่อยู่ก็เหมาะต่อการทำเกษตรกรรม เพราะปลูก สภาพดินฟ้าอากาศ เหมาะกับการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจได้ดี เช่น มะเขือเทศ พริก และฟักทอง มีวัฒนธรรมด้านอาหาร การ แต่งกาย ภาษา และประเพณีโดยมีปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดสาน การลงรัก การตีมีด เพื่อใช้เองในครัวเรือน และเหลือเพื่อส่งจำหน่ายเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กว้างขวาง ออกไปสู่ชุมชนภายนอก และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

การแต่งกายของชาวกระเหรี่ยง โป่ว บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

การแต่งกายของชาวกระเหรี่ยง ในการร่วมงานบุญ วัดผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

การแต่งกายของชาวกระเหรี่ยง บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ความสวยงามของวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวกระเหรี่ยง โปว ด้วยลูกปัดหลากสี วัฒนธรรม
การแต่งกายของชาวกระเหรี่ยง บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

วิถีชีวิต การแต่งกายชาวกระเหรี่ยง แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชาวกระเหรี่ยงที่แท้จริง

การแต่งกายของสตรีสูงวัยชาวกระเหรี่ยง และเด็กชายชาวกระเหรี่ยง บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย
จังหวัดเชียงใหม่ ในแบบวิถีแห่งการเกษตร การเกี่ยวข้าวบ้านผาปูน
ชุมชนกระเหรี่ยง โปว อำเภออมก๋อย

น้ำเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตในชุมชน ชาวบ้านมีการผันน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร และการเพาะปลูก
พืชไร่ พืชสวน ด้วยการร่วมแรงและกำลังในการช่วยเหลือกันในชุมชน

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการเกษตร

บ้านผาปูน มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการเกษตร เพื่อสร้างวินัยในการออมเงิน และมีทุนในการพัฒนาอาชีพให้สมาชิก และส่งเสริมให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ ในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม

กลุ่มช่วยเหลือบ้านผาปูน ตำบลผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ความเป็นมาของกองทุนวัดผาปูน เป็นอีกหนึ่งในความช่วยเหลือในหลายๆ ด้านของวัดที่มีให้กับชุมชน พี่น้องชาวกระเหรี่ยง โดยมุ่งที่จะพัฒนาวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ของชาวบ้านในชุมชนให้มีความสามารถในการจัดการตนเอง และครอบครัว เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้ในระยะยาว อันจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถส่งผลไปสู่ความยั่งยืน โดยมีหลักดังนี้

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตของตนเองด้วย คุณค่า และปัญญาของตนเอง
3. เกื้อประโยชน์ของผู้ที่ขาดแคลนในหมู่บ้านและชุมชน
4. เชื่อมโยงการเรียนรู้ ระหว่างชุมชน หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และภาคประชาคม
5. กระจายอำนาจและพัฒนาให้เกิดประชาธิปไตยในชุมชนแบบทั่วถึง

โดยมีพระสงฆ์เป็นแกนนำในการดำเนินโครงการ เพื่อให้ชาวบ้านเห็นและเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ และมีการตั้งกรรมการ เพื่อดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และส่งผลกับชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อใช้จัดสรรให้ชุมชนเพื่อลงทุนพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างวิถีชีวิตชุมชนให้ดีขึ้น ด้วยกระบวนการพุทธศาสนา และเกิดประโยชน์ร่วมกันในชุมชนบ้านผาปูนต่อไป

2. เป็นผู้จัดแหล่งเงินทุนและประสานงานกับพัฒนาสังคม องค์กรของภาครัฐให้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือชุมชนโดยผ่านวัดเป็นศูนย์กลาง
3. ส่งเสริมพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน ให้เกิดมีขีดความสามารถในการจัดระบบและเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ ชุมชนอย่างมีคุณภาพโดยอาศัยความร่วมมือจากองค์การภาครัฐ พัฒนาสังคม
4. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการ การพึ่งพาตนเองในหมู่บ้านและชุมชนทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ
5. ส่งเสริม และพัฒนาเพื่อให้เกิดศักยภาพ และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม แก่คนในชุมชน
6. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่อง
7. ส่งเสริมพุทธศาสนาให้กว้างขวางในชุมชนบ้านผาปูน และยังยืนต่อไปในภายหน้า

3. ข้อมูลวัดผาปูน

ประวัติวัดผาปูน อาศรมพระธรรมจาริกบ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

มี พระสุรศักดิ์ อุปสโม เป็นเจ้าอาวาส เจ้าอาศรมพระธรรมจาริกบ้านผาปูน ในโครงการพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค วัดศรีโสดา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้นสังกัด

วัดผาปูน ตั้งอยู่เลขที่ 267 หมู่ 7 บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ตราปรากฎในประกาศการใช้ประโยชน์พื้นที่เขตอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าสงวนแห่งชาติอมก๋อย พื้นที่ 25 ไร่ 4 งาน 60 ตารางวา ตามประกาศกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2537 เดิมมี พระอเนก จิตตธมโม เป็นพระประจำอาศรม และเป็นหัวหน้าศูนย์ เริ่มด้วยการก่อสร้างกุฏิหลังแรกด้วยเงินสนับสนุนโครงการ จำนวน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

สำนักงานที่ทำการอาศรมพระธรรมจาริก บ้านผาปูน สร้างด้วยทุนทรัพย์ พระสุรศักดิ์ อุปสโม (ปู่เงิน)

และทุนทรัพย์จากศรัทธาร่วมสมทบทุน เพื่อใช้เป็น ศูนย์ประสานงานโครงการศีลห้า บ้านผาปูน ตั้งแต่เริ่มแรกเป็นทุนเริ่มต้นในการจัดสร้างกุฏิศาลา โดยได้รับความร่วมมือจากศรัทธาชาวบ้านผาปูนในการร่วมสมทบสร้างแล้วเสร็จในปีเดียวกันนี้ ปัจจุบันบ้านผาปูนมีประชากรทั้งสิ้น 563 คน นับถือพุทธศาสนา จำนวน 513 คน คริสต์ศาสนา 50 คน ในส่วนของชื่อของหมู่บ้านมีอีกที่มาจากที่กล่าวไว้ข้างต้นนี้

เพิ่มเติมคือ ชาวกระเหรี่ยงพูดกันว่า บ้านแวงบางคู ซึ่งเป็นชื่อของต้นไม้สี่เหลียง ซึ่งชาวบ้านไม่เคยเห็นมาก่อน แวงบางคู แปลว่า ไผ่เหลียง

บ้านผาปูนมีสภาพอากาศค่อนข้างเย็น เพราะตั้งอยู่ในหุบเขามีภูเขาล้อมรอบ อากาศค่อนข้างเย็นและร้อนตามฤดูกาล บ้านผาปูนมีสภาพภูมิอากาศด้วยกันสามฤดู

ด้วยชุมชนบ้านผาปูนเป็นชนเผ่ากระเหรี่ยง โปว มีประเพณีและจารีตเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง คือ มีภาษาพูด และภาษาเขียนเป็นของตนเอง มีการแต่งการ ภาษา และอาหารเป็นของตนเอง ด้านประเพณี ที่ยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้และเป็นแบบแผนคือ ประเพณีการแต่งงาน การเรียกขวัญประจำปี การเลี้ยงผี ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจักสาน ลงรัก การตีมีด

วัฒนธรรมการแต่งกาย เด็กหญิงตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่นจะแต่งกายด้วยชุดสีขาวคลุมถึงข้อเท้า ซึ่งมีลายที่เอวและข้อเท้า ส่วนลวดลายนั้นจะมีการออกแบบที่แตกต่างกันไปตามยุคตามสมัย ส่วนเด็กผู้ชาย จะแต่งกายด้วยชุดสีแดงครึ่งตัว เมื่อผู้หญิงแต่งงานไปแล้วจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทอด้วยฝ้ายสีดำ หรือสีน้ำเงิน ลวดลายหลากหลายตามใจผู้สวมใส่แต่จะเน้นสีแดงเป็นหลัก เดิมก่อนหน้านี้นักหญิงที่ยังเป็นสาวหรือที่แต่งงานไปแล้วจะนิยมสวมใส่สร้อยด้วยลูกปัดสีต่างๆ เป็นเครื่องประดับ มีผ้าโพกหัวมีการสวมใส่ตุ้มหูเป็นเครื่องประดับด้วย

วัฒนธรรมด้านภาษา บ้านผาปูน โดยชุมชนในบ้านนี้เป็นชาวกระเหรี่ยง โปว มีภาษาพูด และภาษาเขียนเป็นของตนเอง เป็นที่น่าภาคภูมิใจและมีการอนุรักษ์ภาษาด้วยการยังคงใช้ภาษากระเหรี่ยงเป็นภาษาพูดหลักในการติดต่อสื่อสาร แต่ก็เป็นที่น่าเสียใจที่ในปัจจุบันเด็ก เยาวชนเริ่มใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาในการติดต่อสื่อสารกันค่อนข้างเป็นที่แพร่หลาย เพราะรับเอาการศึกษาจากสถาบันการศึกษาเข้ามาปรับเปลี่ยนใช้ส่วนใหญ่ จนอาจจะเป็นสาเหตุให้ภาษากระเหรี่ยงท้องถิ่นสูญหายไปได้ในอนาคต แต่ผู้วิจัยก็ยังเก็บรวบรวมเป็นเอกสารไว้เพื่อใช้ในการพูด และเขียนไว้เป็นข้อมูลที่ศูนย์การศึกษาภูมิปัญญาวัดผาปูน อาศรมพระธรรมจาริกบ้านผาปูน เพื่อกันการสูญหายไว้เป็นเบื้องต้นแล้วในระดับหนึ่ง ดังรายละเอียดในบทสวดมนต์

วัฒนธรรมการใช้ภาษาของชาวกระเหรี่ยง ซึ่งจัดอยู่ในตระกูลภาษาจีน และทิเบต ชาวกระเหรี่ยงมักจะใช้ภาษาของตนในการติดต่อสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน มากกว่าภาษาไทยที่ใช้เป็นภาษาราชการ และใช้ในการเล่าเรียนศึกษา โดยกระเหรี่ยงในบ้านผาปูนเป็นกระเหรี่ยงโปว ซึ่งเรียนตนเองว่า โพล่ง ผู้วิจัยก็ได้รวบรวมทำเป็นเอกสารบทสวดมนต์ภาษากระเหรี่ยงและใช้ในการสวดมนต์ที่อาศรมวัดผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มาจนถึงปัจจุบัน

วัดผาปูน มีสิ่งปลูกสร้างเกิดขึ้นหลายสิ่ง นับจากอดีตเป็นต้นมา ด้วยความร่วมมือของชุมชน ชาวบ้านบ้านผาปูน และบุคคลภายนอก เป็นที่น่าภูมิใจที่วัดผาปูนเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่พุทธศาสนา ท่ามกลางแวดล้อมด้วยชุมชนชาวคริสต์ แต่ก็ยังหยดยืนอยู่ได้ด้วยความรักและศรัทธาของชาวกระเหรี่ยงผู้นับถือพุทธศาสนา นับจากทุนเริ่มจัดตั้งโครงการสร้างอาศรมพระธรรมจาริกบ้านผาปูน ที่ได้รับมา 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ในอดีตนั้น วัดผาปูน ปัจจุบันมีสิ่งปลูกสร้างที่ผู้วิจัย ได้ใช้ความ

มานะพยายามสร้างและจัดหาเพื่อให้ วัดผาปูน เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ และเป็นสถานที่ในการ เพราะบ่มคุณธรรม จริยธรรมตามหลักพุทธศาสนาให้แก่ชุมชนบ้านผาปูน นับตั้งแต่ ปี 2539 จนถึงปัจจุบัน เป็นต้นมาซึ่งประกอบด้วย

สร้างโรงครัว ขนาด 8 เมตร ยาว 14 เมตร จำนวน 1 หลัง โดยได้รับจากสมทบทุนทรัพย์ จากศรัทธาในชุมชน เพื่อใช้ในการประกอบอาหารเลี้ยงชาวบ้าน

วิหารบำเพ็ญบุญ (ปูน) ขนาดความกว้าง 14 เมตร ยาว 32 เมตร จำนวน 1 หลัง

วิหารบำเพ็ญบุญ (ปูน) ขนาดความกว้าง 14 เมตร ยาว 32 เมตร จำนวน 1 หลัง

วิหารบำเพ็ญบุญ (ปูน) ขนาดความกว้าง 14 เมตร ยาว 32 เมตร จำนวน 1 หลัง

สร้างวิหารบำเพ็ญบุญ (ปูน) ขนาดความกว้าง 14 เมตร ยาว 32 เมตร จำนวน 1 หลัง

กุฏิรับรอง ขนาดความกว้าง 9 เมตร ยาว 14 เมตร จำนวน 1 หลัง

2.3 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงานการใช้หลักพุทธศาสนาเพื่อการส่งเสริม และพัฒนาวิถีชีวิตของคนในชุมชน บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

1. สำรวจวันสำคัญในรอบปี

ความเชื่อถือของกระเหรี่ยงได้แก่ และแทรกซึม โดยมีอิทธิพลมากต่อการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันของชาวกระเหรี่ยง ดังนั้นชาวกระเหรี่ยงจึงให้ความสำคัญในทางศาสนาмаกนั้นคือการนับ

ถือผีและพุทธรวมกัน ผีที่ชาวกระเหรี่ยงนับถือได้แก่ผีเจ้าที่ และผีต่างๆ ที่สถิตอยู่ในป่าเขา ภูเขา ลำห้วย ในไร่ นา และหมู่บ้าน ผีที่ร้ายนั้นเชื่อว่าเป็นผีที่จะทำให้เกิดภัยพิบัติ ผีที่ดีนั้นเชื่อว่าจะให้คุณ และป้องกัน จำต้องมีการสังเวยเลี้ยงด้วยอาหาร ซึ่งได้แก่ไก่ นอกเหนือจากมีความเชื่อในเรื่องผีต่างๆ แล้วนั้นยังมีความเชื่อในเรื่องของขวัญซึ่งมีประจำตัวของแต่ละคน ชาวกระเหรี่ยงเชื่อว่าในร่างการเรานั้นมีขวัญอยู่ทั้งหมด 33 ขวัญ ซึ่งไม่สามารถนับได้หมดว่าอยู่ในส่วนใดบ้างในร่างกาย ขวัญจะละทิ้งหรือหายไปก็ต่อเมื่อคนนั้นตายไป นอกจากนั้นยังมีความเชื่อว่าขวัญอาจมีการออกไปท่องเที่ยวตามที่ต่างๆ ได้ หรืออาจถูกผีร้ายต่างๆ ทำร้ายหรือกักขังโดยส่งผลให้ผู้นั้นเกิดอาการเจ็บป่วย การรักษาพยาบาลอาการก็ต้องมีการเรียกขวัญให้กลับมาสู่ผู้ที่เจ็บป่วย โดยใช้หมอขวัญเป็นผู้ประกอบพิธีเรียกขวัญในแต่ละครั้ง

ในแต่ละรอบปีชาวกระเหรี่ยงมีวันสำคัญต่างๆ ประกอบด้วย วันขึ้นปีใหม่ วันเลี้ยงผี วันบุญประเพณีการเริ่มทำไร่ นา ประเพณีการเลี้ยงผีนา ผีไร่ วันตรุษ วันแต่งงาน งานศพ วันบอยข้าวใหม่ วันสิ้นปี

2. ประชุมกรรมการ

ประชุมกรรมการ และชุมชน แต่งตั้งกรรมการ มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติงาน ประชุมพระสงฆ์ สามเณร กรรมการวัด เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการส่งเสริม พัฒนาวิถีชีวิต ชุมชน ด้วยกระบวนการพุทธศาสนา บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้กรรมการ และชุมชนได้มีส่วนร่วมในการใช้หลักพุทธศาสนาเพื่อการส่งเสริม และร่วมมือกันเพื่อพัฒนาชุมชน

ประชุมผู้นำในชุมชน ประกอบด้วยภาครัฐ พัฒนาสังคม เอกชน ชาวบ้าน สมาชิกในชุมชน โดยจะใช้วันสำคัญในการแสดงธรรมเป็นภาษาพื้นเมืองชนเผ่ากระเหรี่ยง เพราะเป็นภาษาที่ใช้กันเป็นหลักในชุมชนบ้านผาปูน และเพื่อเป็นการยึดโยงให้ชุมชน ชาวบ้านได้เข้าใจ และเข้าถึงพุทธศาสนาได้อย่างง่ายๆ แทนการใช้ภาษาไทยกลาง หรือภาษาบาลี

ประชุมชาวบ้านสร้างความเข้าใจ เพื่อดำเนินกิจกรรม

ประชุมชาวบ้านสร้างความเข้าใจ เพื่อดำเนินกิจกรรม

วันสำคัญในรอบปีประกอบด้วยวันธรรมสวนะ วันพระ ทั้งข้างขึ้นและข้างแรม โดยจะเน้นแสดงพระธรรมเทศนาเป็นภาษากระเหรี่ยง และเชิญชวนให้ชาวบ้านรับศีลห้า ตามโครงการหมู่บ้านศีลห้า ของทางวัด และนอกจากนั้นก็จะเลือกแสดงธรรมเป็นภาษากระเหรี่ยงในโอกาสที่เหมาะสมเมื่อได้รับนิมนต์ไปในงานต่างๆ ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ วันธรรมสวนะ วัดพระขึ้น 15 ค่ำ เมื่อมีชาวบ้านมาพร้อมกัน ณ วิหารปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมาก ผู้วิจิักษ์ ก็จะแสดงธรรมด้วยภาษากระเหรี่ยง หรือแสดงเรื่องราวชาดกตำนานทางพุทธศาสนา เพื่อเป็นการสอนศีลธรรมแก่พี่น้องชาวกระเหรี่ยง ด้วยเรื่องราวที่เหมาะสม

ชาวบ้านเข้าร่วมปฏิบัติธรรม ณ วัดผาปูน

การเข้าวัดเพื่อปฏิบัติธรรม วิธีหนึ่งของชาวกระเหรี่ยงพุทธ ณ วัดผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

โครงการศิลปหัตถ์

โดย พระสุรศักดิ์ อุปสโม เจ้าอาวาสวัดผาปูน เจ้าอาศรมพระธรรมจาริกบ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้พื้นที่ของวัดผาปูน จัดทำศูนย์ศิลปหัตถ์เพื่อชุมชนชาวกระเหรี่ยง เพื่อให้ชาวบ้านเกิด ความตระหนักและร่วมกันรับศิลปหัตถ์ แล้วนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุขในชุมชน โดยเริ่มจากตัวเอง ไปสู่ ครอบครัว และชุมชนต่อไป โดยชาวบ้านกระเหรี่ยงที่นับถือพุทธศาสนา ได้ร่วมและรับศิลปหัตถ์นั้นไป ปฏิบัติ อย่างเห็นผลและเป็นสุข จากอดีตก่อนที่ชาวบ้านจะเข้าร่วมโครงการรับศิลปหัตถ์นั้น จะเห็นได้ว่าเกิด ปัญหาขึ้นเช่น ครอบครัวมีปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเอง และครอบครัว พอชาวบ้านเข้าร่วมโครงการรับศิลปหัตถ์ และนำศิลปหัตถ์มาปฏิบัติด้วยการรักษาศีล เกรงกลัวต่อบาป รักษาบุญ ปฏิบัติดี และชอบแล้วนั้นชีวิตมีความสุขขึ้น

- รู้จักเสียสละ ทำบุญตักบาตร ถวายทาน
- สมาทานศีล รักษาศีล
- เจริญจิตภาวนา เมื่อมีโอกาส
- เข้าวัดฟังธรรม

โดยผู้วิจัย จะเป็นผู้สื่อสาร ถ่ายทอดให้ชาวบ้านที่นับถือพุทธศาสนาเข้าใจถึงการเข้าวัดฟังธรรม และรักษาศีล ว่าชาวบ้านจะได้ประโยชน์อย่างไร ให้ชาวบ้านเห็นถึงอานิสงส์ของการฟังธรรม และรักษาศีล คือ

1. ฟังธรรมย่อมได้ฟังเรื่องราวและสิ่งที่ไม่เคยได้ยิน
2. เมื่อฟังในสิ่งที่ไม่เข้าใจแล้ว ก็มีความเข้าใจมากขึ้นเมื่อรับฟังธรรมนั้นบ่อยๆ
3. คลายข้อสงสัยเมื่อได้ฟังธรรม และได้ซักถามข้อธรรมนั้นๆ
4. เพื่อให้เกิดความคิดเห็นที่ถูกต้องหลังจากการฟังธรรมนั้นๆ
5. จิตใจของผู้รับฟังธรรมจะผ่องใส และสงบ

หลักพุทธศาสนาที่ใช้ในการส่งเสริม และพัฒนาวิถีชีวิตของชาวกระเหรี่ยงบ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัย ได้ใช้หลักธรรม เพื่อจะน้อมนำการเข้าวัด และฟังธรรมเทศนาในช่วงวันพระ วันธรรมสวนะ และเทศนาโดยใช้ภาษาถิ่น กระเหรี่ยง โปว์ เป็นสื่อเพื่อเชื่อมโยงให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น และไม่ทำให้เกิดช่องว่างในการแสดงพระธรรมเทศนา และดึงความสนใจของชาวบ้านได้เป็นอย่างมาก อันนี้ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะคนเรานี้มีสังคม และความไว้วางใจ และเชื่อใจในหมู่คณะ ถือเป็นเรื่องง่าย ที่จะนำเรื่องราวหลักธรรมะเข้าไปสู่การฟัง เมื่อเกิดการรวมตัวกันในช่วงวันพระของชาวกระเหรี่ยง ที่วัดผาปูนแล้ว ผู้วิจัยก็จะเริ่มแสดงธรรมเทศนา โดยจะเลือกเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชาดกที่ฟังแล้วมีความสุข เข้าใจง่าย ผสมผสานข้อคิดและแนวทางปฏิบัติอันดีงาม

ช่วงอายุ และเพศของผู้เข้าฟังธรรม ก็เป็นสิ่งสำคัญ ที่ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาให้ดีว่าเรื่องราวที่จะนำมาถ่ายทอดนั้นเหมาะสมกับทุกเพศทุกช่วงวัย ในชาดกมีอยู่หลายเรื่องที่ตรงกับเรื่องราว เรื่องเล่าที่เป็นคติความเชื่อของชาวกระเหรี่ยง ที่ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าสืบทอดกันมา ควบคู่กับจารีตการนับถือผี เช่นเรื่องพญาไก่ ที่ยอมสละชีวิตเพื่อช่วยเหลือคน เล่าเนื้อเรื่อง และบทสรุปที่ให้คติความคิด ความดีงาม และมาเป็นความเชื่อ เป็นเรื่องราวทางชาดกที่ชาวกระเหรี่ยงรับรู้ได้อย่างดี อานิสงส์ของการแสดงธรรมเทศนา เป็นผลพวงที่จะทำให้ชาวกระเหรี่ยงผู้เข้าฟังได้รับ และนำมาซึ่งบุญ และความศรัทธา และดำรงตนให้อยู่ตามทำนองครองธรรมไม่หลงผิด นำความสุขสู่ตนเอง ครอบครัว และสังคม เรื่องราวต่างๆ นี้จำต้องอาศัยพระสงฆ์เป็นผู้ถ่ายทอดทำให้ชาวบ้านเห็นถึงความสำคัญของพระสงฆ์ และศรัทธา ตนอยากให้บุตรหลานในครอบครัวได้บวช เรียน เพื่อสืบทอดพุทธศาสนาต่ออย่างความสมัครใจ จึงเป็นเรื่องที่ไม่ยากเลยที่จะทำให้ผู้วิจัยสามารถน้อมนำหลักคุณธรรม และศีลห้าเข้าสู่ชุมชนชาวบ้าน และครัวเรือน ชาวบ้านได้เข้าถึงธรรมะ เข้าถึงบุญ เข้าถึงธรรม คือความเป็นธรรมชาติ และเป็นจริง ด้วยจิตอันแช่มชื่นที่ได้จากการฟัง และปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอ ในความหมายของผู้วิจัย ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ก็จะทำให้เห็นว่าความแช่มชื่น ความสุข และอานิสงส์ของการเข้าร่วมโครงการศีลห้า ของวัดผาปูน ชาวบ้านกระเหรี่ยงจะได้รับอะไร ดังที่ผู้วิจัย จะสรุปเป็นข้อที่ชาวกระเหรี่ยงจะได้รับ ดังนี้

1. ศีลเป็นดังเสื้อผ้าอาภรณ์ที่สวยงามของมนุษย์
2. ศีลเป็นความดีงามของการดำเนินชีวิต

3. ศิลปเป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกถึงความดี และความงาม ที่ไม่มีอะไรมาดี และงามเท่า
4. ศิลปเป็นดั่งน้ำที่บริสุทธิ์ มีความใส เย็น และสร้างความชุ่มชื่น
5. ศิลปเป็นต้นกำเนิดของบุญ
6. ศิลปเป็นต้นกำเนิดของความสุข
7. ศิลปเป็นเครื่องวัดมาตรฐานของความเป็นคน
8. ศิลปจะนำมาถึงความสมบูรณ์
9. ศิลปเป็นเพื่อมิตรที่แท้จริงของมนุษย์
10. ศิลปเป็นดั่งความสว่าง แม้อยู่ในที่มืดมิด

ภาพการแสดงตนเป็นพุทธมามกะของชุมชนชาวกระเหรี่ยงที่มีความเลื่อมใสในพุทธศาสนา โดยการนำของ พระอาจารย์สุรศักดิ์ อุปสโม (ปู่เงิน) พระสงฆ์ชาวกระเหรี่ยงบ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ภาพการแสดงตนเป็นพุทธมามกะของชุมชนชาวกระเหรี่ยงที่มีความเลื่อมใสในพุทธศาสนา

ชุมชนชาวกระเหรี่ยงเข้าใจตรงกันว่า ถ้ามีศิลปหาครบ ตามข้อตกลงหลังจากการเข้าฟังธรรมเทศนา ที่ผู้วิจัยแจกจ่ายแพร่และสร้างข้อตกลงร่วมกันไว้ว่า

มีศิลป 5 ข้อ เป็นคน 100%

มีศิลป 4 ข้อ เป็นคน 80%

มีศีล 3 ข้อ เป็นคน 60%

มีศีล 2 ข้อ เป็นคน 40%

มีศีล 1 ข้อ เป็นคน 20%

พระสุรศักดิ์ อุปสโม (ปู่เงิน) เจ้าอาวาสวัดผาปูน เจ้าอาศรมพระธรรมจาริก บ้านผาปูน

ถ้าพี่น้องชาวกระเหรี่ยงไม่มีศีลสักข้อ หรือไม่ถือศีลข้อใดเลยก็ไม่มีความเป็นคนเลย จึงทำให้เป็นการแข่งขันกันที่จะรักษาศีลให้ได้มากที่สุด และเป็นการแข่งขันกันที่จะรักษาศีล เป็นอีกมตินีหนึ่งของการเผยแผ่พุทธศาสนาในบ้านผาปูน ชุมชนชาวกระเหรี่ยง โปว์

ผู้วิจัยเห็นถึงความตั้งใจของชาวบ้านในชุมชนและความตระหนัก ให้ความร่วมมือ แสดงความสนใจของชาวบ้านที่ น้องเผาะกระเหรี่ยงที่มีต่อพุทธศาสนา และเห็นเป็นสิ่งที่ดี และแข่งขันกันทำความดี เข้าวัดรักษาศีล เสียสละ และมีคุณธรรม ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัย พยายามหาวิธีการที่จะเผยแผ่พุทธศาสนา ในฐานะเจ้าอาวาสวัดผาปูน เจ้าอาศรมพระธรรมจาริก ส่วนภูมิภาค แก่ชุมชนเผ่าของตัวเองอย่างเต็มกำลังเสมอมา บ้านผาปูน ชุมชนชาวกระเหรี่ยงพุทธ จึงมีความเข้มแข็งที่ทางจิตใจ ทางสังคม และการดำรงชีวิตด้วยความสงบสุขด้วยพระบวรทางพุทธศาสนา

กิจกรรมค่ายอบรมคุณธรรมศีลห้าให้แก่เด็กนักเรียนในชุมชน ชาวกระเหรี่ยง บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย

วันสำคัญทางพุทธศาสนา

วันสำคัญทางพุทธศาสนา ในแต่ละรอบปี ก็จะประกอบด้วยวันสำคัญต่างๆ ดังนี้ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วัดผาปูน อาศรมพระธรรมจาริกบ้านผาปูน ก็จะเป็นศูนย์กลางในการประกอบกิจทางพุทธศาสนา เป็นศูนย์รวมของเหล่าชาวกระเหรี่ยงที่นับถือพุทธ ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในทุกๆ ครั้ง เข้าวัดทำบุญ ฟังธรรมเทศนา ถวายภัตตาหาร เขาร่วมปฎิสังขรณ์วัด และสิ่งปลูกสร้างที่ชำรุด พัฒนาวัด และอาศรมอย่างสม่ำเสมอ ช่วยเหลือทั้งกำลังทรัพย์ และกำลังแรงงาน

เต็มที ด้วยความศรัทธา มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน รักใคร่กลมเกลียวร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอย่างเต็มที่

1. วันมาฆบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4
2. วันวิสาขบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
3. วันอาสาฬหบูชา ตรงกับวัน 15 ค่ำ เดือน 8
4. วันเข้าพรรษา
5. วันออกพรรษา

และวันสำคัญต่างๆ ในชุมชน

3. การนำเสนอ

การนำเสนอในการส่งเสริม และการพัฒนาด้วยกระบวนการหลายวิธีตามที่เหมาะสม โดยการจัดกิจกรรม และปฏิบัติให้ตรงกับความต้องการและจุดประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งเป้าหมายไว้ โดยความต้องการต้องสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความเป็นชาวกระเหรี่ยง และตามแผนงานของพัฒนาสังคม โดยใช้ภาษากระเหรี่ยงเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ เพราะถ้าไม่ใช้ภาษากระเหรี่ยงเป็นสื่อกลางในการสื่อสารอาจไม่สร้างความเข้าใจ และความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับกิจกรรม หรือแผนงานตามที่กำหนด ซึ่งถือเป็นแบบอย่างของชุมชนบ้านผาปูน ถือเป็นเอกลักษณ์ และแนวทางปฏิบัติมาจนถึงทุกวันนี้ ชาวกระเหรี่ยง โปว์ มีความเข้มแข็งทางการสื่อสารด้วยภาษาถิ่นเป็นอย่างมาก

4. รายงานผล

การส่งเสริม และพัฒนาวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้วยกระบวนการพุทธศาสนา บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้รวบรวมมาเป็นข้อมูลจากการปฏิบัติจริง และติดตามเพื่อมาวิเคราะห์ให้เห็นในผลงานวิจัยตามที่ปรากฏแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาต่อไป

2.4 ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

การส่งเสริม และพัฒนาวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้วยกระบวนการพุทธศาสนา บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เกิดผลสำเร็จในภาพรวมในระยะเวลา 15 ปี ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ชุมชนบ้านผาปูน ชุมชนกระเหรี่ยงพุทธขนาดใหญ่ ในอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีความความสงบสุข มีความเจริญงอกงามทางพุทธศาสนาท่ามกลางกระแสการอยู่ร่วมกันกับกระเหรี่ยงคริสต์ และจารีตการนับถือผีร่วมกันอย่างสันติ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อกันและกัน มีความรัก ความสามัคคี เด็กและเยาวชนรักในถิ่นฐาน รักครอบครัว รักพ่อแม่ รักเผ่าพันธุ์ ห่วงไกลอบายมุข หันมาให้ความสนใจกับกิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม มีจิตอาสา มีน้ำใจ เห็นความสำคัญของศาสนา

ผู้วิจัยฯ ในฐานะคนในชุมชนเลือดเนื้อเชื้อสายชาวกระเหรี่ยง มีความภาคภูมิใจที่เป็นตัวแทน และผู้นำทางศาสนา และเป็นผู้เผยแผ่พุทธศาสนา ได้ทำหน้าที่ของชาวกระเหรี่ยงพุทธด้วยความภาคภูมิใจ นำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการส่งเสริม และพัฒนาชุมชนชาวกระเหรี่ยงบ้านผาปูน อันเป็นสถานที่เกิดด้วยความรัก ความภาคภูมิใจในชนเผ่ากระเหรี่ยง ให้มีความยั่งยืนและเจริญสืบต่อไป

หากจะนำหลักธรรมมาเปรียบเทียบการปกครองโดยทั่วไปของชาวกระเหรี่ยง บ้านผาปูน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยฯพอจะสรุปได้ในด้านต่อไปนี้ อำนาจในทางการปกครอง โดยเฉพาะจากทางราชการที่ได้ตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยนั้น ถ้าเป็นในที่นี้อำนาจจะมีไม่เท่าหมอผีในหมู่บ้าน หรือกลุ่มผู้อาวุโส เพราะชาวบ้านต่างให้ความเชื่อและประพฤติปฏิบัติตามประเพณีมากกว่า เช่น การตัดสินปัญหาที่มีความผิด โดยลงโทษโดยการไล่ลูกบ้านออกจากหมู่บ้าน และไม่ให้ความช่วยเหลือตามข้อตัดสินของผู้อาวุโสเท่านั้น ซึ่งถือเป็นเรื่องร้ายแรงมาก โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้ช่วยเป็นเพียงคณะกรรมการของกลุ่มเท่านั้น นี่คือการเบียดเบียนที่ชาวบ้านได้ตกลงร่วมกัน ซึ่งจะคู่ขนานไปกับการที่ชาวบ้านรักษาศีล โดยใช้ศีล เป็นข้อกำหนดนั่นเอง

การสังเคราะห์ข้อมูล

ชาวกระเหรี่ยงบ้านผาปูน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

เดิมมีถิ่นที่อยู่และสืบสายมาจากชนเผ่ากระเหรี่ยงที่อาศัยอยู่แถบบริเวณต้นแม่น้ำสาละวิน อพยพเข้าสู่เมียนมาร์และเข้าสู่ไทย ตั้งถิ่นฐานในบริเวณตอนบนของจังหวัดเชียงใหม่ อาศัยอยู่บนภูเขาและพื้นราบมีทั้งกระเหรี่ยงสะกอ และกระเหรี่ยงโปว์ อยู่อย่างหนาแน่นมีความสามารถในการอนุรักษ์ดิน และน้ำ ได้อย่างเหมาะสม โดยการทำนาแบบขั้นบันไดตามไหล่เขา สามารถที่จะทดน้ำเข้าไปใช้ได้ หรือการทำน่าน้ำฝน ชาวกระเหรี่ยงได้ชื่อว่า เป็นเผ่าที่รู้จักการใช้พื้นที่ทำกินแบบอนุรักษ์โดยวิธีที่เรียกว่า ไร่หมุนเวียนวนเวียนกันไปตลอดเพื่อป้องกันการสูญเสียหน้าดิน อันจะทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ จึงนับว่ากระเหรี่ยงเป็นพวกที่อยู่ถาวรไม่เคลื่อนย้ายด้วยเหตุผลดังที่ผู้วิจัยฯยกประกอบมานี้ จากการค้นคว้าศึกษาและรวบรวมรูปแบบความสำเร็จในการจัดการ ครั้งนี้ ผู้วิจัยฯใคร่อยากจะนำภาพวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวกระเหรี่ยง โปว์ บ้านผาปูน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการนำเสนอเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่สวยงามและมีคุณค่ามากกว่าจะเก็บไว้ชื่นชมอย่างเดียว จึงขอนำภาพถ่ายวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวกระเหรี่ยง นำมารวบรวมเสนอไว้ที่ภาคผนวกนี้ เพื่อให้ปรากฏเผยแพร่ต่อไป

ชาวกระเหรี่ยง ไป่ว บ้านผาปูน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ กับวัฒนธรรมการแต่งกายที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น แสดงถึงภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ปัจจุบันบ้านผาปูนมีประชากรประมาณ 563 คน แบ่งเป็นผู้นับถือพุทธศาสนา 513 คน และคริสต์ศาสนา 50 คน ชาวบ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ทำไร่ ทำนา และปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น มะเขือเทศ พริก และฟักทอง

วัฒนธรรมของชุมชนมีความโดดเด่นในด้านภาษา การแต่งกาย และประเพณี ชาวกระเหรี่ยงไไ่วมีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ใช้ในการสื่อสารภายในชุมชน การแต่งกายมีเอกลักษณ์เฉพาะด้วยเสื้อผ้าที่ทอด้วยฝ้าย ประดับลูกปัดหลากสี และมีลวดลายที่สวยงาม

รูปแบบความสำเร็จในการใช้หลักพุทธศาสนา

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบความสำเร็จของการใช้หลักพุทธศาสนาเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านผาปูน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. **ความศรัทธาของคนในชุมชนที่มีต่อผู้นำ** ความศรัทธาของชาวบ้านที่มีต่อผู้วิญญูเกิดจากความรัก ความผูกพันเพราะเป็นคนในชุมชนชาวกระเหรี่ยงที่เกิดและเติบโตในชุมชน สามารถเข้าใจปัญหาและความต้องการของชุมชนได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากชาวบ้าน

2. **ความตั้งใจที่จะทำสิ่งที่ดีให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน** ผู้นำมีความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ดีให้เกิดประโยชน์มากที่สุดแก่ชุมชน โดยมีเป้าหมายและวิธีการที่ชัดเจน มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งในด้านสังคมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่

3. **การมีส่วนร่วมของชุมชน** การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของคนในชุมชน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนของตนเอง

4. **การเสียสละ** ผู้นำเสียสละเวลา กำลังกาย กำลังสติปัญญา และกำลังทรัพย์ เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยได้รับกำลังใจจากครอบครัวและชาวบ้านในชุมชน

5. **การพัฒนาตนเอง** การเรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การนำเสนอโครงการ การหาแหล่งเงินทุน การเสวนาและประชุม การจัดงานบุญประเพณี และการรณรงค์ในเรื่องต่างๆ

6. **การแสดงธรรมเทศนาด้วยภาษากระเหรี่ยง** การใช้ภาษาพื้นเมืองในการแสดงธรรมเทศนาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านเข้าใจและเข้าถึงพุทธศาสนาได้ง่ายขึ้น โดยผู้วิจัยได้พัฒนาบทสวดมนต์และเนื้อหาธรรมเทศนาในภาษากระเหรี่ยงโปว เลือกรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชาดกที่ฟังแล้วสนุก เข้าใจง่าย และผสมผสานข้อคิดและแนวทางปฏิบัติอันดีงาม

7. **การจัดกิจกรรมทางศาสนา** วัดผาปูนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันพระประจำเดือน ชาวบ้านเข้าร่วมทำบุญ ฟังธรรมเทศนา ถวายภัตตาหาร และช่วยเหลือกิจกรรมของวัดอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

รูปแบบความสำเร็จที่พบในการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาชุมชนที่คำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและใช้ผู้นำท้องถิ่นเป็นตัวขับเคลื่อน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จคือ

การใช้ภาษาพื้นเมืองเป็นสื่อกลาง

การแสดงธรรมเทศนาและการสื่อสารด้วยภาษากระเหรี่ยงทำให้ชาวบ้านเข้าใจและเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายกว่าการใช้ภาษาไทยกลางหรือภาษาบาลี นี่เป็นการยอมรับและให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน

การประยุกต์หลักธรรมให้เหมาะสมกับบริบท

การนำหลักศีลห้ามาประยุกต์ใช้ในรูปแบบที่ชาวบ้านเข้าใจได้ง่าย เช่น การกำหนดระดับความเป็นคนตามจำนวนศีลที่รักษาได้ ทำให้เกิดการแข่งขันในเชิงบวกและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง

การเป็นแบบอย่างของผู้นำ

ผู้นำที่มาจากชุมชนเดียวกันและเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีและได้รับความเชื่อถือจากชาวบ้าน การเสียสละและความทุ่มเทของผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับชุมชน

การรวมพลังของชุมชน

การให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือชุมชนชาวเขาอย่างจริงจังและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยไม่แบ่งแยกว่าเป็นชนเผ่า เพราะชนเผ่าเป็นกำลังสำคัญในการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม
2. ควรมีการเผยแพร่ผลงานและแนวทางการพัฒนานี้ให้ชุมชนอื่นๆ และผู้สนใจได้ศึกษาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. การพัฒนาชุมชนชาวเขาควรใช้หลักพรหมวิหารธรรมเป็นหลักในการทำงาน ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา
2. ควรส่งเสริมการใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารและถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและสร้างความเข้าใจที่ดีขึ้น
3. ควรพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนาชุมชนชาวเขาเผ่าต่างๆ เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมกับแต่ละบริบท
2. ควรศึกษาผลกระทบระยะยาวของการใช้หลักพุทธศาสนาในการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการปรับตัวสู่สังคมสมัยใหม่
3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่สอดคล้องกับหลักพุทธศาสนาและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

รูปแบบของการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอ เวิลด์สถานศึกษาเอกชนนอกระบบ

A model for enhancing self-discipline using the IWORLD Model of IWORLD
School, a private non-formal education institution

ปานทิพย์ พอดี
นักวิชาการอิสระ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบของการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์ 2) เปรียบเทียบควมมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการใช้รูปแบบ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อรูปแบบ ผู้เข้าร่วมการวิจัยคือเด็กชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี จำนวน 34 คน ระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม - 4 กรกฎาคม 2565 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รูปแบบ IWORLD Model และแบบวัดพฤติกรรมควมมีวินัยในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ IWORLD Model มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) จุดประกาย (Ignite) 2) สงสัย (Wonder) 3) ปฏิบัติ (Operate) 4) สะท้อนคิด (Reflect) 5) ใช้ชีวิต (Live) และ 6) พัฒนา (Develop) ควมมีวินัยในตนเองของเด็กหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทาง statistics ที่ระดับ .05 และเด็กมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, ควมมีวินัยในตนเอง, เด็กปฐมวัย

Abstract

This research aimed to 1) develop a model for enhancing self-discipline using the IWORLD Model of iWorld School, 2) compare self-discipline before and after using the model, and 3) study children's satisfaction with the model. The research participants were 34 boys and girls aged 5-6 years, between May 21 and July 4, 2022. The tools used were the IWORLD Model and the self-discipline behavior measurement form. The results of the research found that the IWORLD Model has 6 steps: 1) Ignite, 2) Wonder, 3) Operate, 4) Reflect, 5) Live, and 6) Develop. The children's self-discipline after using the model was significantly higher than before using the model at a statistical level of .05, and the children were very satisfied with the model.

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคน ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงเน้นการสร้างคนให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดี ปัจจุบันสังคมไทยเผชิญปัญหาเด็กและเยาวชนขาดวินัยในตนเอง ไม่เคารพกฎกติกา และขาดความรับผิดชอบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ความมีวินัยในตนเองเป็นความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องมีผู้บังคับ (ต้องจิตต์ จิตดี, 2557) การพัฒนาวินัยในตนเองควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย เนื่องจากเป็นช่วงวิกฤติ (Critical Period) ของการพัฒนาสมองส่วนหน้าที่ควบคุมการยับยั้งชั่งใจและการควบคุมตนเอง โรงเรียนไอเวิลต์ได้พัฒนารูปแบบ IWORLD Model เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยยึดแนวคิดที่ว่าพัฒนาเด็กในช่วงแรกของชีวิตมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ สุขภาพ และพฤติกรรมในอนาคต งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นเด็กชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี จำนวน 34 คนที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลของโรงเรียนไอเวิลต์ ใน 1 ห้องเรียน ระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม - 4 กรกฎาคม 2565

เครื่องมือการวิจัย

1. รูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model
2. แบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความอดทน การปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน การยอมรับผู้อื่น และความเป็นประชาธิปไตย
3. แบบประเมินความพึงพอใจของเด็กต่อรูปแบบ

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นแบบ Pre-experimental Design (One Group Pretest-Posttest Design) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประเมินความมีวินัยในตนเองของเด็กก่อนการทดลอง
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ IWORLD Model เป็นเวลา 6 สัปดาห์
3. ประเมินความมีวินัยในตนเองของเด็กหลังการทดลอง
4. ประเมินความพึงพอใจของเด็กต่อรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent Sample

การดำเนินการวิจัย

การเตรียมการ

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ

1. การสัมภาษณ์ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กชั้นอนุบาล อายุ 5-6 ปี จำนวน 78 คน ครูผู้สอนเด็กชั้นอนุบาล จำนวน 4 คน และผู้ปกครองของเด็กชั้นอนุบาล จำนวน 78 คน
2. การสังเกต กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กชั้นอนุบาลในห้องเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในห้องเรียน จดบันทึกพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง เช่น การควบคุมอารมณ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การช่วยเหลือตนเอง รวมถึงการถ่ายวิดีโอพฤติกรรมของเด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์
2. เพื่อเปรียบเทียบควมมีวินัยในตนเอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์
3. เพื่อศึกษาควมพึงพอใจของเด็กชั้นอนุบาลที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์ ประกอบด้วย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลที่ได้จากบุคคล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนปฐมวัย และการสังเกตพฤติกรรมเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 สรุปข้อมูลได้ดังนี้

ผลจากการรวบรวมการบันทึกคำสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 สรุปได้ว่า ครูผู้สอนปฐมวัยมีความเห็นว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองเพราะเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาในทุกด้าน ซึ่งเด็กจะซึมซับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ง่าย ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรม นอกจากนี้เด็กยังเปรียบเหมือนผ้าขาวหรือแผ่นกระดานเปล่าหรือไม้อ่อนที่บุคคลรอบด้าน จะนำเอาแนวการและระเบียบปฏิบัติ รวมถึงกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมมาปลูกฝังได้ เพราะในปัจจุบันสังคมมีความอ่อนแอ เกิดการเอารัดเอาเปรียบ มีการคอร์รัปชัน ขาดควมซื่อตรงต่อกัน ขาดควมเอื้ออาทรต่อกัน คนเห็นแก่ตัว ขาดระเบียบวินัย และสื่อในปัจจุบันไม่ค่อยเอื้อต่อการพัฒนาสิ่งที่ดี ต้องสอนให้รู้จักเลือก เกิดวัฒนธรรม

การเลียนแบบโดยไม่รู้ว่าอะไรถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญรองจากพ่อแม่ เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาเนื่องจากภาระเศรษฐกิจ ต้องฝากให้ญาติหรือพี่เลี้ยงเป็นผู้ดูแล การกระทำและบุคลิกภาพของครูมีส่วนสำคัญ เพราะเด็กจะเลียนแบบ

ส่วนความมีวินัยในตนเองที่ต้องเสริมสร้าง ได้แก่ การควบคุมตนเอง รับผิดชอบ ช่วยเหลือตนเอง รอคอยได้ มีมารยาททางสังคมเบื้องต้น เวลาเล่นรู้จักเก็บของ การเข้าแถวเข้าคิว ประหยัด

วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กปฐมวัยมีวินัยในตนเองสรุป ได้ดังนี้ 1) ควรมีการใช้วิธีการที่หลากหลาย 2) จัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น การเล่นเกม อ่านหนังสือให้ฟัง การเล่นเกมบทบาทสมมติ เกมปริศนาคำทาย กิจกรรมเพลง คำคล้องจอง การสอนแบบสาธิต 3) การสร้างกิจกรรมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็ก เช่น การทำกิจกรรมกลุ่มเล็กๆ ให้เด็กได้มีความร่วมมือ ช่วยกันทำ ช่วยกันคิดรวบรวม ช่วยกันแก้ปัญหา ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ฝึกการทำตามข้อตกลงกับเพื่อนในกลุ่ม 4) สอนแบบธรรมชาติ ใช้ประสบการณ์จริงชีวิตจริง สถานการณ์จริงให้เด็กมีโอกาสฟัง เดิน สัมผัส ทดลองทำ 5) เน้นให้เด็กได้ลงมือกระทำ ฝึกในเรื่องของชีวิตประจำวัน และโยงเข้าเรื่องจริยธรรมต่างๆ ที่ครูประสงค์จะพัฒนา 6) การสร้างคำถามของครู ที่จะฝึกเด็กให้คิด รวบรวมด้วยคำถาม ทำไม เพราะเหตุใด อย่างไร อะไร เช่น เมื่อแก้มเพื่อนจมน้ำขอให้รู้สึอย่างไร และถ้าตัวเองถูกแก้มจะรู้สึกอย่างไร เป็นต้น 7) การเป็นแบบอย่างของครูนั้นสำคัญ เพราะเป็นการสอนแบบธรรมชาติโดยไม่รู้ตัวเด็กเกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติ ดังนั้นครูจึงต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งบุคลิกภาพและการกระทำในคำพูด พฤติกรรม พูดไพเราะจากวิธีการสอนและกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้

2. ผลการศึกษา รวบรวม ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบการจัดประสบการณ์ 5 ร Model เพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของเด็กชั้นอนุบาล ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget) 2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา 3. ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูม 4. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ 5. ทฤษฎีหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 6. การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning)

3. กำหนด นิยามพฤติกรรมบ่งชี้ความมีวินัยในตนเอง และกรอบแนวคิดโครงสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์

ผู้วิจัยกำหนดนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้กำหนด นิยามพฤติกรรมบ่งชี้ความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กชั้นอนุบาล สรุปผลการรวบรวมข้อมูลได้ ดังนี้

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้ความคิด ความรู้สึกที่เกิดจากรูปแบบการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวลด์ จนทำให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมของ ตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีเหตุผล สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้อย่าง เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ โดยเกิดความตระหนักถึงคุณค่าในการปฏิบัติ ซึ่งวัดได้จากเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ แบบวัดพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็ก

ปฐมวัย ประกอบด้วยความรับผิดชอบ ความอดทน การปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน การยอมรับผู้อื่น และความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่เด็กได้แสดงออกถึงการเอาใจใส่ในคำพูดและการกระทำ หรือ ปฏิบัติกิจกรรมและงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตรงต่อเวลา ทั้งที่เป็นงานของตนเองและของกลุ่ม รวมถึงการที่เด็กแสดงออกถึงการเอาใจใส่ในการดูแลสถานที่ สิ่งของหรืออุปกรณ์ที่ตนได้มีส่วนร่วม เช่น การดูแลสถานที่ก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม มีความรับผิดชอบในการเก็บรักษาสิ่งของของตนและผู้อื่น อย่างเป็นระเบียบโดยไม่เกิดการชำรุดเสียหาย

ความอดทน หมายถึง การที่เด็กแสดงออกถึงการกระทำและคำพูดที่เหมาะสมกับเวลาและ เหตุการณ์ ซึ่งต้องปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม รวมถึงการอดทนรอคอยต่อสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล เช่น การรอคอยคำอธิบายจากครูในการร่วมกิจกรรมอย่างเรียบร้อย การรอคอยเพื่อใช้อุปกรณ์ การรอคอยต่อ การร่วมกิจกรรมโดยไม่ทะเลาะหรือขัดแย้งกัน การอดทนต่อความร้อนและการอดทนต่ออุบัติเหตุที่อาจ เกิดขึ้นในขณะร่วมกิจกรรม

การปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน หมายถึง การที่เด็กแสดงออกถึงการกระทำหรือคำพูดอย่าง เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ตามที่ได้ตกลงร่วมกันภายในกลุ่มอย่างเคร่งครัด สามารถจดจำข้อตกลง ร่วมกันโดยไม่ละเลยหรือหลีกหนีและไม่ละเมิดในบทบาทของผู้อื่น

การยอมรับผู้อื่น หมายถึง การที่เด็กแสดงออกถึงการกระทำหรือคำพูดอย่าง เหมาะสมกับเวลา และสถานการณ์ เช่น ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน กล่าวคำขอบคุณ คำขอโทษ และรู้จักให้อภัยแก่กัน

ความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง การที่เด็กแสดงออกถึงการกระทำหรือคำพูดในการยอมรับ ข้อคิดเห็นที่เป็นเสียงข้างมากภายในกลุ่ม รวมทั้งการเคารพในบทบาทหน้าที่ของผู้อื่นในการปฏิบัติ กิจกรรมร่วมกัน และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างตั้งใจโดยไม่โต้แย้งอย่างไม่เหมาะสมกับ เวลาอันควร เช่น พูดแทรกเมื่อผู้อื่นกำลังแสดงความคิดเห็นอยู่

4. ผลการพัฒนารูปแบบของการเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของ โรงเรียนไอเวิลด์

IWORLD Model

ขั้นที่ 1 จุดประกาย (Ignite – I) หมายถึง จุดประกายความสนใจและแรงบันดาลใจให้เด็กเกิด ความรู้สึกอยากเรียนรู้และมีวินัย ผ่านการเล่านิทาน ร้องเพลง หรือกิจกรรมที่สร้างความตื่นเต้น

ตัวอย่างกิจกรรม: ครูเล่านิทานเกี่ยวกับตัวละครที่มีวินัย เด็กๆ ร่วมร้องเพลงเกี่ยวกับการจัด ระเบียบ

ขั้นที่ 2 สงสัย (Wonder – W) หมายถึง ส่งเสริมให้เด็กสงสัยและคิดอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับ ความมีวินัย เช่น การตั้งคำถามว่า "ทำไมเราต้องเก็บของเล่น?" หรือ "การรอคอยมีประโยชน์อย่างไร?"

ตัวอย่างกิจกรรม เด็กๆ ร่วมกันระดมความคิดว่าการเข้าแถวช่วยอะไรบ้าง

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติ (Operate – O) หมายถึง เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อฝึกวินัย เช่น การเก็บของเล่น การเข้าแถว หรือการทำตามกติกา

ตัวอย่างกิจกรรม เด็กช่วยกันเก็บอุปกรณ์หลังเล่นเสร็จ หรือฝึกเข้าแถวรอรับอาหาร

ขั้นที่ 4 สะท้อนคิด (Reflec – R) หมายถึง เด็กสะท้อนสิ่งที่เรียนรู้จากการปฏิบัติ เช่น การพูดคุยหลังกิจกรรมว่าพวกเขาารู้สึกอย่างไรเมื่อทำตามกติกาได้

ตัวอย่างกิจกรรม เด็กเล่าประสบการณ์หลังจากช่วยกันเก็บของเล่นว่าเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 5 ใช้ชีวิต (Live – L) หมายถึง เด็กนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างนิสัยวินัยที่ยั่งยืน

ตัวอย่างกิจกรรม เด็กฝึกตื่นนอนและจัดเตียงเองที่บ้านตามที่เรียนรู้จากโรงเรียน

ขั้นที่ 6 พัฒนา (Develop – D) หมายถึง พัฒนาความมีวินัยในตนเองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นผ่านการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่างกิจกรรม ครูและเด็กประเมินพฤติกรรมวินัยของตนเอง เช่น การให้รางวัลเมื่อทำได้ดี หรือแนะนำวิธีปรับปรุงเมื่อยังขาดวินัย

การดำเนินการวิจัย

การใช้รูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอลาโน โดยใช้กับเด็กชาย – หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล โรงเรียนไอลาโน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 34 คนจำนวน 1 ห้องเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม 2565 ถึง วันที่ 4 กรกฎาคม 2565 จำนวน 34 คน อีก 1 ภาคเรียน รวมเป็น 2 ภาคเรียน

ภาพที่ 2-1 แสดงบรรยากาศการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กชั้นอนุบาล
เรื่อง การเข้าแถวส่งงานครู

ภาพที่ 2-2 แสดงบรรยากาศการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กชั้นอนุบาล
การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง

ภาพที่ 2-3 แสดงบรรยากาศการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กชั้นอนุบาล
การเข้าแถวรอรับอาหาร

2.3 ผลการดำเนินงาน

ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้

รูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวลด์ ตารางที่ 2-1 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าทีของคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้รูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวลด์

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง		K	$\bar{X}$	S.D.		
คะแนนประเมินก่อนเรียน	4	20	12.12	1.98	10.98	.00*
คะแนนประเมินหลังเรียน	4	20	18.94	2.22		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2-1 พบว่าพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กชั้นอนุบาลก่อนการจัดประสบการณ์โดยใช้รูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองเท่ากับ 12.12 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.98 แต่หลังการจัดประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองเท่ากับ 18.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.22 และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองหลังการจัดประสบการณ์ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

**ความพึงพอใจของเด็กชั้นอนุบาลที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัย
ในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์**

ตารางที่ 2-2 แสดงความพึงพอใจของเด็กชั้นอนุบาลเรียนรู้ด้วยรูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. เด็กชอบเวลาที่คุณครูเล่านิทานให้เด็กๆ ฟัง	2.70	0.47	มาก
2. เด็กชอบเวลาที่คุณครูร้องเพลงให้เด็กๆ ฟัง	2.65	0.49	มาก
3. เด็กชอบเวลาที่ได้เล่นเกมสนุกๆ เล่นบทบาทสมมติ	2.80	0.41	มาก
4. เด็กชอบเวลาที่ได้ทำงานศิลปะ เช่น วาดภาพ ปั้นดินน้ำมัน พิมพ์ภาพ ปะติด ประดิษฐ์ของเล่น เป็นต้น	2.85	0.37	มาก
5. เด็กชอบเวลาที่นำเสนอผลงานให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง	2.70	0.47	มาก
6. เด็กชอบเวลาที่ได้อ่านหนังสือนิทาน	2.70	0.47	มาก
7. เด็กชอบเวลาที่ได้เขียนหนังสือ	2.55	0.51	มาก
8. เด็กชอบเวลาที่คุณครูสอนสอนแล้วมีสื่ออุปกรณ์มากมาย	2.60	0.50	มาก
9. เด็กชอบเวลาที่ครูพาไปเรียนนอกชั้นเรียน	2.65	0.49	มาก
10. เด็กชอบที่ครูจัดห้องเรียนมีมุมต่างๆ เช่น มุมของเล่น มุมหนังสือ มุมบ้าน เป็นต้น และได้เล่นอิสระ	2.75	0.44	มาก
รวม	2.70	0.46	มาก

จากตารางที่ 2-2 พบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อรูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.70$, S.D. = 0.46) ผลความพึงพอใจของเด็กชั้นอนุบาลเรียนด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์ 5ร Model เพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของเด็กชั้นอนุบาล อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อ 4 เด็กชอบเวลาที่ได้ทำงานศิลปะ เช่น วาดภาพ ปั้น ดินน้ำมัน พิมพ์ภาพ ปะติด ประดิษฐ์ของเล่น เป็นต้น ($\bar{x} = 2.85$, S.D. = 0.37) ข้อที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 เด็กชอบเวลาที่ได้เขียนหนังสือ

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ารูปแบบ IWORLD Model มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura) ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการสังเกตและการลงมือปฏิบัติ และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget) ที่กล่าวถึงการพัฒนาจริยธรรมผ่านประสบการณ์และการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาวินัยในตนเองในช่วงปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นช่วงที่สมองพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยมีการสร้างการเชื่อมต่อประสาทมากกว่า 1 ล้านครั้งต่อวินาที รูปแบบ IWORLD Model ได้ใช้ประโยชน์จากช่วงเวลาทองนี้โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

ความสำเร็จของรูปแบบนี้เกิดจากหลายปัจจัย ประการแรก การออกแบบกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของเด็ก ตั้งแต่การจุดประกายความสนใจ การกระตุ้นให้คิด การปฏิบัติจริง การสะท้อนคิด ไปจนถึงการนำไปใช้ในชีวิตจริง ทำให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนและลึกซึ้ง

ประการที่สอง การใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่านิทาน การร้องเพลง การเล่นเกม และงานศิลปะ ช่วยให้เด็กที่มีรูปแบบการเรียนรู้แตกต่างกันสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบหลากหลายปัญญา (Multiple Intelligences)

ประการที่สาม การเน้นการสะท้อนคิดและการนำไปใช้ในชีวิตจริงช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์อื่นๆ ได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สรุปผลการศึกษา

รูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์ เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการนำทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูม และแนวคิดหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือมาบูรณาการเป็นรูปแบบของการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองโดยใช้ IWORLD Model ของโรงเรียนไอเวิลด์ ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 จุดประกาย (Ignite – I) หมายถึง จุดประกายความสนใจและแรงบันดาลใจให้เด็กเกิดความรู้สึกรักอยากเรียนรู้และมีวินัย ผ่านการเล่านิทาน ร้องเพลง หรือกิจกรรมที่สร้างความตื่นเต้น ตัวอย่างกิจกรรม ครูเล่านิทานเกี่ยวกับตัวละครที่มีวินัย เด็กๆ ร่วมร้องเพลงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ

ขั้นที่ 2 สงสัย (Wonder – W) หมายถึง ส่งเสริมให้เด็กสงสัยและคิดอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับความมีวินัย เช่น การตั้งคำถามว่า "ทำไมเราต้องเก็บของเล่น?" หรือ "การรอคอยมีประโยชน์อย่างไร" ตัวอย่างกิจกรรม เด็กๆ ร่วมกันระดมความคิดว่าการเข้าแถวช่วยอะไรบ้าง

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติ (Operate – O) หมายถึง เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อฝึกวินัย เช่น การเก็บของเล่น การเข้าแถว หรือการทำตามกติกา ตัวอย่างกิจกรรม เด็กช่วยกันเก็บอุปกรณ์หลังเล่นเสร็จ หรือฝึกเข้าแถวรอรับอาหาร

ขั้นที่ 4 สะท้อนคิด (Reflec – R) หมายถึง เด็กสะท้อนสิ่งที่เรียนรู้จากการปฏิบัติ เช่น การพูดคุยหลังกิจกรรมว่าพวกเขารู้สึกอย่างไรเมื่อทำตามกติกาได้ ตัวอย่างกิจกรรม เด็กเล่าประสบการณ์หลังจากช่วยกันเก็บของเล่นว่าเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 5 ใช้ชีวิต (Live – L) หมายถึง เด็กนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างนิสัยวินัยที่ยั่งยืน ตัวอย่างกิจกรรม เด็กฝึกตื่นนอนและจัดเตียงเองที่บ้านตามที่เรียนรู้จากโรงเรียน

ขั้นที่ 6 พัฒนา (Develop – D) หมายถึง พัฒนาความมีวินัยในตนเองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นผ่านการประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างกิจกรรม ครูและเด็กประเมินพฤติกรรมวินัยของตนเอง เช่น การให้รางวัลเมื่อทำได้ดี หรือแนะนำวิธีปรับปรุงเมื่อยังขาดวินัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรขยายขนาดกลุ่มตัวอย่างและทำการวิจัยในหลายโรงเรียน
2. ควรติดตามผลระยะยาวเพื่อประเมินความยั่งยืนของรูปแบบ
3. ควรมีการเปรียบเทียบกับรูปแบบการเสริมสร้างวินัยในตนเองรูปแบบอื่น
4. ควรพัฒนาเครื่องมือประเมินที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ครูควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับรูปแบบ IWORLD Model อย่างเข้มข้น
2. ควรมีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อสร้างความต่อเนื่องในการส่งเสริมวินัยที่บ้าน
3. ควรจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม
4. ควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ต้องจิตต์ จิตดี. (2557). *การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมดนตรีตามแนวคาร์ล ออร์ฟ*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2553). *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2: จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐธีรา สมบูรณ์. (2552). *ผลของการจัดการชั้นเรียนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ทศนา แคมมณี. (2554). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เสริมสิน พรี่เพรส ชิสเท็ม.

รูปแบบของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม
อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

Model of the Operation of the Community Welfare Fund of Prachantakham
Subdistrict Municipality, Prachantakham District, Prachinburi Province

รสสุคนธ์ พานิชดี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี โดยทบทวนผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2568 (14 ปี) พบว่ามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและได้รับการยอมรับจากสังคมชุมชน มีสมาชิกเพิ่มขึ้นจาก 454 คนเมื่อแรกก่อตั้งเป็น 765 คน (ร้อยละ 16.18 ของประชากร) เงินกองทุนเพิ่มขึ้นจาก 16,571 บาทเป็น 1,829,996.96 บาท

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของการดำเนินงานประกอบด้วย 9 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน "ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี" (2) คณะกรรมการมีหลักธรรมและความซื่อสัตย์ (3) ระเบียบข้อบังคับชัดเจน (4) การจัดสวัสดิการและกิจกรรมกองทุน (5) คณะกรรมการมีความรู้ (6) การออกแบบระบบบริหารจัดการ (7) การมีส่วนร่วมของสมาชิก (8) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ (9) การบูรณาการกับงานพัฒนาด้านต่างๆ ในพื้นที่

คำสำคัญ: กองทุนสวัสดิการชุมชน, การดำเนินงาน, รูปแบบ, ชุมชน

Abstract

This research aims to study the operational model of the Community Welfare Fund of Prachantakham Subdistrict Municipality, Prachantakham District, Prachinburi Province, reviewing performance from 2011-2025 (14 years). The findings show continuous growth and community acceptance, with membership increasing from 454 to 765 people (16.18% of population) and fund assets growing from 16,571 to 1,829,996.96 baht.

The study identified nine key components of the operational model: (1) Building confidence and faith in mutual assistance - "Give with value, receive with dignity," (2) Committee with dharma principles and honesty, (3) Clear regulations and guidelines, (4)

Community welfare provision and fund activities, (5) Knowledgeable committee members, (6) Management system design, (7) Member participation, (8) Coordination with relevant agencies, and (9) Integration with various development work in the area.

Keywords: Community Welfare Fund, Operations, Model, Community

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สังคมไทยมีวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันและช่วยเหลือเกื้อกูล โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางและศาสนาเป็นที่พึ่งพาในการแก้ปัญหา เป็นระบบสวัสดิการชุมชนแบบธรรมชาติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเกื้อกูลและเคารพซึ่งกันและกัน เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป บทบาทของชุมชนในการดูแลซึ่งกันและกันก็ลดลง แต่ในหลายปีที่ผ่านมา องค์กรชุมชนตระหนักถึงความมั่นคงในชีวิตจึงร่วมกันจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 เพื่อสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมเงินเพื่อแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จัดสวัสดิการแก่สมาชิกตลอดชีวิต สร้างสัมพันธภาพที่ดี และส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน

การดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน รวม 14 ปี มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีสมาชิกเพิ่มขึ้นจาก 454 คนเป็น 765 คน จากประชากร 4,728 คน (ร้อยละ 16.18) เงินกองทุนเพิ่มขึ้นจาก 16,571 บาทเป็น 1,829,996.96 บาท สามารถจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกได้ตามความต้องการอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการทบทวนย้อนหลังของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม โดยศึกษาจากข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและประสบการณ์ในการทำงานของผู้วิจัยในฐานะประธานกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1 แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชน

การจัดสวัสดิการของชุมชนเป็นการใช้วิธีการฟื้นฟูระบบการพึ่งตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยจัดทำเป็นกองทุนเพื่อช่วยเหลือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ได้มีการทดลองจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้น

และขยายผลไปทั่วประเทศ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ. 2560 มาตรา 43 (4) กำหนดให้สวัสดิการชุมชนเป็นสิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญ

สวัสดิการชุมชนคือการสร้างหลักประกันการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในชุมชนตั้งแต่เกิดจนตาย ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายตามสภาพของชุมชน เพื่อให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันบนหลักการพึ่งตนเอง "การให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี"

2 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยแบ่งระดับเป็น 5 ระดับ ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสาร การรับฟังความคิดเห็น การเกี่ยวข้อง ความร่วมมือ และการเสริมอำนาจแก่ประชาชน

ผลการศึกษา

บริบทพื้นที่ศึกษา

เทศบาลตำบลประจันตคามมีพื้นที่ 2,945 ไร่ มีประชากร 4,828 คน แบ่งเป็น 6 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนศิวบูรณ ชุมชนเจ้าพระยาบดินทร์ ชุมชนเมืองเก่า ชุมชนท่าโพธิ์ ชุมชนท่าน้ำ และชุมชนบ้านน้อยพัฒนา มีวิสัยทัศน์ "เทศบาลน่าอยู่ ดูแลครบครัน สืบสานประเพณี"

การจัดตั้งและโครงสร้างกองทุน

กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม จัดตั้งตามมติที่ประชุมประชาคม เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2554 มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ:

1. สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการออมเงินเพื่อแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. จัดสวัสดิการแก่สมาชิกตลอดชีวิต
3. สร้างสัมพันธภาพที่ดีให้พึ่งพาตนเองได้
4. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต

คณะกรรมการประกอบด้วย 15 คน มาจากตัวแทนทุกภาคส่วนและชุมชน 6 แห่ง โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ในเทศบาลตำบลประจันตคาม

ระเบียบและการจัดสวัสดิการ

กองทุนมีระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน กำหนดคุณสมบัติสมาชิก การสมทบเงิน และประเภทสวัสดิการ ดังนี้:

ประเภทสวัสดิการ:

1. สวัสดิการการเกิด - เงินค่าทำขวัญ 500 บาท และค่าพักฟื้นคนละ 100 บาท
2. สวัสดิการการป่วย - ค่าเสียเวลาคนละ 100 บาท (ไม่เกิน 30 คืน/ปี) และค่าเยี่ยมไข้ 500 บาท/ครั้ง
3. สวัสดิการการเสียชีวิต - ตั้งแต่ 2,000-11,000 บาท ตามอายุการเป็นสมาชิก

4. สวัสดิการอื่นๆ - ตามความจำเป็นและมติคณะกรรมการ

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

ด้านจำนวนสมาชิกและเงินกองทุน:

- สมาชิกเพิ่มขึ้นจาก 454 คน (เริ่มต้น) เป็น 765 คน (ปัจจุบัน)
- ความครอบคลุมร้อยละ 16.18 ของประชากร
- เงินกองทุนเพิ่มขึ้นจาก 16,571 บาทเป็น 1,829,996.96 บาท

ด้านการจ่ายสวัสดิการ (สะสม 14 ปี):

- เด็กแรกเกิด 2 ราย จำนวน 1,000 บาท
- เจ็บป่วยรักษาพยาบาล 94 ราย จำนวน 90,300 บาท
- เสียชีวิต 15 ราย จำนวน 138,500 บาท

ด้านการบริหารจัดการ:

- มีการประชุมคณะกรรมการเดือนละ 1 ครั้ง
- ประชุมสมาชิกปีละ 1 ครั้ง
- มีระบบการจัดการข้อมูลและบัญชีที่ดี
- การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการดำเนินงาน

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบหลัก:

รูปแบบของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน พบว่ามีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และได้รับการยอมรับจากสังคมชุมชน สมาชิกมีการยอมรับมากขึ้น ประชาชนที่มีฐานะปานกลางลงมา มีการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกองทุนสวัสดิการอย่างต่อเนื่อง และพร้อมใจในการสมทบเข้ากองทุนออมวันละบาท ถือว่าเป็นการออมบุญ ซึ่งผู้วิจัยมีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นผู้บุกเบิกการดำเนินงานมาตั้งแต่เริ่มต้น และเห็นความเติบโตขึ้นอย่างช้าๆ และมั่นคง สมาชิกมีความมั่นใจในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคามมากขึ้น จนสามารถเป็นต้นแบบให้กับชุมชนต่างๆ ในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่มีผู้มาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. การสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธา ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้านการเงิน ของคนในชุมชน "ให้อย่างมีคุณค่า รั้อย่างมีศักดิ์ศรี"

ความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อพลังของการเป็นผู้ให้ จากการเป็นอาสาสมัครและทำงานจิตอาสา ด้านต่างๆ ในชุมชน พบเห็นความยากลำบากของประชาชนในชุมชน พยายามให้การสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือ ตั้งแต่เกิดจนตาย มีการเจ็บป่วย มีผู้สูงอายุติดเตียง ติดบ้าน และเสียชีวิต เมื่อมีนโยบายในเรื่องสวัสดิการชุมชนในชุมชน จึงมองเห็นโอกาสในการสื่อสารกับประชาชน ลงเยี่ยมถึงบ้าน เด็กแรกเกิด ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงอยู่ที่บ้าน พร้อมกรรมการนำเงินกองทุนสวัสดิการมอบให้ถึงบ้าน เมื่อมีสมาชิกเสียชีวิต นำพวงหรีดพร้อมเงินสวัสดิการมอบให้กับญาติของผู้เสียชีวิต ณ วัดที่จัดพิธีศพ จนสมาชิกยอมรับว่าการบริหารจัดการด้วยประชาชนเองสามารถทำได้เอง จัดตั้งโดยประชาชน และบริหารจัดการกันเอง สามารถดำเนินกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการในชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคามได้ประสบผลสำเร็จ สมาชิกมีความยินดีและตั้งใจที่ได้มีโอกาสร่วมออมบุญเดือนละ 30 บาท เพื่อช่วยเหลือกัน ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง จนถึงปัจจุบันนี้ เป็นเวลา 14 ปี

การมีแผนพัฒนางานสวัสดิการชุมชน มีการจดทะเบียนรับรองกองทุน และมีการเพิ่มสมาชิกในทุกปี จุดเด่น ผลสำเร็จที่ภาคภูมิใจ ของคณะกรรมการได้จัดตั้งโดยภาคประชาชน และบริหารจัดการกันเอง สามารถดำเนินกิจการของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม ได้ประสบความสำเร็จ และสมาชิกยอมรับว่าการบริหารจัดการด้วยประชาชนเอง สามารถทำได้

2. คณะกรรมการกองทุนต้องมีหลักธรรมในการบริหารจัดการ ความซื่อสัตย์และโปร่งใส มีคุณธรรม

คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการมีหลักธรรมในการบริหารจัดการ ความซื่อสัตย์ สุจริต และโปร่งใส เป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาและพัฒนา กองทุนสวัสดิการชุมชน อย่างต่อเนื่อง ในด้านคณะกรรมการเป็นบุคคลที่มีจิตอาสา ไม่หวังสิ่งตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีการปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใส มีคุณธรรม มีความสุจริต และได้มีการอบรมเพื่อพัฒนาเพิ่มความรู้ความสามารถในการจัดการกองทุน เพื่อเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ และให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันของคณะกรรมการ เพื่อสร้างความสามัคคีในการบริหารจัดการของกองทุนสวัสดิการที่ชัดเจน การคัดเลือกคณะกรรมการ และการกำหนดกติกา และข้อบังคับต่างๆ ในการดำเนินงานสามารถใช้หลักอหิชา 4 (ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา) ในการทำงานที่ชัดเจน เพื่อบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

3. จัดทำระเบียบข้อบังคับ และแนวทางการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ชัดเจน

ข้อบังคับ/ระเบียบ เป็นเครื่องมือในการดำเนินการกองทุน มีการจัดทำข้อบังคับ ระเบียบและหลักเกณฑ์ของกองทุนสวัสดิการชุมชน การกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร โดยต้องมาจากการมีส่วนร่วม และเห็นชอบจากสมาชิกกองทุน และประธานกองทุนลงนามในข้อบังคับและระเบียบให้เป็นปัจจุบัน ต้องมีหมวดที่สำคัญ มีการทบทวนแก้ไขระเบียบกองทุนให้เป็นปัจจุบันสอดคล้อง

กับสถานการณ์ และสถานะทางการเงินของกองทุน ในที่ประชุมสามัญประจำปีกองทุน และมีการชี้แจงข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่างๆ ของกองทุนสวัสดิการชุมชนแก่สมาชิกให้เข้าใจชัดเจน

4. การจัดสวัสดิการชุมชน และกิจกรรมการดูแลของคณะกรรมการกองทุนต่อสมาชิกในชุมชน

การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก และกิจกรรมการดูแลของคณะกรรมการกองทุนชุมชน มีเจตนารมณ์ให้คนมาร่วมกัน ช่วยตัวเอง ช่วยกันเอง และช่วยเหลือสังคม ทุกคนเป็นเจ้าของกองทุน ที่เป็นกองทุน ไม่ใช่ระบบประกันโดยทั่วไป การจัดสวัสดิการต้องคำนึงถึงปัญหา/บริบท พื้นที่ของสมาชิกและชุมชน สถานะทางการเงินและความสามารถในการเงินของกองทุนที่เน้นการพึ่งตนเอง และการมองถึงความยั่งยืนของกองทุน

ประเภทสวัสดิการ ได้แก่ ด้านการเกิดและการเสียชีวิตของสมาชิก ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล สำหรับผู้สูงอายุ สำหรับผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ทางสังคม ทั้งที่เป็น และไม่เป็นสมาชิก ด้านการศึกษา ด้านการเริ่มต้นการประกอบอาชีพ ด้านการก่อสร้างซ่อมแซมที่อยู่อาศัย พัฒนาสาธารณูปโภคและสภาพแวดล้อมในชุมชนเท่าที่จำเป็น ด้านการช่วยเหลือในกรณีภัยพิบัติ ด้านวัฒนธรรม ประเพณีอื่นๆ ตามวิถีและบริบทของชุมชน ในระยะเริ่มต้นอาจเน้นการดูแลสมาชิก แต่ต้องมีเป้าหมายและดำเนินการให้ครอบคลุมทุกคน ทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มในพื้นที่ โดยมีหลักการจัดสวัสดิการเน้นการช่วยเหลือกัน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขณะมีชีวิตอยู่ มากกว่าให้เมื่อเสียชีวิต

สามารถให้การดูแลประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความประทับใจ ความมุ่งมั่นการบริการต่อประชาชนใน 6 ชุมชน จนเป็นที่พอใจจนถึงระดับประทับใจ ภายใต้การจัดสวัสดิการชุมชนพื้นฐานตามข้อกำหนดและระเบียบ การหาความต้องการสวัสดิการของสมาชิก มีการพิจารณาเพิ่มเติมได้ตามวาระของการประชุมคณะกรรมการประจำปี

5. คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการมีความรู้ในเรื่องกองทุนสวัสดิการชุมชน และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบข้อบังคับการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคาม อำเภoprจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี พ.ศ. 2554 ได้มีการปรับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2566 (ออมบุญวันละ 1 บาท) จะเห็นได้ว่าเป็นการปรับให้สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชน กฎระเบียบ และข้อบังคับที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง มีแนวทางการจัดสวัสดิการ ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก ได้แก่ การเกิดทำขวัญเด็กแรกเกิดจำนวน 500 บาท และให้สิทธิการเป็นสมาชิกเพิ่มอีก 1 ราย ถ้าป่วยนอนโรงพยาบาล จะได้รับเงินค่าเยี่ยมไข้จำนวน 500 บาท 2 ครั้งต่อปี และได้ค่าชดเชยนอนโรงพยาบาลอีกคืนละ 100 บาท 30 คืนต่อ 1 ปี และการเสียชีวิต จ่ายตามปีที่เข้ามาเป็นสมาชิกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 1 ปี จ่าย 2,000 บาท เป็นสมาชิกตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป จ่าย 3,000 บาท เป็นสมาชิกครบ 10 ปี เพิ่มปีละ 1,000 บาท สูงสุดไม่เกิน 11,000 บาท พร้อมพวงหรีดหน้าศพ ตามระเบียบข้อบังคับของกองทุน

คณะกรรมการดำเนินการในแต่ละด้านตามความรู้ความสามารถ สิ่งสำคัญ คือ เน้นการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาและพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง ในด้านคณะกรรมการเป็นบุคคลที่มีจิตอาสา ไม่หวังสิ่งตอบแทนปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส มีคุณธรรม และได้รับการอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการกองทุนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ และจัดให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันของคณะกรรมการเพื่อสร้างความสามัคคีในการบริหารจัดการของกองทุนที่ชัดเจนขึ้น

6. การออกแบบระบบการบริหารจัดการที่มีความเข้มแข็งและครอบคลุมภารกิจของกองทุน

ต้องมีการออกแบบระบบการบริหารจัดการที่มีความเข้มแข็ง และครอบคลุมภารกิจของกองทุน มีโครงสร้างการบริหารจัดการกองทุน ระบบข้อมูลสมาชิก (ทะเบียนสมาชิก) ระบบการเงินและบัญชี ระบบการรวบรวมข้อมูล ระบบการติดตามและการจัดสวัสดิการ ระบบการรายงานผลการดำเนินการ ระบบการตรวจสอบภายในของกองทุน และการประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกองทุน ทั้งนี้การดำเนินการในระบบต่างๆ มีความต่อเนื่อง ทบทุนระบบ การตรวจสอบสม่ำเสมอและมีการประสานงานที่ดีกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานรัฐ

7. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารจัดการและการตรวจสอบ

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การที่กลุ่มของประชาชน หรือกระบวนการที่สมาชิกของชุมชน มีการประชุมประชาคมสรุปข้อกำหนดในการส่งเงินออมของสมาชิก ตั้งแต่แรกเข้า มีการสมทบวันละ 1 บาท ความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วม ในฐานะของสมาชิกในการออมเงิน และการเข้าร่วมประชุม มีการแสดงความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายในการดำเนินการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ดำเนินการอยู่ การเป็นสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชน ต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ และต้องมีความเข้าใจ เจตนาธรรมของกองทุนก่อน และระหว่างเป็นสมาชิก มีการตอบรับของสมาชิกและญาติต่อการรับสวัสดิการของกองทุนเป็นไปตามความต้องการของสมาชิก

8. การประสานงานกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

จากการดำเนินงานของกองทุน ได้มีการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยเฉพาะสำนักงานเทศบาลตำบลประจันตคาม จนมีงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐเสริมสภาพคล่องกองทุนดำเนินการโดยไม่เกิดปัญหาเงินหมุนเวียนที่เพียงพอ ในเรื่องการจัดสวัสดิการกับสมาชิกได้ ทำให้ไม่มีข้อขัดขัดใดๆ สำหรับการจ่ายเงินให้กับสมาชิก

9. การบูรณาการกับงานพัฒนาด้านสาธารณสุข และการพัฒนาด้านต่างๆ ในพื้นที่

การทำงานของกองทุนมีการบูรณาการกับงานพัฒนาด้านสาธารณสุข และการพัฒนาด้านต่างๆ ดังจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการที่ถูกคัดเลือกมาจากแต่ละชุมชน รวมทั้งผู้วิจัย จะเป็นผู้ที่มีจิตอาสาทำงานหลายองค์กร และสามารถเชื่อมโยงงานที่ต้องจัดสวัสดิการให้กับกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี และสามารถให้การดูแลแก่สมาชิกได้มากกว่าจำนวนเงินที่สมาชิกได้รับสวัสดิการจากกองทุน อีกทั้งมีการเยี่ยมบ้านอย่างเป็นระบบ และมีการส่งต่อข้อมูลการช่วยเหลือให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจันตคามในช่วง 14 ปีที่ผ่านมา ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง มีการเติบโตทั้งในด้านจำนวนสมาชิก เงินกองทุน และการจัดสวัสดิการ โดยมีรูปแบบการดำเนินงานที่ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ความสำเร็จเกิดจากการมีความเชื่อมั่นในหลัก "ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี" คณะกรรมการที่มีหลักธรรมและความซื่อสัตย์ ระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน การจัดสวัสดิการที่เหมาะสม การมีความรู้และระบบบริหารที่ดี การมีส่วนร่วมของสมาชิก การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ และการบูรณาการกับงานพัฒนาอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการพัฒนาต่อยอด:

1. พัฒนาศักยภาพคณะกรรมการและปรับโครงสร้างให้เหมาะสม
2. ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลโดยใช้โปรแกรมบริหารจัดการกองทุน
3. เพิ่มประเภทการจัดสวัสดิการให้กลุ่มเป้าหมายอื่น

สำหรับกองทุนอื่น:

1. ศึกษารูปแบบการดำเนินงานและปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่
2. เน้นการสร้างเชื่อมั่นและศรัทธาในชุมชน
3. คัดเลือกคณะกรรมการที่มีหลักธรรมและจิตอาสา
4. จัดทำระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนและมาจากการมีส่วนร่วม

สำหรับหน่วยงานภาครัฐ:

1. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกองทุน
2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและเครื่องมือบริหารจัดการ
3. ส่งเสริมการบูรณาการกับงานพัฒนาด้านอื่นๆ

รูปแบบการดำเนินงานนี้สามารถเป็นต้นแบบสำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชนอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและความพร้อมของแต่ละพื้นที่

บรรณานุกรม

- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. (2538). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- มณฑนา ยามา. (2561). อิทธิพลของความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตตำบลกกตูม อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และคณะทำงานเครือข่ายสวัสดิการชุมชน. (2563). คู่มือบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล. กรุงเทพฯ.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2525). สังคมไทยแนวทางการวิจัยและพัฒนา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ระเบียบกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจักษ์ตคาม ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจักษ์ตคาม พ.ศ. 2554 (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2565).
- รายงานการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลประจักษ์ตคาม ประจำปี 2554-2568.

**ทัศนคติของประชาชนตำบลหนองหลวง ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
หนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี**

**Attitude of the people of Nong Luang Subdistrict to the administration of
Nong Luang Subdistrict Administrative Organization Sawang Arom District
Uthai Thani Province**

กรรณสิทธิ์ สะและน้อย¹, กฤษณ์ ภูริพงศ์, วีรณัฐ โรจนประภา, สมคิด ศรีสิงห์
และปรียาพัศ เชื้อรอด

¹คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนตำบลหนองหลวง ที่มีต่อการ
บริหารงานสวัสดิการพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง (2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของ
ประชาชน ตำบลหนองหลวงต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่าง
อารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความพึงพอใจของประชาชน
ตำบลหนองหลวง ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์
จังหวัดอุทัยธานี ผลการศึกษา พบว่า มีทัศนคติต่อการบริหารงาน การให้บริการ การมีส่วนร่วม และการ
รับรู้ข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ในระดับมาก และมีความพึงพอใจใน ระดับมาก
เกี่ยวกับด้านการบริการและบุคลากร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต และ สิ่งแวดล้อม ด้านความ
มีระเบียบของชุมชน และความปลอดภัย และ ด้านการศึกษา และวัฒนธรรม ผลการทดสอบสมมติฐาน
พบว่า ทัศนคติของประชาชนมีความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ
ลักษณะประชากร ด้านระดับการศึกษา อาชีพ เขตพื้นที่ที่อยู่อาศัย และการบริการที่ต่างกัน ส่งผลต่อ
ความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัด
อุทัยธานี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ทัศนคติ, ประชาชน, การบริหารงาน, องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง

Abstract

This research aims to (1) study the attitudes of the residents of Nong Luang Sub-
district towards the basic welfare management of the Sub-district Administration

Organization (SAO) in Nong Luang, (2) investigate the satisfaction of the residents of Nong Luang Sub-district regarding the SAO's management in Sawang Arom District, Uthai Thani Province, and (3) examine the relationship between attitudes and satisfaction of the residents of Nong Luang Sub-district towards the SAO's management in Sawang Arom District, Uthai Thani Province. The study found that there is a positive correlation between residents' attitudes towards the SAO's management, service provision, community participation, and information perception at a high level. Similarly, there is a high level of satisfaction in various aspects, including services and personnel, infrastructure, quality of life, environment, community regulations and safety, as well as education and culture. Statistical hypothesis testing revealed that residents' attitudes significantly correlate with their satisfaction with the SAO's management at a 0.01 significance level. Furthermore, demographic characteristics such as education level, occupation, residential area, and different service experiences resulted in varying levels of satisfaction with the SAO's management in Nong Luang Sub-district, Sawang Arom District, Uthai Thani Province, with statistical significance at a 0.05 level.

Keywords: Attitude, People, Work Administration, Nong Luang Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

ปัจจุบันนี้นั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยได้มีการแบ่งทั้งหมด 5 รูปแบบได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งในแต่ละแบบนั้นมีโครงสร้างของการบริหารที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการบริหารอีกรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลจะคอยดูเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็นและมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครอง จะเห็นได้ว่า รัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐบาลนั้นย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่ไม่อาจจะไม่สนองตอบต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ และรวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัว

บุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ ทั้งหมดนี้เกิดจากการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคลงมาเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาพื้นที่ของตนเอง รวมไปถึงช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามพื้นที่ตนเองผ่านการทำประชาคมแผนและอื่น ๆ เพื่อตรงตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด (สมชาติ กิจยรรยงและจิรัช ใจเปี่ยม, 2552)

จากการที่มติดังกล่าวนั้นหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ ด้วยการปฏิบัติงานที่ดี หรือมีประสิทธิภาพนั้น ซึ่งส่งผลให้เกิดทัศนคติต่อประชาชนทั้งดีและไม่ดี โดยในพื้นที่ไหนได้นักการเมือง หรือคณะบริหารดีพัฒนาหลายอย่างดีทุกอย่าง แก้ไข ปรับปรุง พัฒนา รวดเร็วสมกับเป็นตัวแทนในพื้นที่จึงทำให้ได้รับความชื่นชมและทัศนคติอันดีกลับมา บางพื้นที่ได้นักการเมืองนั้นอาจจะแก้ปัญหาช้า พัฒนาช้า ทำให้ทัศนคติของคนในพื้นที่ไม่ดีเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะต้องการรับรู้ถึงทัศนคติของประชาชนที่ได้รับบริการสวัสดิการจากเทศบาลประชาชนว่าเป็นอย่างไร มีส่วนไหน ด้านไหนที่ควรจะต้องปรับปรุง รวมถึงไหนส่วนไหนที่ประชาชนมีความต้องการ โดยจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะพัฒนา คุณภาพของการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน รวมถึงยังสามารถพัฒนาสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ หรือในด้านต่าง ๆ ภายในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงให้ดียิ่งขึ้น (สถาบันพระปกเกล้า, 2566)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มและลาดเอียง โดยลาดจากทางทิศตะวันออกต่ำลงมาทางทิศตะวันตก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงมีภารกิจในการให้บริการประชาชน เป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลในการนำบริการของรัฐไปสู่ประชาชน ได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือไม่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันนี้ข้าราชการยังมีบทบาทใหม่ในเรื่องการแก้ปัญหาของประเทศชาติที่กำลังประสบอยู่ คือการบริหารงานของส่วนราชการเป็นการบริหารงานที่จะสามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพ เพิ่มพูนคุณภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ว่ามีการให้บริการประชาชน ที่ทำให้ประชาชนได้รับทราบและตัดสินใจมาใช้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนตำบลหนองหลวง ที่มีต่อการบริหารงานสวัสดิการ พื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนตำบลหนองหลวง ต่อการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความพึงพอใจของประชาชนตำบลหนองหลวงต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง เป็นเพศชาย จำนวน 1,553 และเป็นเพศหญิง จำนวน 1,623 คน รวมเป็นจำนวน 3,176 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวนทั้งหมด 355 คนและใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ได้แก่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลความพึงพอใจของประชาชนตำบลหนองหลวง ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และOne -Way ANOVA

ผลการศึกษา

1. ทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง สรุปผลได้ดังนี้

ด้านการบริหารงาน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 8.15$, $SD. = 1.741$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมต่างๆของชุมชนมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 8.26$, $SD. = 1.765$) รองลงมาคือความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพพอที่การจัดตั้งโรงพยาบาลสาธารณสุขความสะดวกของพื้นที่สาธารณะระบบรักษาความ

ปลอดภัยต่างๆเป็นต้น ($\bar{x} = 8.24$, $SD. = 1.736$) ความคิดว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินโครงการ ($\bar{x} = 8.13$, $SD. = 1.798$) ความคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินโครงการที่สามารถแก้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่อาทิจากการสร้างถนนในชุมชนสวนสาธารณะเป็นต้น ($\bar{x} = 8.11$, $SD. = 1.754$) และความคิดว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความชำนาญในงานของตนเองอาทิจากงานด้านโครงสร้างด้านเอกสารฯ ($\bar{x} = 8.02$, $SD. = 2.080$)

ด้านการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 7.98$, $SD. = 1.668$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการให้บริการในด้านความสะอาด ทั้งการจัดเก็บขยะ ความสะอาดของถนน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 8.23$, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = 1.821) รองลงมาคือ ความคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการก่อสร้างและปรับปรุงระบบสาธารณะต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 8.15$, $SD. = 1.749$) ความคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการแจ้งข้อมูล ข่าวสาร ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 8.12$, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = 1.786) ความคิดว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเสมอภาค โดยไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{x} = 7.73$, $SD. = 1.757$) และความคิดว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่ขอสิ่งตอบแทน ไม่รับสินบน ไม่หาประโยชน์ในทางมิชอบ เป็นต้น ($\bar{x} = 7.65$, $SD. = 1.773$)

ด้านการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 6.35$, $SD. = 1.501$) ซึ่งเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ความมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหรือโครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ทั้งด้าน การจัดกิจกรรมที่เป็นประเพณี การก่อสร้างถนนในชุมชน การทำความสะอาด การดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 7.24$, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = 1.723) รองลงมาคือ ความมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการ ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ในเวทีประชาคมหมู่บ้าน ($\bar{x} = 6.57$, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = 1.812) และความมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยในจุดต่าง ๆ อาทิ จุดติดตั้งกล้องวงจรปิด จุดติดตั้งถังดับเพลิง เป็นต้น ($\bar{x} = 5.24$, $SD. = 1.756$)

ด้านการรับรู้ข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงของประชากร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 8.19$, $SD. = 1.651$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงมีการให้ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง เชื่อถือกับประชาชน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 8.30$, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = 1.721) รองลงมาคือ ความคิดว่าการจัดประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ และบอกข้อมูลได้อย่างชัดเจน ($\bar{x}$

=8.17, SD. = 1.723) ความรับรู้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มีการแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเกี่ยวกับการก่อสร้าง ปรับปรุงระบบ สาธารณูปโภคก่อนการดำเนินการก่อสร้างทุกครั้ง ($\bar{x}$ = 8.17, SD. = 1.694) และความคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนรับรู้ได้อย่างเพียงพอและหลากหลาย เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ อีเมลล์ เสียงตามสาย เครือข่ายสังคม ออนไลน์ เป็นต้น ($\bar{x}$ = 8.12, SD. = 1.763)

2. ความพึงพอใจของประชาชนตำบลหนองหลวงต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงอำเภอสง่างามจังหวัดอุทัยธานี สรุปผลได้ดังนี้

ด้านการบริการและบุคลากร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 8.17, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = 1.667) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพอใจในเจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างเสมอภาค โดยไม่เลือกปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 8.22, SD. = 1.723) รองลงมาคือ ความพอใจในมีการติดป้ายประกาศ หรือแจ้งข้อมูล หรือประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{x}$ = 8.18, SD. = 1.739) ความพอใจในเจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x}$ = 8.18, SD. = 1.694) ความพอใจในการให้บริการตามลำดับก่อน - หลัง เช่น ผู้ที่มาก่อนได้รับการบริการก่อน หรือมีการรับ บัตรคิว เป็นต้น ($\bar{x}$ = 8.16, SD. = 1.758) และความพอใจในเจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญเรื่องขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ($\bar{x}$ = 8.13, SD. = 1.774)

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 8.17, SD. = 1.705) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพอใจในการตั้งเสียงตามสายให้ทั่วถึงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 8.31, SD. = 1.745) รองลงมาคือ ความพอใจในการปรับปรุง ซ่อมแซม และติดตั้งไฟส่องสว่างในชุมชนให้ทั่วถึง ($\bar{x}$ = 8.31, SD. = 1.694) ความพอใจในการก่อสร้างและปรับปรุงถนนและทางเท้าให้อยู่ในสภาพดี ได้มาตรฐาน ($\bar{x}$ = 8.23, SD. = 1.733) และความพอใจในการก่อสร้างท่อและรางระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วม ($\bar{x}$ = 8.22, SD. = 1.691)

ด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 8.27, SD. = 1.640) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพอใจในผู้ด้อยโอกาสในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการสงเคราะห์และส่งเสริมคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 8.29, SD. = 1.790) รองลงมาคือ ความพอใจในการจัดตั้งโรงพยาบาล สาธารณะสุขตำบล เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ($\bar{x}$ = 8.26, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = 1.866) ความพอใจในการส่งเสริมการลดปริมาณขยะมูลฝอยและการคัดแยกขยะ เพื่อให้ประชาชนนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก ($\bar{x}$ = 8.24, SD. = 1.789) ความพอใจในโครงการส่งเสริมสุขภาพจิตและปฏิบัติธรรมให้ผู้สูงอายุ ($\bar{x}$ = 8.17, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = 1.817) และความพอใจในการจัดสร้างสวนสาธารณะให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ($\bar{x}$ = 8.06, SD. = 1.892)

ด้านการรับรู้ข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหนองหลวงของประชากร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 8.20$, $SD. = 1.738$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพอใจในการติดตั้งกล้องวงจรปิด CCTV เพื่อป้องกันอาชญากรรมในบริเวณจุดเสี่ยงของทุกชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 8.25$, $SD. = 1.738$) รองลงมาคือ ความพอใจในการจัดหาอุปกรณ์ดับเพลิงและมีเจ้าพนักงานเพียงพอต่อการรักษาความปลอดภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{x} = 8.23$, $SD. = 1.755$) และความพอใจในการให้ความรู้ในการป้องกันและวิธีระงับอัคคีภัยเบื้องต้นแก่ประชาชน ($\bar{x} = 8.09$, $SD. = 1.825$)

ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 8.18$, $SD. = 1.687$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพอใจในการสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาและบำรุงศาสนสถานในชุมชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x} = 8.37$, $SD. = 1.839$) รองลงมาคือ ความพอใจในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ($\bar{x} = 8.35$, $SD. = 1.814$) ความพอใจในการจัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ หรืออนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{x} = 8.33$, $SD. = 1.776$) ความพอใจในการจัดให้มีสถานที่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มมากขึ้น ($\bar{x} = 8.18$, $SD. = 1.837$) และความพอใจในการให้เยาวชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทุนการศึกษาทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ($\bar{x} = 8.07$, $SD. = 1.854$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ทศนคติของประชาชนมีความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ยอมรับสมมติฐาน H_1 หมายความว่า ทศนคติในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มีความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ ด้านการบริการและบุคลากร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ด้านความมีระเบียบของชุมชน และความปลอดภัย ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. การมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงมีความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานีพบว่า ยอมรับสมมติฐาน H_1 หมายความว่า การมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงมีความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ ด้านการบริการและบุคลากรด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ด้านความมีระเบียบของชุมชน และความปลอดภัย ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. การรับรู้ข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบล

หนองหลวงของประชากรมีความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี

3. การรับรู้ข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงของประชากรมีความสัมพันธ์ ความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า ยอมรับสมมติฐาน H1 หมายความว่า การรับรู้ข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงของประชากรมีความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ได้แก่ ด้านการบริการและบุคลากร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมด้านความมีระเบียบของชุมชน และความปลอดภัย ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม โดยเป็น ความสัมพันธ์เชิงบวก ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปผลการศึกษา

ประชาชนมีความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงอำเภอสว่างอารมณ์จังหวัดอุทัยธานีได้แก่ด้านการบริการและบุคลากรด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมด้านความมีระเบียบของชุมชนและความปลอดภัยด้านการศึกษาและวัฒนธรรมโดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทิศนคติในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการบริหารงานได้แก่ด้านการบริการและบุคลากรด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมด้านความมีระเบียบของชุมชนและความปลอดภัยด้านการศึกษาและวัฒนธรรมโดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนตำบลหนองหลวงมีทัศนคติของประชาชนต่อการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ด้านการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ด้านการรับรู้ข่าวสารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงของประชากรในระดับมากที่สุด แต่ในด้านการมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มีส่วนร่วมในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในทุกการบริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มอบให้กับประชาชน เป็นการบริการที่ผ่านการทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ในเวทีประชาคมที่ประชาชนเสนอความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลรับทราบ และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงได้ให้บริการตามที่ประชาชนต้องการ จึงเกิดทัศนคติในเชิงบวกต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ส่วนด้านความพึงพอใจ พบว่า ประชาชนตำบลหนองหลวงมีความพึงพอใจด้านการบริการและบุคลากร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ด้านความมีระเบียบของชุมชนและความปลอดภัย และด้านการศึกษาและวัฒนธรรม มีความ

พึงพอใจในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง มีจำนวนเพียงพอสำหรับผู้มารับบริการ มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ การแต่งกาย บุคลิก ลักษณะท่าทางของเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ มีความเหมาะสม และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความรู้ความสามารถในการให้บริการ ช่วยแก้ปัญหาประชาชนได้ จึงสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ

นอกจากนี้ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทักษะคติของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากทัศนคติคือ ความคิดอารมณ์ ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ถ้าประชาชนมีทัศนคติที่ดีในเชิงบวกต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจตามมาและลักษณะประชากรเกี่ยวกับระดับการศึกษา อาชีพ เขตพื้นที่ที่อยู่อาศัย และบริการที่ได้รับที่ต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี มีข้อกำหนดสำคัญในการให้บริการประชาชน คือ การให้บริการด้วยความเสมอภาคกับประชาชนทุกระดับ ดังนั้นไม่ว่าประชาชนที่มารับบริการจะมีระดับการศึกษา อาชีพ เขตพื้นที่ที่อยู่อาศัย และบริการที่ได้รับที่แตกต่างกัน แต่จะได้รับการบริการที่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวงควรยึดถือแนวทางในการทำงานให้มีมาตรฐาน และคุณภาพร่วมกับกาสสร้างช่องทางการสื่อสารให้ประชาชนรับรู้ถึงการทำงานที่ผ่านมาเพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวกให้เกิดในใจของประชาชน ผ่านการสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนรับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะช่องทางที่ประชาชนสามารถรับรู้ได้ง่าย เช่น เฟสบุ๊คขององค์การบริหารส่วนตำบล บอร์ดประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล เสียงตามสายในหมู่บ้าน

2. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการกำหนดแนวทางการทำงานของบุคลากรให้ชัดเจน และเป็นมาตรฐานที่บุคลากรทุกคนต้องพึงปฏิบัติ เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพมาตรฐานในการบริการ อีกทั้งเมื่อมีบุคลากรที่เพิ่งเข้ามาทำงานใหม่จะได้มีแนวทางในการปฏิบัติงาน ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุง เช่น การปรับสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมในการใช้บริการ ต้องมีการติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อจัดเตรียมหนังสือที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งอาจเพิ่มรูปแบบการให้บริการแบบออนไลน์ เพื่อสร้างทางเลือกให้กับประชาชน

3. การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง/ติดตั้งยังไม่ได้มาตรฐานและเพียงพอกับความ ต้องการ และความจำเป็นของประชาชนที่จะนำมาใช้ประโยชน์ เมื่อพบปัญหาข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการออก สำนวนปัญหาล่าช้าปล่อยทิ้งปัญหา ไม่รีบเร่งดำเนินการโดยทันทีและระยะเวลาที่ใช้ใน การแก้ไขปัญหาก็ ล่าช้า อีกทั้งยังเกิดการชำรุดเสียหายอยู่บ่อยครั้ง ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ต้องมีการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้าง ซ่อมบำรุงและสำรวจความพร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนและเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดในอนาคตอย่างปัญหาน้ำท่วมขังได้

4. การดำเนินงานเกี่ยวกับสาธารณะของพื้นที่หนองหลวง มีพื้นที่ขนาดเล็กและยังขาดการ บำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ด้วยข้อจำกัดของบุคลากรและงบประมาณในการบำรุงรักษาที่ไม่เพียงพอต่อ ปริมาณงาน ดังนั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของ สวนสาธารณะให้มีสภาพพร้อมใช้งานไม่เป็นแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่น เพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชนใน การกลับมาใช้บริการสวนสาธารณะอีกครั้ง

5. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ควรทำการสำรวจข้อมูลกลุ่มประชากรที่ต้องการ รับทุนการศึกษาและจัดตั้งทีมวิเคราะห์ถึงระดับความจำเป็นในการเข้ารับการ ทุน โดยอาจขอความร่วมมือจาก ผู้นำชุมชนในการประชาสัมพันธ์และสำรวจเยาวชนในชุมชนที่ต้องการขอรับการ ทุน เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับ เยาวชนสามารถรับรู้ข้อมูลมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในรูปแบบเชิงคุณภาพโดยเจาะลึกถึงข้อมูล เกี่ยวกับการ บริการที่ประชาชนต้องการและทัศนคติ ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน ขององค์การ บริหารส่วนตำบลหนองหลวง เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่สามารถนำมาปรับใช้ได้

เอกสารอ้างอิง

สถาบันพระปกเกล้า. (2566). หน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นจาก <http://wiki.kpi.ac.th>.
สมชาติ กิจยรรยง และ จีรชา ใจเปี่ยม. (2552). เกมกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาทีมงาน.

กรุงเทพฯ: พาวเวอร์ฟูลไลฟ์.

Yamane, Taro. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. 2nd ed. New York : Harper.
and Row.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหนองปลาหมอ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

Public participation in the operations of the Nong Pla Mo Subdistrict
Administrative Organization, Nong Khae District. Saraburi Province

ณโม รักเลี้ยง, ชาญยุทธ พวงกำหยาด, สุนิมา ชุ่มพงษ์,
ไกรจักร รักดีณรงค์, อนุสรณ์ สอนใจดี, และทินภัทร แสนธนรัชต์
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิเคราะห์พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.52, S.D.=1.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.64, S.D.= 1.05) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}$ =3.39, S.D.=1.10)ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรีพบว่าเมื่อจำแนกตามเพศ อาชีพและรายได้ (เฉลี่ยต่อเดือน) โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมประชาชน, การปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ

Abstract

The purpose of this study is to study public participation in the operations of the Nong Pla Mo Subdistrict Administrative Organization, Nong Khae District, Saraburi Province. The sample group used in the study was 361 people in the Nong Pla Mo Subdistrict Administrative Organization, Nong Khae District, Saraburi Province. The tools used were Data collection was questionnaires. Data was analyzed using statistical

computer programs. By calculating percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The analysis results found that Public participation in the work of the Nong Pla Mo Subdistrict Administrative Organization, Nong Khae District, Saraburi Province as a whole is at a high level ($\bar{X}$ =3.52, S.D.=1.06). When considering each aspect, it was found that The area with the highest average was decision making. It is at a high level ($\bar{X}$ =3.64,S.D.= 1.05). The item with the lowest average value is monitoring and evaluation. At a moderate level ($\bar{X}$ =3.39, S.D.=1.10) Comparison results Public participation in the operations of the Nong Pla Mo Subdistrict Administrative Organization, Nong Khae District, Saraburi Province. It was found that when classified by gender Occupation and income (Average per month) Overall and each aspect were not significantly different at the 0.05 level, but when classified by age. Overall, there is no difference. Statistically significant at the 0.05 level. When considering each aspect, it was found that Monitoring and evaluation very different Statistically significant at the 0.05 level and classified according to educational level. Overall, they are not different. When classified into each aspect, it was found that the monitoring and evaluation aspect There is a difference. Statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: Public participation, work performance Nong Pla Mo Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการบริหารราชการแผ่นดินตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินพ.ศ. 2534 มีแบ่งการบริหารราชการออกเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนกลางแบ่งออกเป็น สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม เป็นการบริหารแบบรวมอำนาจ ส่วนการบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านและส่วนการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เป็นการบริหารแบบกระจายอำนาจ ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ 2 ระบบคือระบบทั่วไป ซึ่งมี 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกระบบที่ใช้คือ ระบบพิเศษ ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาจากการแบ่งส่วนราชการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการบริหารแบบกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินมากขึ้นกว่าแต่ก่อนแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแผนที่กำหนดกรอบ เป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542การมีส่วนร่วม มีความสำคัญเพื่อการ

พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการการควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากร ตลอดจนปัจจัยการผลิตในสังคมอันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง อาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรการเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมด้วยการร่วมแรงร่วมใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ก็เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นหรือสังคมได้อย่างยั่งยืน(วันกิ คุ้มคง 2557 : 2)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นประเด็นสำคัญที่สุดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนที่ประชาชนจะได้รับการกระจายอำนาจซึ่งการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคประชาชนโดยในส่วนของภาครัฐทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก็เร่งดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับในภาคประชาชนอันเป็นไปสู่ท้องถิ่นก็คือการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การถอดถอนผู้บริหารการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประสบความสำเร็จสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ (ชัยฤทธิ์ เบญญาภาจ 2556 :17)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมออำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 18 หมู่ที่ 6 บ้านหนองผักชี อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองแค ไปทางทิศเหนือเป็นระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ราบสูงบางส่วน ภายในพื้นที่มีคลองส่งน้ำจำนวน 2 สายแต่มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอ จึงเป็นสาเหตุให้เกิดสภาวะภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ เหมาะสำหรับการปลูกพืชที่ต้องการปริมาณน้ำน้อย หรือเหมาะแก่การตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคม สะดวกประชาชน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้างโรงงานอุตสาหกรรมในเขตตำบลหรือตำบลใกล้เคียง บางส่วนประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายได้ของประชากร 32,000 บาท/ คน/ ปี (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ 2566 : 3) ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความมุ่งมั่นในหลักความเป็นประชาธิปไตยเป็นสำคัญ กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นต้นจากการสังเกตพบว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างน้อย นอกจากนี้เมื่อประชาชนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วก็ไม่ได้สนใจว่าผู้บริหารจะไปปฏิบัติหน้าที่อย่างไรคงปล่อยให้หน้าที่ของผู้บริหารหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานไปเองด้วยสาเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่

จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ คือประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรีเพศชาย จำนวน2,955 คน เพศหญิง จำนวน3,073 คน มีประชากร จำนวน6,028 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรีโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวน361 คนและใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบประกอบด้วย 4 ข้อ คือ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้(เฉลี่ยต่อเดือน)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหม้ออำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และOne -Way ANOVA

ผลการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.1 ด้านการติดตามและประเมินผลที่มีความแตกต่างกัน จำแนกตามอายุพบว่าอายุมากกว่า 60 ปีมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่า อายุ 41-60 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ด้านการติดตามและประเมินผลที่มีความแตกต่างกัน จำแนกตามอายุระดับการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่า ระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับการศึกษามัธยมศึกษา / ปวช.มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้(เฉลี่ยต่อเดือน)โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี

องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน ในด้านกระบวนการบริหารกระบวนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อสร้างเป้าหมายร่วมกันในชุมชนของทุกคนโดยการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดในการบริหารงานโดยการศึกษา ค้นหา ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล และชุมชน ตลอดจนศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากร ผู้บริหาร และการสร้างผู้นำชุมชนขึ้นมาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับ การเรียนรู้ร่วมกัน การแสวงหาความร่วมมือและภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน ทั้งภายในชุมชน และ ภายนอกชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเชื่อมโยงให้เกิดประสิทธิผล ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างเต็มศักยภาพ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ ในรูปแบบของตัวแทนภาคประชาชนให้มากขึ้น เพื่อร่วมในการพิจารณาจัดซื้อ จัดจ้าง การตรวจสอบการดำเนินงานของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล และร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนป้องกันต่างๆ โดยให้ประชาชนได้ดำเนินกิจกรรม และแสดงบทบาทด้วยตนเองอย่างแท้จริง เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักประโยชน์มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 52.93 อายุ 41-60 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 47.65 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา / ปวช. จำนวน จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 อาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 29.92 และมีรายได้(เฉลี่ยต่อเดือน) 10,000-20,000 บาท จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 52.35

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ผลการวิเคราะห์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.52,S.D.=1.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.64, S.D.=1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไข และลดปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.74, S.D.= 1.05) ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำที่สุด คือ ได้ร่วมในการทำประชาพิจารณ์วางแผนพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59, S.D.=1.03$)

ด้านการวางแผนการบริหารงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.50, S.D.=1.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมช่วยเหลือด้วยทรัพยากร ออกแรงงาน ออกวัสดุ ในกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64, S.D.=1.05$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.37, S.D.=1.19$)

ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56, S.D.=1.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านในด้านระบบสาธารณูปโภค เช่น ระบบระบายน้ำ ระบบประปาหมู่บ้าน การทำถนน เป็นต้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71, S.D.=0.97$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากผลของการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.43, S.D.=0.99$)

ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39, S.D.=1.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67, S.D.=1.07$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ร่วมสังเกตการณ์การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง ตามโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18, S.D.=1.12$)

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ อาชีพและรายได้ (เฉลี่ยต่อเดือน) โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52, S.D.=1.06$) เพราะว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการตัดสินใจโดยรวมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไข และลดปัญหาของชุมชนและด้านการร่วมรับผลประโยชน์ โดยได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านในด้านระบบสาธารณูปโภค เช่น

ระบบระบายน้ำ ระบบประปาหมู่บ้าน การทำถนน เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ จันทกร (2560 : 60) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิกอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือจังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.77, S.D.= 3.77)

ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.64, S.D.=1.05)เพราะว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการ/ความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไข และลดปัญหาของชุมชนและร่วมเสนอแนวความคิดหรือแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและร่วมวางแผนพัฒนากับองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ โสภะ(2558 : 40) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก

ด้านการวางแผนการบริหารงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ =3.50,S.D.= 1.07)เพราะว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการช่วยเหลือด้วยทรัพยากร ออกแรงงาน ออกวัสดุ ในกิจกรรมต่างๆ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือหรือปฏิบัติ

ตามนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น โครงการอบรมฝึกอาชีพ อบรม ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ฯซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสมศักดิ์ ชاکโร(2560 : 53) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลโนนหวาย อำเภอนองวัว จังหวัดอุดรธานีผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลโนนหวาย อำเภอนองวัว จังหวัดอุดรธานี เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการบริหารงานการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ =3.56, S.D.=1.02) เพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านในด้านระบบสาธารณสุขโรค เช่น ระบบระบายน้ำ ระบบประปาหมู่บ้าน การทำถนน เป็นต้นและได้รับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาหมู่บ้านในด้านการศึกษา ศาสนา กีฬาและเยาวชนความยากจน เช่น สนับสนุนด้านผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื้อ เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ ปาระภา (2553 :75) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาจารย์ผลการวิจัยพบว่ามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลนาจารย์ โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้าน

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39, S.D.= 1.10$) เพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล และร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถพล เสือแท้(2560 : 61) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพะยวม อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านการติดตามประเมินผล (3.34)อยู่ในระดับปานกลาง

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี

จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งชุมชนและพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิ เสรีภาพของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นจึงทำให้ เพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ โสภ(2558 : 40) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะ ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปีมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าอายุ 41-60 ปี เนื่องจากประชาชน อายุมากกว่า 60 ปี อยู่ในช่วงที่ปลดเกษียณและมีเวลาอยู่บ้านมากยิ่งขึ้น จึงทำให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ โสภ(2558 : 40) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรีผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ด้านอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามและประเมินผลมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่า ระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า และระดับการศึกษามัธยมศึกษา / ปวช. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่า ระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า เนื่องจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่าไม่ค่อยให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาในตำบลของตนเอง และขาดการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสมศักดิ์ ชาติโร(2560 : 53) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลโนนหวาย อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลโนนหวาย อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลโนนหวาย อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการออกประชาคมเพื่อรับฟังปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อบรรจุเป็นแผนพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนในทุกอาชีพมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงทำให้อาชีพไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญภา อุดมสมุทร(2552 :64) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่มีอาชีพ มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามรายได้(เฉลี่ยต่อเดือน) โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อมาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ จึงทำให้รายได้ของประชาชนไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญภา อุดมสมุทร(2552 :64) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่มีรายได้ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการตัดสินใจข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ได้ร่วมในการทำประชาพิจารณ์วางแผนพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้/รับทราบในการจัดทำแผนการกำหนดวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินโครงการ การกำหนดงบประมาณในการบริหารงาน เพื่อให้ผลการดำเนินงานตรงตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด

2. ด้านการวางแผนการบริหารงานข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลปรับรูปแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นจากเดิมในทุกด้านโดยเฉพาะในด้านการเพิ่มอำนาจของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนและด้านการประเมินโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ตลอดจน

3. ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ได้รับความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินจากผลของการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้ทรัพยากรภายในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ในด้านความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

4. ด้านการติดตามและประเมินผลข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ร่วมสังเกตการณ์การตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง ตามโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งกรรมการติดตามการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดตั้งประชาคม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และได้จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ข่าวสารในทุกหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเชิงคุณภาพสัมภาษณ์เจาะลึกประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคแนวทางการแก้ไขหรือเหตุผลของกลุ่มเป้าหมายในการร่วมพัฒนาท้องถิ่นอย่างลึกซึ้งเพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องเดียวกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆด้วยเพื่อทำให้การวิเคราะห์ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อนำไปส่งเสริมพัฒนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม. (2553). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน.

โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง. (2553). คู่มือมติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

จรัสสุวรรณมาลา. (2550). รัฐบาล-ท้องถิ่นใครควรจัดบริการสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2553). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.

Cohen, J.M.and Uphoff, N.T. (1981). Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation. Ithaca. New York : Cornell University, Center for International Studies, Rural Development Committee.

Cronbach, L.J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper & Row.

Turton A. (1987). Participation : Production, Power and Participation in Rural Thailand. Switzerland : United Nations Research Institute for Social Development (UNRISD).

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการ
รถไฟฟ้า BTS ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
Marketing Mix Affecting BTS Sky Train Services Satisfaction
of Customers in Bangkok

สุทธิชัย ปัญญโรจน์

คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

*Corresponding's Email : suthichaip@plu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS (2) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เคยใช้บริการรถไฟฟ้า BTS จำนวน 384 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้า BTS อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = .31) โดยด้านอาคารสถานที่มากที่สุด ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = .37) รองลงมาคือ ด้านเจ้าหน้าที่ และด้านรถไฟฟ้า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = .46) โดยด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = .67) รองลงมาคือ ด้านราคา ด้านสถานที่จัดจำหน่าย และด้านส่งเสริมการขายน้อยที่สุด และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่จัดจำหน่าย และด้านส่งเสริมการขาย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = .42, .26, .35$ และ .18)

คำสำคัญ: ส่วนประสมทางการตลาด, ความพึงพอใจ, การใช้บริการ, รถไฟฟ้า BTS

Abstract

The purpose of this research was to study (1) satisfaction of customers in Bangkok towards BTS SkyTrain service. (2) marketing mix towards BTS SkyTrain services of customers in Bangkok. And (3) relationship between marketing mix and satisfaction of customers in Bangkok toward BTS SkyTrain service. For example, 384 people who used BTS SkyTrain service. Used questionnaires as research instrument. Statistics for analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation Coefficient at 0.05 significance level.

The results showed that satisfaction of BTS SkyTrain service users was at a high level ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = .31), with the building being the most ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = .37), followed by the staff. and electric train. Marketing mix factors in using the BTS SkyTrain service of customers in Bangkok was at a high level ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = .46), with the highest level of product ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = .67), followed by Down is the price aspect, distribution location aspect. and minimal sales promotion and marketing mix factors such as product aspect, price aspect, distribution location aspect and sales promotion There was a relationship with the satisfaction of the people in Bangkok in using the BTS SkyTrain service at a statistical significance level of 0.05 ($r = .42, .26, .35$ and $.18$).

Keywords: Marketing Mix, Satisfaction, Services, BTS Sky Train

บทนำ

การคมนาคมขนส่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยขับเคลื่อนประเทศให้เจริญก้าวหน้า ส่งผลให้การเดินทางเป็นไปได้อย่างกว้างขวางและสะดวกสบายประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนมากจะให้ความสำคัญกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนภายในประเทศโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ การมีระบบขนส่งสาธารณะที่มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่ประเทศทั้งยังทำให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจและทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงพื้นที่ที่ต้องการได้สะดวกยิ่งขึ้นสำหรับกรุงเทพมหานคร เมืองหลวงของประเทศไทย จัดเป็นย่านเศรษฐกิจที่สำคัญนั้นมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนมากอยู่ในบริเวณนี้ แต่การเดินทางนั้นยากลำบากเนื่องจากการจราจรที่ติดขัดตลอดเกือบทั้ง

วันรวมถึงไม่มีที่จอดรถหรือหาที่จอดรถยาก ผู้คนส่วนใหญ่ที่เดินทางไปทำงานหรือเพื่อไปทำธุระส่วนตัวเลยเลือกโดยสารขนส่งสาธารณะเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่ากรุงเทพมหานครจะมีขนส่งสาธารณะให้เลือกหลายรูปแบบ เช่น รถประจำทาง เรือ รถจักรยานยนต์รับจ้างรถแท็กซี่ หากแต่ก็ยังประสบปัญหาอยู่เนื่องจากระบบขนส่งเหล่านี้จำนวนไม่มากพอต่อการให้บริการและไม่ได้มาตรฐาน เช่น การไม่ตรงต่อเวลา การเกิดอุบัติเหตุเพราะความประมาท การไม่มีป้ายจุดจอดที่เหมาะสม ผู้คนจะใช้บริการไม่ทราบเส้นทางของรถโดยสาร เป็นต้น (ทศวัจน์ แพกุล, 2561) ดังนั้น ผู้คน ส่วนใหญ่จึงเลือกใช้บริการรถไฟฟ้า เพราะเป็นขนส่งสาธารณะที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้มากที่สุด

กระทรวงคมนาคมมีนโยบายในการเร่งรัดพัฒนาการเดินทางด้วยระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนให้ครอบคลุมและเชื่อมโยงเป็นโครงข่าย เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายและมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย(รฟม.) จึงร่วมกับบริษัททางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพจำกัด (มหาชน) (BEM) ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมสำหรับเปิดให้บริการรถไฟฟ้า BTS ซึ่งเป็นอีกทางเลือกในการเดินทางของประชาชนที่มีส่วนช่วยลดปัญหาการจราจรได้อย่างมาก โดยผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมที่ได้จากการใช้บริการรถไฟฟ้าล้วนส่งผลดีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม (บริษัททางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพจำกัด (มหาชน), 2563)

ภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับปรุงในการให้บริการโดยใช้ส่วนประสมทางการตลาดเพื่อเพิ่มความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการ ประชาชนที่เลือกใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ล้วนมีความคาดหวังในด้านต่างๆ เช่น ด้านประหยัดเวลาในการเดินทาง ด้านการให้บริการ ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ข้อมูลเหล่านี้ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดหรือกำหนด นโยบายการให้บริการต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่จัดจำหน่าย และด้านส่งเสริมการขาย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ (2560) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจของลูกค้าเกิดจากประสบการณ์ของลูกค้าในการรับสินค้าหรือบริการแล้วเกิดความรู้สึกประทับใจเกินกว่าความคาดหวัง เช่น คนไข้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับแพทย์ผู้รักษา เนื่องจากแพทย์ผู้นั้นพูดให้กำลังใจจนก่อให้เกิดความผูกพันเหมือนพี่น้อง หรือ หากลูกค้าไปร้านเสริมสวยแล้วให้พนักงานบริการช่วยเหลือเรื่องอาหารว่างระหว่างรอรับบริการ ลูกค้าจะสัมผัสได้ถึงความคุ้มค่าที่ใช้บริการร้านเสริมสวยนั้นจนเกิดเป็นความประทับใจที่เกินความคาดหวัง เป็นต้น

ฉัตยาพร เสมอใจ (2560) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ได้แก่ คุณภาพการบริการ (Service quality) ราคา (Price) สถานการณ์แวดล้อม (Environment) ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factors) และคุณภาพสินค้า (Goods quality)

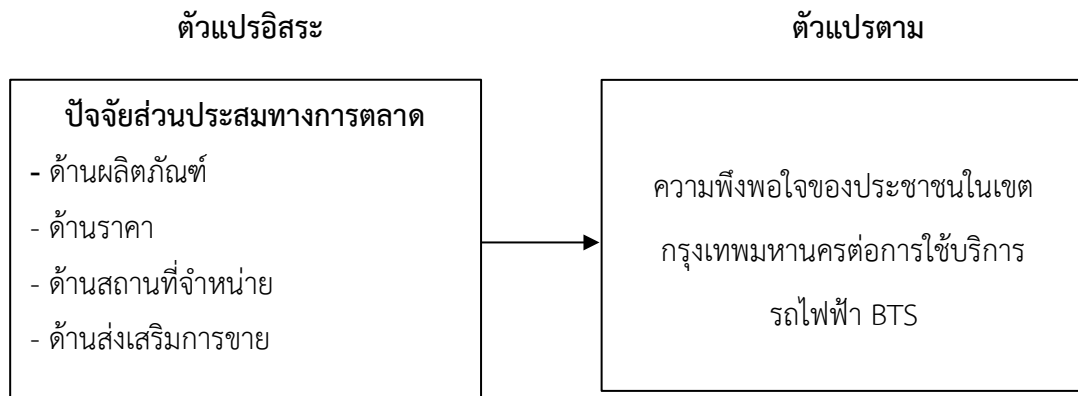
เพ็ชรภรณ์ ชัชวาลชาญชนกิจ, พรณรัตน์ อารณพิศาล, ธิติยา ชัชวาลชาญชนกิจ และระเปียบ ปัทมดิลก (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “ส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อของผู้โดยสารรถไฟฟ้า อําเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร” พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้โดยสารรถไฟฟ้าที่มีต่อการให้บริการของการรถไฟฟ้าในอําเภอเมืองชุมพรจังหวัดชุมพร พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้โดยสารรถไฟฟ้า อําเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพรปัจจัยด้านราคาและปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการและปัจจัยด้านบุคลากรที่ไม่แตกต่างกัน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2558) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีส่วนประสมการตลาดของ Kotler ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Channel of Distribution) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ส่วนประสมการตลาด (Marketing mix) เป็นเครื่องมือทางการตลาดที่ธุรกิจนำมาใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาด เครื่องมือทางการตลาดนี้เรียกว่า 4Ps ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่จำหน่าย และการส่งเสริมการขาย (มณฑนา ทิพย์ชาติ, 2559)

วิศรา เจริญศรี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้รถไฟฟ้าบีทีเอส” พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคาและปัจจัยด้านส่งเสริมการขาย มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้รถไฟฟ้าบีทีเอสเท่าตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่เคยใช้บริการรถไฟฟ้า BTS อย่างน้อย 1 ครั้ง และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เคยใช้บริการรถไฟฟ้า BTS อย่างน้อย 1 ครั้ง และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของคอคแรน (Cochran, 1977) ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่ใช้บริการที่แน่นอน จำนวน 384 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ความถี่ในการใช้บริการรถไฟฟ้า และช่วงเวลาที่ใช้บริการบ่อย และส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS

โดยค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - coefficient) ตามวิธีของครอนบาคของแบบสอบถามการวิจัยทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน โดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Google form เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากเป็นช่องทางที่ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าถึงแบบสอบถามได้ง่ายที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้า BTS และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS
3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.6 มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี ร้อยละ 58.5 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 42.2 ประกอบอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน 24.0 มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 26.3 สถานภาพโสด ร้อยละ 68 มีความถี่ในการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะรถไฟฟ้า 2-5 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 49.2 และช่วงเวลาที่ใช้บริการรถไฟฟ้าบ่อยมากกว่า 1 ช่วงเวลา ร้อยละ 40.1

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ในภาพรวม

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้า	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ด้านเจ้าหน้าที่	304 (79.2)	78 (20.2)	2 (0.6)	-	-	4.72	.41	มาก

2. ด้านรถไฟฟ้า	232 (60.4)	149 (38.8)	2 (0.5)	1 (0.3)	-	4.55	.40	มาก
3. ด้านอาคารสถานที่	320 (83.4)	60 (15.6)	4 (1.0)	-	-	4.77	.37	มาก
รวม						4.68	.31	มาก

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.68, S.D. = .31) โดยด้านอาคารสถานที่มากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.77, S.D. = .37) รองลงมาคือ ด้านเจ้าหน้าที่ ($\bar{x}$ = 4.72, S.D. = .41) และด้านรถไฟฟ้า ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = .40)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ภาพรวม

ปัจจัยส่วนประสม ทางการตลาด	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ พึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ด้านผลิตภัณฑ์	214 (55.8)	162 (42.2)	4 (1.0)	4 (1.0)	-	4.44	.67	มาก
2. ด้านราคา	177 (46.2)	184 (47.9)	23 (6.0)	-	-	4.37	1.16	มาก
3. ด้านสถานที่จัดจำหน่าย	162 (42.3)	198 (51.6)	24 (6.2)	-	-	4.36	.56	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนประสม	ระดับความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
-----------------	------------------	-----------	------	-------

ทางการตลาด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			ความพึงพอใจ
4. ด้านส่งเสริมการขาย	131 (34.1)	217 (56.5)	36 (9.3)	-	-	4.11	.57	มาก
รวม						4.32	.46	มาก

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับ ดังนี้ คือ ด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .67) รองลงมาคือ ด้านราคา ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 1.16) และด้านส่งเสริมการขายน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .57)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS

ความพึงพอใจ	ส่วนประสมทางการตลาด	
	r	P
ด้านเจ้าหน้าที่	.41	.00*
ด้านรถไฟฟ้า	.25	.00*
ด้านอาคารสถานที่	.35	.00*
รวม	.42	.00*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ในภาพรวมทิศทางตามกันปานกลาง (r เท่ากับ .42) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการให้บริการรถไฟฟ้า BTS ในด้านเจ้าหน้าที่ในทิศทางตามกันปานกลาง (r เท่ากับ .41) ด้านรถไฟฟ้า ในทิศทางตามกันค่อนข้างน้อย (r เท่ากับ .25) ในด้าน

สถานที่จัดจำหน่ายในทิศทางตามกันปานกลาง (r เท่ากับ .35) และด้านอาคารสถานที่ในทิศทางตามกันค่อนข้างน้อย (r เท่ากับ .21) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านอาคารสถานที่มีความพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานีรถไฟฟ้าเป็นสถานที่ให้บริการขนส่งมวลชนให้แก่ประชาชน ซึ่งมีประชาชนใช้บริการในแต่ละวันจำนวนมาก ดังนั้น เมื่อภายในสถานีรถไฟฟ้ามีการจัดทำป้ายบอกสถานที่ต่าง ๆ อย่างชัดเจน ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ประกอบกับสถานีรถไฟฟ้ามีผู้คนจากพื้นที่ต่าง ๆ มาใช้บริการ ซึ่งอาจไม่ทราบถึงเส้นทางหรือช่องทางที่จะต้องเดินทางโดยรถไฟฟ้าไปยังจุดหมายปลายทางที่ต้องการ เมื่อสถานีรถไฟฟ้ามีป้ายบอกสถานที่ชัดเจน ดังนั้น จึงทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ สะหุณิล และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2560) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ยกเว้น สถานภาพที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้โดยสารจากการใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอสแตกต่างกันและทุกส่วนประสมทางการตลาดและทุกปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้โดยสารจากการใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอส

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรถไฟฟ้าสามารถสร้างความสะดวกสบายให้แก่ประชาชนที่ใช้บริการรถไฟฟ้า เพราะผู้ใช้บริการสามารถเดินทางต่อโดยรถเมล์ หรือ BTS ได้ง่ายและทำให้การเดินทางรวดเร็วขึ้น ลดระยะเวลาในการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางไปยังจุดต่าง ๆ เพื่อต่อรถในการเดินทาง เมื่อสถานีรถไฟฟ้ามีความสะดวกสบายและจุดเชื่อมต่อไปยังระบบขนส่งสาธารณะต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ สะหุณิล และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2560) พบว่า ส่วนประสมทางการตลาดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์และบริการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการให้บริการโดยรวมมากที่สุด ด้านช่องทางจัดจำหน่ายให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านจำนวนและการกระจายตัวพื้นที่ต่าง ๆ ของสถานีรถไฟฟ้ามากที่สุด และด้านการส่งเสริมการตลาดให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายรูปแบบต่าง ๆ มากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ในภาพรวมและรายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเจ้าหน้าที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด อาจเป็นเพราะมีบัตรหลายประเภทให้เลือกตามความต้องการ เช่น บัตร 1 วัน

เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งสามารถจูงใจให้ผู้โดยสารเข้ามาใช้บริการและนำไปสู่ความพึงพอใจในด้านเจ้าหน้าที่ และด้านรถไฟฟ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอาจเนื่องมาจากผู้ประกอบการรถไฟฟ้ามีการจัดโปรโมชั่น และการส่งเสริมการขายด้านต่างๆ เพื่อดึงดูดใจให้แก่ผู้ใช้บริการ และอำนวยความสะดวกในการเดินทาง เช่น การจ่ายค่าตั๋วผ่านบัตรต่างๆ ทำให้ผู้ใช้บริการที่ต้องเดินทางบ่อยๆ ไม่ต้องเสียเวลาในการเข้าคิวซื้อตั๋ว ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ในการเดินทาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .15, .22 และ .18 เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ วริศรา เจริญศรี (2560) ที่พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอสของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ อยู่ 1.430 เท่า, 2.631 เท่า และ 1.477 เท่าตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปัจจัยด้านราคามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอส ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ 2.049 เท่า ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปัจจัยด้านส่งเสริมการขายมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการรถไฟฟ้าบีทีเอสของกลุ่มตัวอย่างอยู่ 1.792 เท่า ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการรถไฟฟ้า BTS ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านอาคารสถานที่พึงพอใจมากที่สุด และด้านรถไฟฟ้าที่น้อยที่สุด โดยเฉพาะการซ่อมบำรุงรถไฟฟ้าทำได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้ให้บริการควรให้ความสำคัญในการดูแล บำรุง รักษารถไฟฟ้า ให้มีความสะอาด ปลอดภัย พร้อมใช้งานอยู่เสมอ และเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการลดการแออัดในการใช้บริการ และหน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนในการบำรุงรักษาและการปรับปรุงบริการต่างๆ ของรถไฟฟ้าซึ่งถือเป็นระบบขนส่งมวลชนที่มีผู้ใช้บริการในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก เพราะผู้คนได้รับความสะดวกสบาย ลดการจราจรติดขัดทางท้องถนน เพื่อส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นการพัฒนาบริการให้มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด เช่น การฝึกอบรมทักษะการให้บริการของพนักงาน การให้ความรู้เรื่องการบำรุง รักษา รถไฟฟ้า สำหรับพนักงานที่มีหน้าที่ดูแล การปิดป้ายขอความร่วมมือจากผู้ใช้บริการในการใช้งานรถไฟฟ้า ไม่ขีดเขียนบนตัวรถ ไม่ทำลายสิ่งต่างๆ บนรถไฟฟ้า เป็นต้น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับความพึงพอใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการใช้บริการรถไฟฟ้า BTS ในภาพรวมและรายด้าน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด ดังนั้น ผู้ให้บริการรถไฟฟ้าและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาด้านคุณภาพการบริการของพนักงานให้มีความรวดเร็ว สามารถตอบสนองและแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ผู้โดยสารได้ โดยการจัดโครงการอบรม หรือส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริการ สร้างจิตสำนึกด้านการบริการให้แก่พนักงานทุกคน วางแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กร โดยนำหลักสมรรถนะมาใช้ในการกำหนดความรู้และทักษะที่เหมาะสมตามตำแหน่งรับผิดชอบ และควรมีการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริการอย่างมืออาชีพ เพื่อช่วยให้พนักงานสามารถเข้าใจถึงหลักการบริการที่ดี เข้าใจความแตกต่างของผู้ใช้บริการแต่ละคน และสามารถให้บริการได้อย่างเต็มใจ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าตามกลุ่มผู้ใช้บริการต่างๆ ในเชิงลึก เช่น กลุ่มอาชีพ รายได้ หรือ เปรียบเทียบรถไฟฟ้าสายอื่นๆ เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึกในการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางแผนการตลาดต่อไป

2.2 ศึกษากลยุทธ์ทางการตลาดที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการรถไฟฟ้า BTS

เอกสารอ้างอิง

ฉัตยาพร เสมอใจ. (2560). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. (2560). การตลาดบริการ. กรุงเทพมหานคร. ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ทศวัจน์ แพกุล. (2561). ระบบขนส่งสาธารณะที่ไม่มีประสิทธิภาพอุปสรรคในการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะของคนวัยเรียน. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://medium.com/intermingle-in-trang/>

วริศรา เจริญศรี. 2560. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้รถไฟฟ้าบีทีเอส. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริรัตน์ สะหนิลและกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2560). การศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้า บีทีเอส. งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการภาครัฐ และภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2558). การบริหารตลาดยุคใหม่ (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร. ธรรมสาร. บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2563). สถานีสนามไชย. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2563 จาก <https://metro.bemplc.co.th/Popular-Station-Detail?pid=7>, Cochran, W.G. (1977) Sampling Techniques. 3rd Edition, John Wiley & Sons, New York.

**การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสาร
ในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน**

**Improve the competitiveness of infrastructure and communications
construction companies in Dongguan City, Guangdong Province, China.**

Zhong Wenfeng¹ Suthichai Panyaraj²

¹ Student in master degree of business administration, Phitsanulok University

² Lecturer in master degree of business administration, Phitsanulok University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ พนักงานของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญให้กับพนักงาน 2) ส่งเสริมการพัฒนาและการนำเสนอนวัตกรรมใหม่ 3) การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตลาดและเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็วและมีความยืดหยุ่น 4) การให้บริการที่มีคุณภาพและปลอดภัย 5) ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และ 6) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหาร

คำสำคัญ: การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน, บริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสาร

Abstract

The objective of this research is to study how to increase the competitiveness of infrastructure and communication construction companies in Dongguan City, Guangdong Province, China. The key informants are 30 employees of infrastructure and communications construction company in Dongguan, Guangdong Province, China. The tool used to collect data was an interview form. Data was analyzed by content analysis. The research results found that Increasing the competitiveness of infrastructure and communication construction

companies in Dongguan, Guangdong Province, China, consists of 1) developing skills and expertise for employees 2) promoting the development and introduction of new innovations 3) Adapt to market changes and new technologies. By responding quickly and flexibly to customer needs, 4) providing quality and safe service, 5) social and environmental responsibility, and 6) using digital technology and innovation in management.

Keywords: Improve the competitiveness, Infrastructure and communications construction companies

บทนำ

เมืองตงกวนและมณฑลกว๋างตุ้งในประเทศจีนเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมด้านก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เมืองตงกวนมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและการค้า ซึ่งเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง ธุรกิจก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่นี่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสิ่งก่อสร้างหลายประเภท เช่น อาคารสำนักงาน โรงงาน โครงการที่พัฒนาพื้นที่ใหม่ โครงการที่เกี่ยวกับพื้นฐานสาธารณะ เป็นต้น ธุรกิจด้านนี้มีความสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของพื้นที่และการขยายเมือง ในขณะเดียวกัน การสื่อสารในงานก่อสร้างมีความสำคัญเพราะมันช่วยให้ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องสามารถสื่อสารและทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นประสพการณ์ เช่น การสื่อสารระหว่างทีมงาน การสื่อสารกับลูกค้า และการจัดการโครงการ ดังนั้น บริบทของธุรกิจก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวนและมณฑลกว๋างตุ้งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของพื้นที่และอุตสาหกรรมในภูมิภาคนี้ได้ดี (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง, 2565)

ปัจจัยสำคัญของการสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกนั้นคือ การบริการ เนื่องจากการค้าในตลาดโลกเปลี่ยนแนวคิดจากมุ่งเน้นที่ผลผลิตสินค้าเพียงอย่างเดียว ไปเน้นความสำคัญที่ความต้องการของลูกค้า และการให้บริการ ฉะนั้นการบริการจึงเป็นการสร้างคุณค่าที่สามารถประเมินความสำเร็จของบริษัทในระดับสากลได้ (Paul, 2003) การเติบโตของเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการตลาด การสื่อสาร และการจัดจำหน่าย (Moncrief & Cravens, 1999)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว๋างตุ้ง ประเทศจีน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ พนักงานของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับขีดความสามารถของธุรกิจ

McClland (1993) ได้กล่าวไว้ว่า ขีดความสามารถ หมายถึง บุคลิกลักษณะที่เป็นพื้นฐานของปัจเจกชนซึ่งมีส่วนในการทำนายผลการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในงาน ขีดความสามารถประกอบด้วยแรงขับ (motives) ลักษณะ (traits) แนวคิดของตน (self-concepts) ทศนคติ (attitude) หรือคุณค่า (values) ความรู้ในเนื้อหา (content knowledge) หรือความรู้ความคิด (cognitive) หรือทักษะเชิงพฤติกรรม (behavioral skills) ที่สามารถวัดได้หรือเชื่อถือได้ ซึ่งประกอบกันทำให้บุคคลแต่ละคนได้รับความสำเร็จในการทำงานที่แตกต่างกัน

Scott (1998) ได้กล่าวว่าขีดความสามารถเป็นกลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะและคุณลักษณะดังกล่าว สัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรม และการพัฒนา นอกจากนี้ สเตอร์เบิร์ก และคอลลิเจียน (Sterberg & Kolligian, 1990) ยังได้ให้ความหมายของขีดความสามารถว่าเป็นความสามารถที่วัดได้ (a measure of ability) และเป็นคุณลักษณะที่ซ่อนเร้น (underlying traits) หรือเป็นศักยภาพ (capacity) ในตัวบุคคลซึ่งก่อให้เกิดผลงานที่สามารถสังเกตเห็นได้ (observable performance)

Boyatzis (1982) กล่าวถึง ขีดความสามารถว่าเป็นกลุ่มของความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคลเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการของงาน ภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กร และทำให้บุคคลมุ่งมั่นไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งเปรียบเสมือนการบูรณาการของทักษะและเทคโนโลยีที่สนับสนุนต่อความสำเร็จในการแข่งขันของธุรกิจ

Hamel & Prahalad (1990) กล่าวว่า ขีดความสามารถ หมายถึง ระดับความสามารถของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร เช่น ฝ่ายแผนกหรือของตัวองค์กรเอง เกิดจากผลการทำงานร่วมกันของ

บุคลากรทุกคนในหน่วยงานขององค์กรหรือของบุคลากรทุกคนในองค์กรนั้น กล่าวคือ หน่วยงานหรือองค์กรที่มีขีดความสามารถสูงจะต้องสามารถบริหารการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กร ให้ร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ

สมรรถนะหรือขีดความสามารถ เป็นสิ่งที่ต้องลงมือปฏิบัติและทำให้เกิดขึ้น คือความสามารถที่ใช้เพื่อให้เกิดการบรรลุผลถึงวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดความรู้ (knowledge) การเรียนรู้ (know how) ทักษะ (skill) และ เจตคติ (attitude) ลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพต่าง ๆ (character and personality) ที่ช่วยให้สามารถเผชิญและแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงได้ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2556, น. 4) ขีดความสามารถถูกนำมาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์งานแต่ละงาน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงความสามารถของบุคคลซึ่งจะก่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นอันจะนำมาซึ่งการบรรลุเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ Burgoyne ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า ขีดความสามารถจัดเป็นเครื่องมือทางเทคนิค (technical tool) ที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ในหลายๆ ด้าน เช่น การสรรหา/คัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรมและพัฒนาการบริหารผลการปฏิบัติงาน การบริหารค่าตอบแทน การสืบทอดตำแหน่งงาน และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้านอื่น ๆ (Burgoyne, 1993)

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2560) ได้แบ่งขีดความสามารถออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) สมรรถนะหลัก (core competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และอุปนิสัย ของคนในองค์กรโดยรวมที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้ (2) สมรรถนะตามสายงาน (job competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนนั้น ๆ สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน และ (3) สมรรถนะส่วนบุคคล (personal competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และอุปนิสัย ที่ทำให้บุคคลนั้นมี ความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป เช่น สามารถอาศัยอยู่กับแมงป่องหรือสรพิษได้ เป็นต้น ซึ่งเรามักจะเรียกสมรรถนะส่วนบุคคลว่าความสามารถพิเศษส่วนบุคคล

อาภรณ์ ภูวพิณพันธุ์ (2563) ได้แบ่งขีดความสามารถออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) ขีดความสามารถหลัก (core competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะหรือการ แสดงออกของพฤติกรรมของพนักงานทุกคนในองค์กร ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวม (2) ขีดความสามารถด้านการบริหาร (managerial competency) คือ ความรู้ ความสามารถด้านการบริหารจัดการ เป็นขีดความสามารถที่มีได้ทั้งในระดับผู้บริหารและระดับ พนักงาน โดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบ (role – based) แตกต่างตามตำแหน่งทางการบริหารงานที่รับผิดชอบ ซึ่งบุคลากรในองค์กรทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงานเพื่อให้ งานสำเร็จ และต้องสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร (3) ขีดความสามารถตามตำแหน่งงาน (functional competency) คือ ความรู้ ความสามารถในงานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของงานต่าง ๆ (job – based) เช่น ตำแหน่ง

วิศวกรไฟฟ้าควรต้องมีความรู้ทางด้านวิศวกรรม นักบัญชีควรต้องมีความรู้ทางการบัญชี เป็นต้น หน้าที่งานที่ต่างกัน ความสามารถในการงานย่อมจะแตกต่างกันตามอาชีพ ซึ่งอาจเรียกขีดความสามารถชนิดนี้ว่า functional competency หรือเป็น job competency เป็น technical competency ก็ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรภา สິงห์ธนสาร (2562) ผลการวิจัยพบว่าทรัพยากรและความสามารถขององค์กรประกอบด้วย (1) ทักษะความชำนาญของบุคลากรภายในองค์กร (2) การจูงใจบุคลากรภายในองค์กรให้ทำงานด้วยความเต็มใจ (3) วัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการ (4) การพัฒนาและการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจส่งออกอาหารกับผู้จัดหาวัตถุดิบ (5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างธุรกิจส่งออกอาหารกับลูกค้าในต่างประเทศ และ (6) การยืดเวลาจัดส่งสินค้าโดยยังคงสามารถสนองความต้องการของลูกค้าได้เช่นเดิมของธุรกิจส่งออกอาหาร มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการดำเนินกลยุทธ์แบบสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจส่งออกอาหารกระป๋องและอาหารแห้งในประเทศไทยผ่านการดำเนินกลยุทธ์แบบสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

กนกพรรณ ภัทรปริณูสิริ (2561) พบว่า อิทธิพลรวมของตัวแปรที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการทำธุรกิจมากที่สุด คือ คุณภาพบริการ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.91 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.27 การยกระดับคุณภาพบริการ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.15 ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ว่า ขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ = $0.91 \text{ คุณภาพบริการ} + 0.27 \text{ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ} + 0.153 \text{ การยกระดับคุณภาพบริการ}$ ซึ่งมีอิทธิพลและส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการพิจารณาจากตัวชี้วัดการจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจที่ดีขึ้น

Lopez, Peon & Ordas (2014) ได้ศึกษาถึงขีดความสามารถที่สำคัญของการบริหารธุรกิจเพื่อสอนให้นักเรียนเตรียมตัวสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดย่อมในอนาคต โดยตั้งข้อปัญหาหลักในการศึกษาไว้ดังนี้ 1. ขีดความสามารถในการบริหารธุรกิจในการเตรียมตัวเพื่อเป็นเจ้าของกิจการขนาดย่อมมีอะไรบ้าง 2. ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมอย่างถูกต้องและเพียงพอต่อการนำความรู้มาถ่ายทอดให้นักเรียนหรือไม่ จากการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการที่จำเป็น เช่น ด้านการบัญชีและการตลาดไม่มากนัก โดยที่คะแนนขีดความสามารถที่มากที่สุดเป็นด้านมนุษยสัมพันธ์ และคะแนนต่ำสุดเป็นด้านการสำรวจตลาดการฝึกอบรมเพิ่มเติมด้านการบัญชีและการตลาดจึงเป็นสิ่งที่ดี โดยเฉพาะด้านการสำรวจตลาดในทางเฉพาะด้านพบว่า ครูผู้สอนด้านอาชีวศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นมีขีดความสามารถต่ำ ดังนั้นการฝึกอบรมด้านการตลาดและด้านอาชีวศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจึงเป็นสิ่งต้องการ และขีดความสามารถที่จะต้องมีความรู้สำหรับผู้จะเป็นเจ้าของกิจการ ขนาดย่อมในอนาคต คือ ทักษะความรู้ในการจัดการธุรกิจ ทักษะในตัวบุคคล

ที่มีความเชื่อมั่นใน การเป็นผู้ริเริ่มการทำธุรกิจด้วยตัวเองและทักษะทางด้านเทคนิคเฉพาะทางของแต่ละอุตสาหกรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ พนักงานของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

เมืองตงกวนและมณฑลกว่างตุงในประเทศจีนเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมด้านก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เมืองตงกวนมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและการค้า ซึ่งเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง ธุรกิจก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่นี่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสิ่งก่อสร้างหลายประเภท เช่น อาคารสำนักงาน โรงงาน โครงการที่พัฒนาพื้นที่ใหม่ โครงการที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานสาธารณะ เป็นต้น ธุรกิจด้านนี้มีความสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของพื้นที่และการขยายเมือง ในขณะเดียวกัน การสื่อสารในงานก่อสร้างมีความสำคัญเพราะมันช่วยให้ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องสามารถสื่อสารและทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นประสพการณ์ เช่น การสื่อสารระหว่างทีมงาน การสื่อสารกับลูกค้า และการจัดการโครงการ ดังนั้น บริบทของธุรกิจก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวนและมณฑลกว่างตุงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของพื้นที่และอุตสาหกรรมในภูมิภาคนี้ได้

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในอุตสาหกรรมที่เติบโตอย่างรวดเร็ว สามารถทำได้ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญ: ให้การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะให้กับพนักงาน เพื่อเสริมสร้างความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ การบริหารโครงการ และการประสานงานระหว่างทีมงาน

2. นวัตกรรมและการวิจัย: ส่งเสริมการพัฒนาและการนำเสนอนวัตกรรมใหม่ เพื่อเพิ่มความสามารถในการให้บริการหรือการสร้างโครงสร้างให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว: การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตลาดและเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็วและความยืดหยุ่น

4. คุณภาพและความปลอดภัย: การให้บริการที่มีคุณภาพและปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นจากลูกค้า

5. ความรับผิดชอบต่อทางสังคมและสิ่งแวดล้อม: การดูแลสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในโครงการที่สนับสนุนชุมชนหรือการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างภาพลักษณ์บวกและเสริมความเชื่อมั่นจากสังคม

6. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล: การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารโครงการ การทำงาน และการสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

การดำเนินธุรกิจในอนาคตของธุรกิจก่อสร้างและการสื่อสารต้องการการปรับตัวต่อสภาพการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การลงทุนในความรู้และการพัฒนาทักษะของบุคลากร เทคโนโลยีที่ทันสมัย และการนำเสนอนวัตกรรมใหม่เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานและการสื่อสารในเมืองตงกวน มณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ประกอบด้วย การพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญให้กับพนักงาน การส่งเสริมพัฒนาและการเสนอแนะนวัตกรรมใหม่ การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตลาดและเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าอย่างรวดเร็วและความยืดหยุ่น การให้บริการที่มีคุณภาพและปลอดภัย ความรับผิดชอบต่อทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ Lopez, Peon & Ordas (2014) พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการที่จำเป็น เช่น ด้านการบัญชีและการตลาดไม่มากนัก โดยที่คะแนนขีดความสามารถที่มากที่สุดเป็นด้านมนุษยสัมพันธ์ และคะแนนต่ำสุดเป็นด้านการสำรวจตลาดการฝึกอบรมเพิ่มเติมด้านการบัญชีและการตลาดจึงเป็นสิ่งที่ดี โดยเฉพาะด้านการสำรวจตลาดในทางเฉพาะด้านพบว่า ครูผู้สอนด้านอาชีวอนามัยในงานอุตสาหกรรมยังมีขีดความสามารถต่ำ ดังนั้นการฝึกอบรมด้านการตลาดและด้านอาชีวอนามัยในงาน อุตสาหกรรมจึงเป็นสิ่งต้องการ และขีดความสามารถที่จะต้องมีความจำเป็นสำหรับผู้จะเป็นเจ้าของกิจการ ขนาดย่อมในอนาคต คือ ทักษะความรู้ในการจัดการธุรกิจ ทักษะในตัวบุคคลที่มีความเชื่อมั่นใน การเป็นผู้ริเริ่มการทำธุรกิจด้วยตัวเองและทักษะทางด้านเทคนิคเฉพาะทางของแต่ละอุตสาหกรรม และยังสอดคล้องกับ Chibuzor (2019) พบว่า สำหรับการดำเนินธุรกิจใด ๆ ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือบุคลากร ดังนั้นพวกเขาควรจะถูกให้ความสำคัญอันดับแรก ในช่วงการตอบสนอง บริษัท

ควรสร้างช่องทางการสื่อสารที่แข็งแกร่งและบ่อยครั้งกับพนักงานทุกคน รวมถึงมีระบบตรวจสอบที่ทำให้ทราบว่าพนักงานหรือครอบครัวของพวกเขาติดไวรัสหรือได้รับผลกระทบจากไวรัสหรือไม่ พิจารณาสภาพแวดล้อมในการทำงานทางไกล พนักงานส่วนหนึ่งที่ทำงานในสำนักงานหรือที่บ้าน ธุรกิจต้องให้ความสำคัญต่อครอบครัวของพนักงานและความปลอดภัยและสุขภาพ ทำงานเชิงรุกและให้คำแนะนำบ่อยครั้งกับครอบครัวของพนักงานเกี่ยวกับวิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันตนเองที่บ้านและในที่สาธารณะเพื่อป้องกันการติดเชื้อ คนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสุขภาพจากสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งที่ไวต่อข่าวลือและข้อมูลที่ผิดมาก พนักงานไม่สามารถทำงานได้อย่างปกติหากพวกเขามีความกังวลเกี่ยวกับครอบครัวของพวกเขา หนึ่งในสิ่งสำคัญอันดับแรกสำหรับการวางแผนการฟื้นฟูคือการกำหนดรูปแบบการกักกันดูแลที่ชัดเจนซึ่งให้ความสำคัญกับการตัดสินใจที่รวดเร็ว สิ่งนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีลำดับชั้นและมีกระบวนการมากมาย ควรมีการจัดตั้งคณะผู้บริหารระดับสูงด้านการฟื้นฟูสำหรับบริษัท (executive recovery committee: ERC) ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่รับผิดชอบต่อคณะกรรมการระดับภูมิภาคและระดับประเทศ แต่ละส่วนได้รับอำนาจในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรและสินทรัพย์ดำเนินงานตามความจำเป็น เตรียมพร้อมสำหรับการฟื้นฟูเป็นระยะ ๆ ส่วนใหญ่แล้วจะใช้เวลาในการกลับสู่การทำงานเต็มรูปแบบ นั่นหมายความว่าท่านต้องเตรียมการที่จะนำบุคลากรและการปฏิบัติงานกลับมาดำเนินการอย่างมีระบบ แบบแผน และโครงสร้าง ระบุสถานการณ์และอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเตรียมพร้อม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. หน่วยงานภาครัฐต้องเร่งพัฒนาในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพบริการ และการปรับปรุงคุณภาพบริการที่ดำเนินการอยู่ให้มีผลสำเร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ด้วยการสร้างทัศนคติหรือวิสัยทัศน์ในด้านการบริการร่วมกัน การสร้างทีมงานสัมพันธ์ และผู้นำต้องให้การสนับสนุนและพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง จึงจะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจได้อย่างแท้จริง

2. การสร้างศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจ ด้วยการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ทางด้านต้นทุน คุณภาพ และเวลาของการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนการสร้างนวัตกรรม (Innovation) ก็นับเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นการส่งเสริมการผลิตโดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์หรือบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ซึ่งภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญในการสร้างนวัตกรรมดังกล่าว เพื่อให้การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทยมีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในรูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ มีความหลากหลายในเชิงมิติมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิเคราะห์และพัฒนา ตัวแปรคุณภาพบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และการยกระดับคุณภาพบริการไปพร้อมๆ กัน จะสามารถส่งผลต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันได้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- เกริกวุฒิ กันเที่ยง. (2558). กลยุทธ์การพัฒนารูปแบบการขนส่งสินค้าทางถนนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมผู้ให้บริการโลจิสติกส์ภายใต้ข้อกำหนดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- ฉัตรชัย เหล่าเขตการณ์ และวรพล วัฒนานนท์. (2561). ตัวแบบเชิงสาเหตุของการบูรณาการโซ่อุปทานที่มีต่อคุณภาพบริการของโรงพยาบาลในสังกัดปลัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี. 12(28): 124-137.
- ณัฐเอก กุลฐากรเสฏฐ์, ศิวรัตน์ ณ ปทุม และปริญ ลักษิตามาศ. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การตลาดสำหรับธุรกิจแพ้น้ำมันเครื่องนึ่งหม้อไทยสู่ตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร. 10(2): 145-156.
- ปิยฉัตร จันทิมา. (2558). รูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของเลขานุการผู้บริหารในสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วีระภัทร ปินทะแพทย์. (2555). การศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการขยะของผู้บริหารท่าอากาศยานนานาชาติในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- วสิษฐ์ พรหมบุตร. (2554). คุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้และผลต่อคุณภาพการบริการ: การศึกษาเชิงประจักษ์ของโรงพยาบาลในประเทศไทย. บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- A. Parasuraman, Valaria A. Zeithaml and Leonard L. Berry (1985), A conceptual model of Service Quality and Its Implications for future research. Journal of Marketing. 49(4): 41-50. Retrieved from https://www.jstor.org/stable/1251430?seq1#page_scan_tab_contents
- Gronroos. (1982). mA Service Quality Model and its Marketing Implication by Christian Gronroos. European Journal of Marketing 18(4): 36-44.

การส่งเสริมความสามารถพิเศษของทรัพยากรมนุษย์ในสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์
สมัยใหม่ มณฑลไห่หนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

The Promotion of Human Resources' Talents in Modern Scientific
Research Institution in Hainan province, China

Songjun¹, Suthichai Panyaroj²

¹ Student in master degree of business administration, Phitsanulok University

^{2*} Lecturer in master degree of business administration, Phitsanulok University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถพิเศษของทรัพยากรมนุษย์ในสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ มณฑลไห่หนาน ในประเทศจีน รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบุคคล จำนวน 1 คน และพนักงาน จำนวน 10 คน สังกัดสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงาน 6 ด้าน ได้แก่ ความเป็นธรรมภายใน ความสามารถในการแข่งขันภายนอก ก าร มีเอกลักษณ์ ความยืดหยุ่น ความซื่อสัตย์ และการสร้างแรงจูงใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า องค์กรได้พัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงานที่สอดคล้องกับบทบาทความรับผิดชอบ ให้เงินเดือนอย่างสมเหตุสมผล สร้างแรงจูงใจให้พนักงานเพื่อสร้างความแตกต่างของผลงานในการแข่งขันกับภายนอก สร้างระบบการทำงานร่วมกันเป็นทีมที่มีความยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมความซื่อสัตย์ใน การสร้างสรรค์ผลงาน รวมทั้งองค์กรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการ มีแนวทางการจัดการความเสี่ยงทางกฎหมาย ค่าตอบแทน และกฎระเบียบที่พนักงานยอมรับและปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: ปัจจัยส่งเสริมความสามารถพิเศษ , ทรัพยากรมนุษย์, สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่

Abstract

The objective of this research is to study the strategies for enhancing the special abilities of human resources in modern scientific research institutions in China. The data were collected from a department head and 10 employees in Modern Scientific Research Institution. The research tool used for data collection was interviews to study the factors promoting the special abilities of employees based on the concepts of

development and promotion of abilities in six areas: internal ethics, external competitiveness, uniqueness, flexibility, honesty, and motivation. The data were analyzed using content analysis and categorized using frequency and percentages to summarize the key findings from the interviews. The research findings revealed that the organization has developed and promoted the special abilities of employees in line with their roles and responsibilities. This was achieved by providing fair salaries, motivating employees to create a difference in their work when competing externally. The organization established a flexible teamwork system and could adapt and change rapidly. It promoted honesty in creative work, formulated policies regarding welfare, managed legal risks, compensation, and regulations that employees genuinely accepted and practiced.

Keywords: Keywords: Factors promoting special abilities, Human resources, Modern scientific research institutes

บทนำ

สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์ในประเทศจีน มีความต้องการในการจ้างงานคนที่มีความรู้สูง ไม่เพียงแต่มีความชำนาญในการทดลองทำงานเท่านั้น แต่ยังต้องมีความเชี่ยวชาญในการเขียนโครงการ หรือความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับสูง และมีแนวทางการจ้างงานคนที่เป็นนักศึกษา ต่างประเทศหรือมีประสบการณ์การศึกษาต่อในต่างประเทศ ทั้งนี้ในวงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ จะประเมินเพื่อรับคนเข้าทำงานโดยใช้ประวัติการศึกษา ระดับวิชาการ ทักษะและความเชี่ยวชาญ โดยการพิจารณาปัจจัยต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างรูปแบบการจ้างงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถได้คนที่เป็นความสามารถเข้ามาทำงานในสถาบัน (Modern Scientific Research Institution, 2023)

ทั้งนี้การส่งเสริมความสามารถพิเศษของทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญมากในการพัฒนาและเสริมสร้างทีมงานที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพในองค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความเชี่ยวชาญทางวิชาการหรือทักษะทางฝีมือ การส่งเสริมความสามารถพิเศษนี้สามารถทำได้โดยการให้ความสนับสนุนและทำให้พนักงานรู้สึกถึงความพึงพอใจในการทำงานของตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถใช้การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะเพื่อเสริมความสามารถในงานที่ต้องการ การสร้างโอกาสให้พนักงานได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ จากภายนอกองค์กร และการสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้พนักงานมีความคิดสร้างสรรค์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์สามารถใช้ความสามารถและพัฒนาศักยภาพของตนเป็นอย่างดีที่สุดที่สุดในบริบทของงานที่ทำในองค์กรหรือสถาบันนั้น ๆ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2565)

จากการศึกษาสภาพปัญหาของสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ในมณฑลไหหนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน พบปัญหาในการสรรหาคนงานที่มีความสามารถพื้นฐาน ยังไม่นำไปสู่การพัฒนาเป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ได้อย่างรวดเร็ว และพนักงานส่วนหนึ่งยังขาดแคลนของแรงจูงใจต่องานที่ต้องทำ ค่าตอบแทนและคุณภาพของงานที่ไม่สมดุลกัน (Modern Scientific Research Institution, 2022) เพื่อให้สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ในจีนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการจัดการและปรับปรุงทั้งในเรื่องของค่าตอบแทน รูปแบบงาน และการแบ่งหน้าที่ การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนแรงจูงใจและปรับปรุงคุณภาพชีวิตทางที่ทำงานก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้พนักงานมีประสิทธิภาพและสมรรถนะทำงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งสามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปกำหนดเป็นนโยบายขององค์กรเพื่อดึงความสามารถพิเศษของพนักงานออกมา เพื่อผลิตผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เพื่อแข่งขันกับองค์กรภายนอกได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถพิเศษของทรัพยากรมนุษย์ในสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ มณฑลไหหนาน ในประเทศจีน

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษ

ประกอบด้วย 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2566) (Domjan 1996) (Greenfield C. & Terry M.,1995) ดังนี้

1.1 ความเป็นธรรมภายใน : การส่งเสริมคุณค่าและจรรยาบรรณภายในองค์กร เช่น ความซื่อสัตย์ ความเท่าเทียม และจรรยาบรรณทางวิชาการ

1.2 ความสามารถในการแข่งขันภายนอก: การพัฒนาทักษะและความรู้เพื่อให้พนักงานสามารถแข่งขันได้ในตลาดที่แข็งแกร่ง

1.3 การมีเอกลักษณ์: การสร้างและยึดมั่นในเอกลักษณ์ขององค์กร ทำให้องค์กรเป็นที่รู้จักและได้รับความไว้วางใจจากคนในสังคม

1.4 ความยืดหยุ่น: การสร้างระบบทำงานที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก

1.5 ความซื่อสัตย์: การสร้างความน่าเชื่อถือในทุกกิจกรรมขององค์กร ซึ่งสร้างความไว้วางใจจากลูกค้าและคู่ค้า

1.6 การสร้างแรงจูงใจ: การสร้างบรรยากาศที่ทำให้พนักงานรู้สึกมีความสุขและมีความกระตือรือร้นในการทำงาน, ทำให้พนักงานทำงานอย่างเต็มที่และมีผลงานที่ดี

2. ภารกิจของสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่

สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่มีภารกิจหลายด้านที่มุ่งเน้นไปที่การนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและชุมชน การค้นหาความรู้ใหม่และนวัตกรรมในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและอุตสาหกรรม การฝึกอบรมและการศึกษา การพัฒนาบทบาทในการสอนและฝึกอบรมเพื่อสร้างนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรที่มีคุณภาพ การนำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันของประชาชน

ลักษณะงานที่สำคัญ ได้แก่

1. การวางแผนและวิเคราะห์การวิจัย: การกำหนดแผนการทำวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบแก้ปัญหาและทดสอบสมมติฐาน
2. การพัฒนาเทคโนโลยี: การออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่หรือปรับปรุงเทคโนโลยีที่มีอยู่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
3. การสื่อสารและการนำเสนอผลงาน: การแสดงผลงานวิจัยในรูปแบบรายงานบทความวิชาการ หรือการนำเสนอผลงานในงานสัมมนาและการประชุมวิชาการ
4. การทำงานร่วมกับผู้อื่น: การทำงานเป็นทีมกับนักวิทยาศาสตร์ นักวิศวกร และนักวิชาการอื่น ๆ เพื่อกระทำให้โครงการวิจัยและพัฒนา
5. การติดตามและประเมินผล: การติดตามผลการวิจัยและประเมินผลที่ได้รับจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

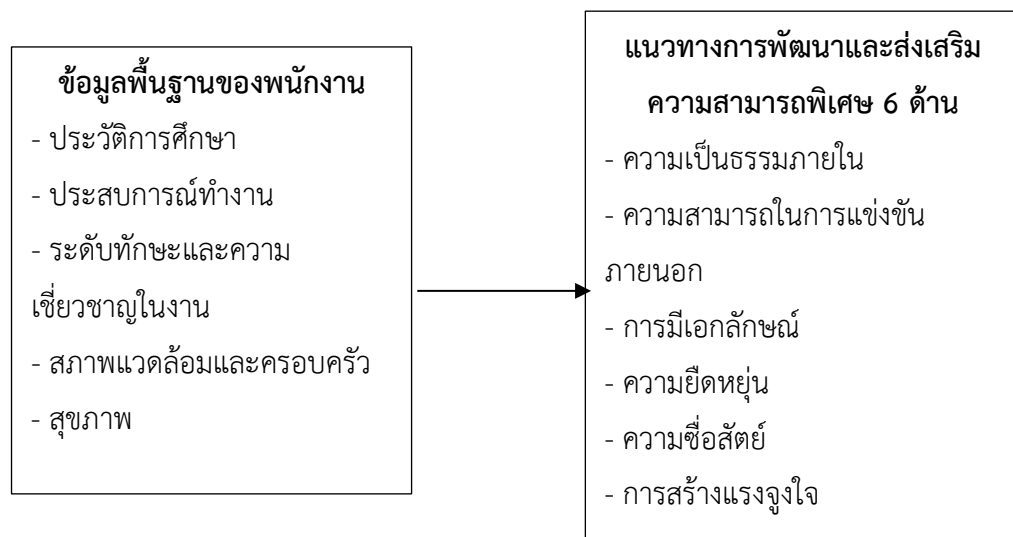
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Ramazan Ozkan Yildiz and Soner Esmer (2023) ทำงานวิจัยเรื่องกลยุทธ์และหน้าที่การจัดการผู้มีความสามารถพิเศษ : การทบทวนอย่างเป็นระบบ พบว่า องค์กรมีการพัฒนาความสามารถพิเศษของพนักงานผ่าน 7 ฟังก์ชันการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ (talent planning) การระบุทรัพยากรมนุษย์ (talent identification) การดึงดูดทรัพยากรมนุษย์ (talent attraction) การจ้างทรัพยากรมนุษย์ (talent acquisition) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (talent development) การนำทรัพยากรมนุษย์ไปใช้งาน (talent deployment) และการรักษาทรัพยากรมนุษย์ (talent retention) ซึ่งฟังก์ชันต่างๆ จะมีผลต่อกัน และทำงานเป็นวงจรผ่านกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง

ณัฐณิษฐ์ ศรีมาเสริม (2561) ทำงานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการและการพัฒนาบุคลากรเพื่อความยั่งยืน : กรณีศึกษาสถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล ใช้การวิเคราะห์เชิงอนาคตผ่านการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันฯ สามารถสรุป เป็นความคิดเห็นร่วมเชิงฉันทามติที่เป็นแนวทางที่ส่งผลต่อระดับความมี ประสิทธิภาพขององค์ประกอบอนาคตภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ของสถาบันฯ ผลการวิเคราะห์เพื่อนำมาพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วย 1) การ

วางแผนจำนวนบุคลากรที่ต้องการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองพันธกิจของการดำเนินการ เพื่อเพิ่มศักยภาพ และขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายโดยการมุ่งเน้นผลลัพธ์ในสิ่งที่ทำได้ดีเป็นพิเศษหรือมีความโดดเด่นที่แตกต่างจากคู่แข่ง 2) การสรรหาจากผู้ที่มีความ เหมาะสมทั้งการศึกษา ประสบการณ์และสมรรถนะที่เป็นคุณลักษณะที่ ต้องการกับทุกตำแหน่ง ที่มีแนวคิดและมุมมองใหม่ ๆ มาเสนอในการ ปรับปรุงระบบการทำงานที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถาบันฯ 3) การ พัฒนาให้บุคลากรให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีจิตบริการ มีการสร้างสรรค์ เพื่ ยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและพันธกิจของสถาบัน 4) การธำรงรักษาที่มีกระบวนการในการดึงดูดและจูงใจโดยการให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดี ส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

กรอบแนวคิด

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบุคคล และพนักงาน สังกัดสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ มณฑลไหหนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายบุคคล จำนวน 1 คน และพนักงาน จำนวน 10 คน สังกัดสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจงจาก ผู้ที่มีประสบการณ์บริหาร และปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีส่วนร่วมอยู่ในโครงการพัฒนาความสามารถพิเศษของสถาบัน

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้รวบรวมข้อมูล

ลำดับ	ตำแหน่ง	ชื่อ นามสกุล	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา
1	เจ้าหน้าที่	Ms.Chen	หญิง	37	ปริญญาเอก
2	เจ้าหน้าที่	Ms.Qin	หญิง	32	ปริญญาตรี
3	เจ้าหน้าที่	Ms.Jiang	หญิง	27	ปริญญาเอก
4	เจ้าหน้าที่	Ms.Yun	หญิง	29	ปริญญาโท
5	เจ้าหน้าที่	Ms.Shi	หญิง	27	ปริญญาโท
6	เจ้าหน้าที่	Mr.Xie	ชาย	43	ปริญญาโท
7	เจ้าหน้าที่	Mr.Yue	ชาย	38	ปริญญาตรี
8	เจ้าหน้าที่	Mr.Mei	ชาย	35	ปริญญาตรี
9	เจ้าหน้าที่	Mr.Xing	ชาย	31	ปริญญาโท
10	เจ้าหน้าที่	Mr.Xue	ชาย	25	ปริญญาโท
11	หัวหน้าฝ่าย HR	Mr.Zhang	ชาย	28	ปริญญาตรี

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงาน ตามแนวคิดการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษ 6 ด้าน ได้แก่ ความเป็นธรรมภายในความสามารถในการแข่งขันภายนอก การมีเอกลักษณ์ ความยืดหยุ่น ความซื่อสัตย์ และการสร้างแรงจูงใจ โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของพนักงานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประวัติการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ระดับทักษะและความเชี่ยวชาญในงาน สภาพแวดล้อมและครอบครัว และสุขภาพ เป็นตัวเลือกตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 2 วิธีการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงาน ตามแนวคิดการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษ 6 ด้าน เป็นแบบการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นแบบเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของพนักงานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประวัติการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ระดับทักษะและความเชี่ยวชาญในงาน สภาพแวดล้อมและครอบครัว และสุขภาพ เป็นตัวเลือกตรวจสอบรายการ ใช้การจำแนกข้อมูลด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

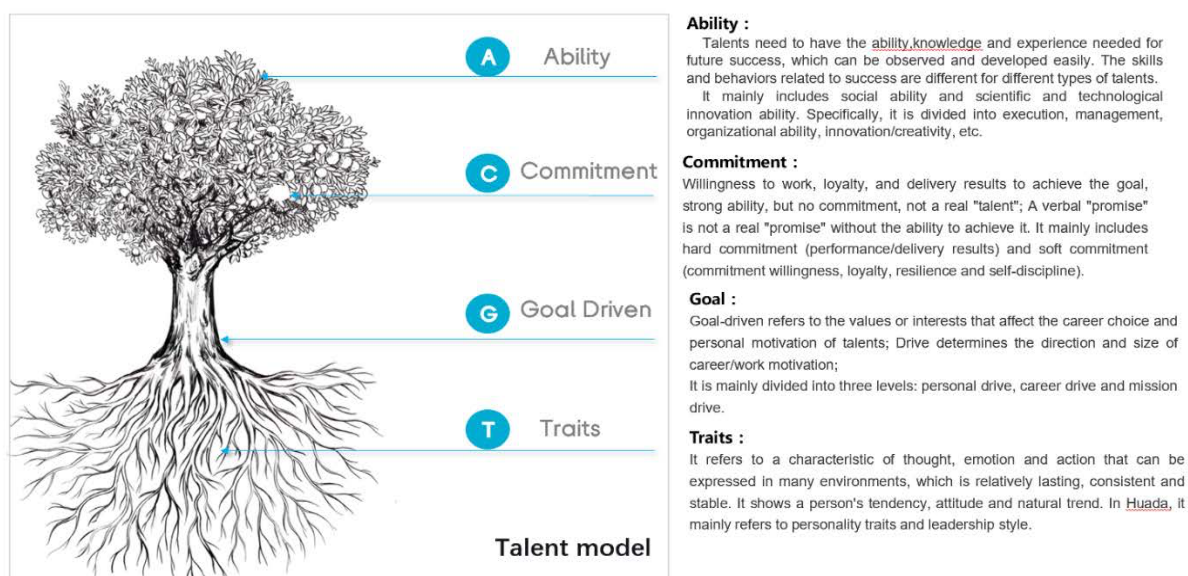
ส่วนที่ 2 สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา และวิธีการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงาน ตามแนวคิดการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษ 6 ด้าน ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์ มณฑลไห่หนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน มีวิธีการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงาน สรุปได้ดังนี้

1. วิธีการสรรหาบุคลากร

การสรรหาผู้มีความสามารถและมีความรู้สูงเข้าทำงาน จากการทดลองภาคปฏิบัติ และทดสอบการเขียนรายงานด้านสารสนเทศในระดับสูง รวมทั้งพิจารณาจากผู้มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศหรือพื้นฐานการศึกษาในต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น แตกต่างจากอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิมที่ประเมินเพียงจากภูมิหลังทางวิชาการ ระดับการศึกษา ทักษะ และความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้การรับพนักงานเข้ามาทำงานในสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ได้กำหนดเทคนิคที่ใช้เป็นเกณฑ์ 4 ประการ ได้แก่ Ability : ความสามารถและความรู้และประสบการณ์ที่จะทำให้งานมีความสำเร็จ Commitment : ความจงรักภักดีและพร้อมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ขององค์กร Goal : การมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงานเพื่อบรรลุความสำเร็จในระยะเวลาย่นรวดเร็ว Traits : มีเอกลักษณ์พิเศษในการทำงานรวมถึงการควบคุมอารมณ์การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและช่วยร่วมงานและมีภาวะความเป็นผู้นำ ดังรายละเอียดในภาพ 2

ภาพ 2 เทคนิค 4 ประการในการคัดคนที่มีความสามารถพิเศษเข้าทำงานในสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ในประเทศจีน

2. ขั้นตอนการสรรหาพนักงานเข้าทำงาน

ในกระบวนการสรรหาคนเข้าทำงานนั้น สถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ในประเทศจีนใช้หลักการของความเปิดเผย ความยุติธรรม และความเป็นกลางในการคัดเลือกอย่างเคร่งครัด โดยผู้สมัครต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสุขภาพที่ดีและทัศนคติที่เชิดชูในงาน ผู้สมัครจะถูกตรวจสอบ

ผ่านการสอบ รวมถึงการทดสอบเขียน สัมภาษณ์ และการทดสอบอื่น ๆ การสอบสวนข้อมูลพื้นฐาน และการตรวจสอบประวัติเครดิตที่ไม่ดี ประวัติการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การตรวจสอบการละเมิดกฎระเบียบ และการตรวจสอบสุขภาพ

ผู้สมัครงานจะกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มการลงทะเบียนข้อมูลผู้สมัคร และต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เช่น ใบประจำตัวประชาชน / หนังสือเดินทางจริง ใบปริญญาจบการศึกษา ใบอนุญาตปริญญา ใบประกาศนียบัตรความเชี่ยวชาญ และเอกสารอื่น ๆ ตามที่ได้รับคำร้องขอ ข้อมูลส่วนบุคคลและเอกสารทั้งหมดต้องเป็นความจริง หากพนักงานใช้เอกสารปลอม จะถือเป็นการละเมิดกฎระเบียบอย่างร้ายแรง องค์กรจะมีสิทธิ์ที่จะยุติความสัมพันธ์การทำงานโดยไม่ต้องจ่ายค่าชดเชย และพนักงานต้องรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากข้อมูลเท็จและรับผิดชอบต่อความเสียหายในการชดเชยความเสียหาย

3. วิธีการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงาน ตามแนวคิดการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษ 6 ด้าน สรุปได้ดังนี้

3.1 ความเป็นธรรมภายใน

องค์กรให้ความเสมอภาคในการจ่ายเงินเดือนโดยรวมทั้งเงินเดือนคงที่ การจ่ายเงินเดือนตามผลงานและส่วนเสริมต่างๆ ซึ่งเป็นการให้การตอบแทนที่เพียงพอ และมีสวัสดิการที่ครอบคลุม ซึ่งนับได้ว่าเป็นกลยุทธ์ในการแข่งขัน ที่มีการปรับระดับค่าตอบแทนไปตามระดับพื้นฐานของตลาดแรงงานท้องถิ่นและภายในของบริษัท ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า การจ่ายเงินเดือนให้แก่พนักงาน อยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับระดับเงินเดือนในองค์กรอื่นๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน แต่มีการเพิ่มเติมในเรื่องการสร้างระบบค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม และแยกแยะตามความสามารถและผลงานของพนักงานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมความพึงพอใจและความผูกพันของพนักงาน เพื่อช่วยชดเชยในประเด็นเรื่องเงินเดือนที่ไม่สูงมากได้ และองค์กรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการ มีแนวทางการจัดการความเสี่ยงทางกฎหมาย ค่าตอบแทน และกฎระเบียบที่พนักงานยอมรับและปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

3.2 ความสามารถในการแข่งขันภายนอก

พนักงานส่วนหนึ่ง 40% จากทั้งหมด มีความเห็นว่า องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดระดับต่ำ เนื่องจากอัตราการจ่ายเงินเดือนให้แก่พนักงาน อยู่ในระดับปานกลาง อาจส่งผลให้พนักงานขาดแรงจูงใจในการพัฒนาผลงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย แต่พนักงานส่วนใหญ่ 60% พอใจกับอัตราเงินเดือน แต่มีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาในระยะยาวว่า องค์กรควรปรับโครงสร้างเงินเดือนพนักงานให้สูงขึ้นเพื่อเป็นปัจจัยดึงดูดความสามารถของพนักงาน และส่งเสริมให้พนักงานผลิตผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่โดดเด่นเพื่อแข่งขันทางการตลาดเพิ่มขึ้น

3.3 การมีเอกลักษณ์

พนักงานเสนอแนะให้องค์กรควรสร้างเอกลักษณ์พิเศษจากปัจจัยเสริม 4 ประการ ดังนี้

1. พัฒนาทักษะและความรู้: ให้โอกาสให้พนักงานเข้ารับการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับงานวิทยาศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาที่ต้องการให้บริษัท

2. ส่งเสริมนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์: สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้พนักงานมีความสามารถในการคิดนวัตกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ผ่านการสร้างพื้นที่ทดลองหรือโครงการวิจัย

3. การสนับสนุนในการศึกษาต่อ: สามารถให้ทุนการศึกษาหรือโครงการฝึกงานในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง

4. สร้างบรรยากาศทำงานที่น่าสนใจ: สร้างสภาพแวดล้อมทำงานที่น่าสนใจและหลีกเลี่ยงการซ้ำซาก ให้พนักงานมีความเข้ากันได้และมีความสุขในการทำงาน สร้างพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างพนักงานทางวิทยาศาสตร์ สร้างกลุ่มงานหรือโครงการที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์

3.4 ความยืดหยุ่น

พนักงานเสนอแนะให้องค์กรควรสร้างระบบการทำงานที่มีความยืดหยุ่น โดยแจกแจงงานในลักษณะที่เหมาะสมกับภาระงานและความสามารถของบุคคล ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความผูกพันในองค์กร และคนในชุมชน สังคม เพื่อสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับทีมหรือกลุ่มงานที่มีความหลากหลาย การทำงานเป็นทีมช่วยให้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและไอเดีย และสร้างนวัตกรรมที่สามารถช่วยให้บริษัทประสบความสำเร็จ

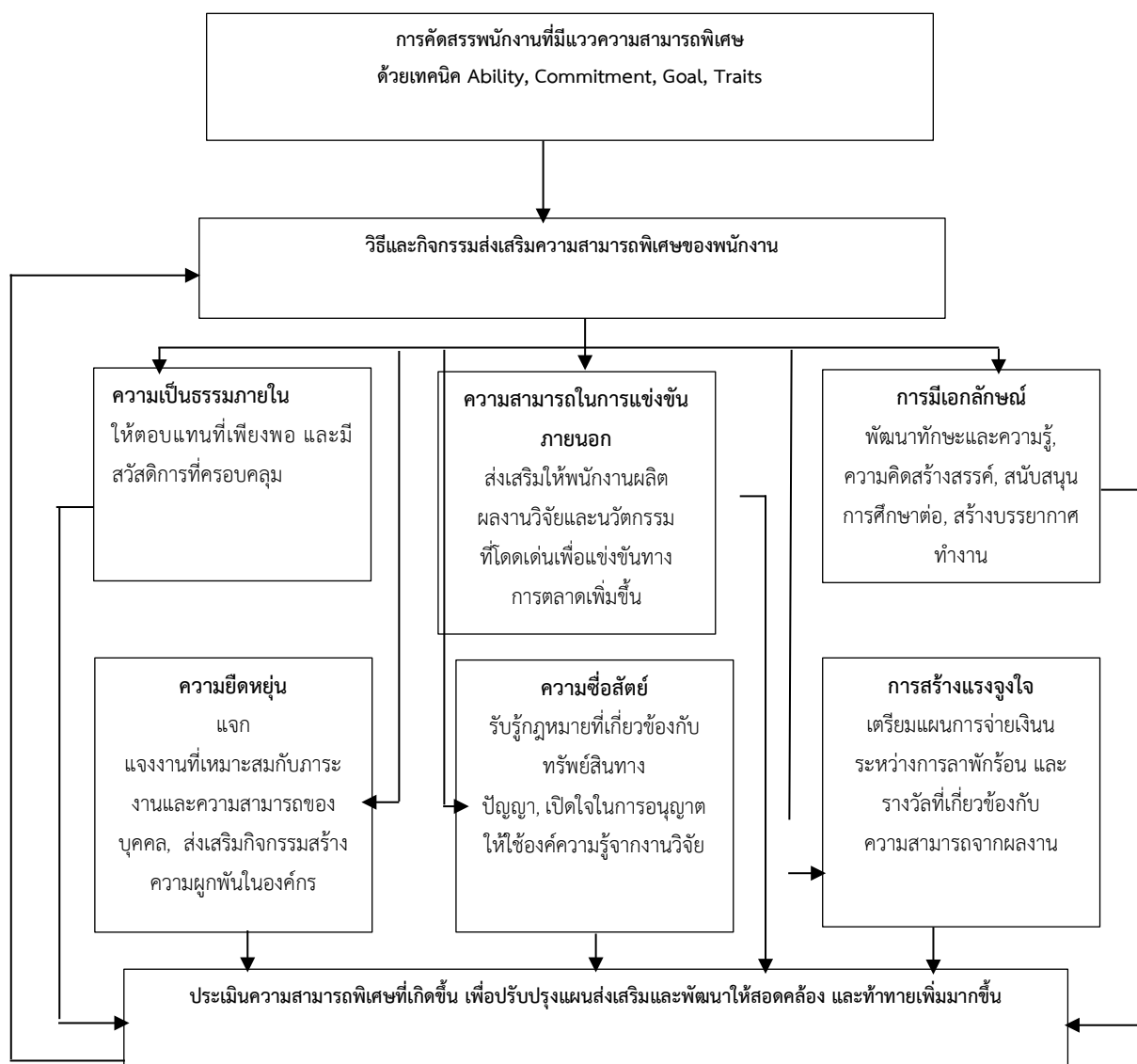
3.5 ความซื่อสัตย์

พนักงานเสนอแนะให้องค์กรควรสร้างการรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อปกป้องสิทธิ์และประโยชน์จากการค้นพบทางวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมที่พวกเขาสร้างขึ้น ปกป้องข้อมูลลูกค้าและข้อมูลที่เป็นความลับที่เป็นกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่เปราะบาง รวมทั้งเปิดใจในการอนุญาตให้ใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการต่อยอดผลงานในวงกว้าง ที่อาจเกิดประโยชน์ร่วมกันในการนำมาใช้พัฒนาสังคมและประเทศได้

3.6 การสร้างแรงจูงใจ

พนักงานที่มีรายได้น้อย จะได้รับรับประกันชีวิตในระดับสูงสุด แต่ยังขาดรูปแบบสิ่งจูงใจที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อความกระตือรือร้นในการทำงานของพนักงาน ทั้งนี้องค์กรได้เตรียมแผนบางประการไว้สำหรับการจ่ายเงินระหว่างการลาพักร้อน และรางวัลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถจากผลงานของพนักงาน เพื่อช่วยกระตุ้นแรงจูงใจให้แก่พนักงานในการสร้างความแตกต่างของผลงานในการแข่งขันกับภายนอก

จากองค์ความรู้ที่ได้จากวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงานข้างต้น สามารถนำมาสร้างเป็นแผนภาพแนวทางการพัฒนาให้แก่องค์กรที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังภาพ 3

ภาพ 3 แผนภาพสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

สามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมความสามารถพิเศษของพนักงานตามแนวคิดการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถพิเศษ 6 ด้าน ไปใช้กำหนดเป็นนโยบายสรรหาบุคลากรและสร้างบุคลากรให้มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบในสถาบันการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

2. ข้อเสนอแนะในการต่อยอดงานวิจัย ดังนี้

2.1 ศึกษารูปแบบความต้องการในการพัฒนาทักษะความสามารถพิเศษของบุคลากรโดยให้พนักงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยและนวัตกรรมของพนักงาน ที่มีจำนวน

กลุ่มตัวอย่างมากขึ้น ช่วยให้ความเห็นและยืนยันรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริง

2.2 วิจัยเพื่อก้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จแล้วล้มเหลวในการส่งเสริมความสามารถพิเศษของบุคลากรโดยใช้สถิติเชิงเหตุผลและโมเดลในการทำนายทางคณิตศาสตร์มีความลุ่มลึกมากขึ้น

บรรณานุกรม

ณัฏฐณิษย์ ศรีมาเสริม, Natthanit Srimaserm (2561). แนวทางการบริหารจัดการและการพัฒนา

บุคลากรเพื่อความยั่งยืน : กรณีศึกษาสถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล. Retrieved from:
<https://repository.li.mahidol.ac.th/handle/123456789/72118>.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2565). ทิศทางการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษในยุค 4.0. สืบค้นข้อมูลจาก <https://www.ipst.ac.th/news/19980/20220131-ipst50y-2.html>.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2566). คู่มือระบบค่าตอบแทน. สืบค้นข้อมูลจาก
<https://www.ocsc.go.th/compensation#gsc.tab=0>.

Domjan, M. (1996). The Principles of Learning and Behavior.
Belmont,CA:Thomson/Wadsworth.

Greenfield, C. and Terry, M. (1995). Work/life: From a set of programs to a strategic way of management. Employment Relations Today, Autumn, 67 -81.

Modern Scientific Research Institution. (2023). Regularities of Personnel Recruitment.
China : Modern Scientific Research Institution.

Modern Scientific Research Institution. (2022). Analysis report of human resource competency in Modern Scientific Research Institution. China : Modern Scientific Research Institution.

Yildiz, R. O., & Esmer, S. (2023). Talent management strategies and functions: a systematic review. Industrial and Commercial Training, 55(1), 93-111.

แนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของ
อุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศจีน

The Guidelines for Applying Technological Innovations for production
efficiency in the construction industry in China

Liu Yuan¹, Suthichai Panyaroj²

¹ Student in master degree of business administration, Phitsanulok University

^{2*} Lecturer in master degree of business administration, Phitsanulok University

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศจีน รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 ธุรกิจด้านการก่อสร้าง ที่มีชื่อเสียงในประเทศจีน ได้แก่ Jianxi Construction Engineering Group Company, Shanghai Baoye Construction Group Company และ Ruizhu Tianyuan Design Company เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีในการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และจำแนกกลุ่มองค์ความรู้ด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ธุรกิจด้านการก่อสร้างใช้งาน ได้แก่ สมาร์ทฟาร์มมิงด้วยเทคโนโลยีไอโอที การประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลบนคลาวด์คอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแสดงรายงานเสมือนจริงเพื่อการวางแผนและตัดสินใจ และการใช้เทคโนโลยีเออาร์ และวีอาร์ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีของบริษัทต่างๆ ได้ส่งผลกระทบในทางบวก คือ สามารถทำงานร่วมกับพนักงานได้อย่างรวดเร็ว และสามารถตรวจสอบความผิดพลาดย้อนกลับได้ แต่บริษัทควรมีการวางแผนเรื่องต้นทุนและค่าใช้จ่ายผูกพันในการดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่มีราคาสูง การเตรียมการเคลื่อนย้ายเข้าสู่ระบบดิจิทัลทั้งระบบ และการพัฒนาพนักงานเพื่อใช้เทคโนโลยีให้เกิดผลสำเร็จสูงสุด

คำสำคัญ: นวัตกรรมทางเทคโนโลยี, ประสิทธิภาพการผลิต, อุตสาหกรรมก่อสร้าง, ประเทศจีน

Abstract

The objective of this research is to study the application of technological innovations to enhance the efficiency of the construction industry in China. The data was collected from three renowned construction businesses in China: Jianxi Construction

Engineering Group Company, Shanghai Baoye Construction Group Company, and Ruizhu Tianyuan Design Company. The research tools used for data collection included interviews to explore the application of technological innovations in construction industry production, content analysis, and knowledge categorization through frequency and percentage analysis. The research found that technological innovations utilized by construction businesses include smart farming using IoT technology, cloud computing for data processing and storage, data analysis for realistic reporting, planning, and decision-making, as well as the use of AR and VR technologies. The application of technologies by various companies had positive impacts, enabling fast collaboration with employees and facilitating error checking. However, companies should plan and budget for the maintenance of high-cost technological equipment. Preparation for transitioning into a digital system and employee development to maximize the successful implementation of technology are also crucial considerations

Keywords: Technological Innovation, Production Efficiency, Construction Industry, China

บทนำ

อุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศจีนเป็นหนึ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดและมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันจีนเป็นตลาดใหญ่สำหรับการจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง และโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ โดยมีการลงทุนมากมายจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูง โครงการทางด่วน และโครงการท่าเรือ นอกจากนี้ การพัฒนาทางเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมก่อสร้างของจีนก็เป็นสิ่งที่ท้าทายและน่าสนใจ โดยจีนได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการโครงการ การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ และวางแผนตัดสินใจ บนพื้นฐานการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการออกแบบและจำลองโครงสร้างในกระบวนการก่อสร้าง ทั้งนี้การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศจีน มีผลกระทบต่อพัฒนาและสถานะของเมืองและโครงข่ายพื้นฐานของประเทศ (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง, 2566) โดยในงานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจแนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้าง 3 แห่ง ได้แก่ 1) Jianxi Construction Engineering Group Company เป็นหนึ่งในบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในอุตสาหกรรมก่อสร้างในจีน มีหลายโครงการที่มีชื่อเสียงในการก่อสร้างสถานที่สำคัญในประเทศ รวมถึงโครงการระบบขนส่งสาธารณะและโครงการทางด่วน 2) Shanghai Baoye Construction Group Company: เป็นบริษัทก่อสร้างที่มีความเชี่ยวชาญในการก่อสร้างอาคารที่ทันสมัยและมีคุณภาพสูง มีส่วนร่วมในโครงการทางการค้าและโครงการที่สำคัญในเซี่ยงไฮ้ และ 3) Ruizhu Tianyuan Design Company เป็นบริษัทที่เชี่ยวชาญในการออกแบบโครงสร้าง

และสถาปัตยกรรม มีส่วนร่วมในการออกแบบโครงการที่หลากหลายตั้งแต่โครงการทางการค้าจนถึงโครงการอาคารพักอาศัย จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในธุรกิจก่อสร้าง พบว่าเกิดความยากลำบากในการปรับตัวของแรงงาน ในการนำเทคโนโลยีมาใช้อาจทำให้บางคนสูญเสียงานหากไม่สามารถปรับตัวในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยี มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนทั้งในด้านการซื้ออุปกรณ์และการฝึกอบรม และการใช้เทคโนโลยีในอุตสาหกรรมก่อสร้างต้องการความรู้และทักษะทางเทคนิคที่สูง อาจทำให้ขาดแคลนความสามารถในการจัดการและความรู้ในกลุ่มคนงาน ดังนั้น อุตสาหกรรมก่อสร้างควรวางแผนและบริหารจัดการอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดและลดผลกระทบที่เป็นไปได้ในด้านต่าง ๆ ของธุรกิจ (เทวัญ ศรีดารานนท์, 2562)

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงวิธีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดผลสำเร็จ การวิเคราะห์ผลกระทบทางบวกและทางลบ รวมทั้งเสนอแนวทางการจัดเตรียมทรัพยากรทั้งกำลังคน งบประมาณ อุปกรณ์ และวิธีการบริหารจัดการ เพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายเข้าสู่ระบบดิจิทัลทั้งระบบ และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพนักงานเพื่อใช้เทคโนโลยีให้เกิดผลสำเร็จสูงสุด และเสนอแนะแผนในอนาคตที่ธุรกิจควรวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพก่อนการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาใช้งาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดนวัตกรรมในอุตสาหกรรมก่อสร้าง

แนวคิดนวัตกรรมในอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศไทยเน้นไปที่การปรับใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดค่าใช้จ่ายในโครงการ โดยจำแนกการพัฒนาและใช้นวัตกรรม 7 รูปแบบ ดังนี้

1.1 การใช้เทคโนโลยีสมาร์ท: การนำเทคโนโลยีสมาร์ตมาใช้ในการจัดการโครงการ เช่น การใช้เซนเซอร์และระบบอัตโนมัติในการควบคุมแสง อุณหภูมิ และการใช้พลังงาน เพื่อลดการใช้ทรัพยากรและค่าใช้จ่าย

1.2 การใช้งานระบบสารสนเทศทางการค้า (ICT): การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ข้อมูลถูกต้องและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในการจัดการสถานะโครงการและสื่อสารระหว่างทีมงาน

1.3 การสร้างโครงสร้างด้วยวัสดุนวัตกรรม: การนำเข้าวัสดุใหม่ๆ ที่มีความทนทานและมีประสิทธิภาพสูงมาใช้ในการก่อสร้าง เช่น วัสดุคาร์บอนไฟเบอร์ เป็นต้น.

1.4 การใช้งานเทคโนโลยีการออกแบบ 3D: การใช้โปรแกรมออกแบบ 3D ช่วยในการพัฒนาและทดสอบแบบจำลองโครงสร้างก่อสร้าง ทำให้มีการวางแผนและทดสอบโครงสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ.

1.5 การนำเทคโนโลยีการเรียนรู้ของเครื่องจักร (Machine Learning): ในการทำนายและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สามารถทำการบำรุงรักษาโครงการในเวลาที่ลดการหยุดชะงัก.

1.6 การพัฒนาเทคโนโลยีในการก่อสร้างสถานที่อย่างยั่งยืน: การพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียวและการใช้พลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ และการออกแบบโครงสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม.

1.7 การส่งเสริมนวัตกรรมจากภายนอก: การทำงานร่วมกับบริษัทและโครงการวิจัยจากภาคธุรกิจและภาคการศึกษา เพื่อนำเอานวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในโครงการก่อสร้าง

2. แนวคิด Lean Manufacturing

Lean Manufacturing ช่วยให้กระบวนการผลิตเป็นประสิทธิภาพมากขึ้น โดยลดสิ้นเปลืองและเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการ โดยแนวคิด Lean Manufacturing ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1. ลดสิ้นเปลือง (Reduce Waste): ให้ความสำคัญกับการลดสิ้นเปลืองทุกรูปแบบ เช่น การลดการรอคอย การใช้พื้นที่ วัสดุ และแรงงาน

2. สร้างค่า (Create Value): คือการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าโดยไม่สร้างสิ้นเปลืองใด ๆ ในกระบวนการ

3. สตรีมไลน์กระบวนการ (Streamline Processes): การวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยทำให้ขั้นตอนการผลิตเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีความยืดหยุ่น

4. การลดระยะเวลาผลิต (Reduce Lead Time): ลดระยะเวลาที่ใช้ในกระบวนการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการส่งมอบผลิตภัณฑ์

5. การปรับปรุงโครงสร้างการจัดการ (Improve Management Structure ส่งเสริมให้มีโครงสร้างการจัดการที่เน้นการทำงานร่วมกันและการส่งเสริมความรับผิดชอบในทุกกระดับ.

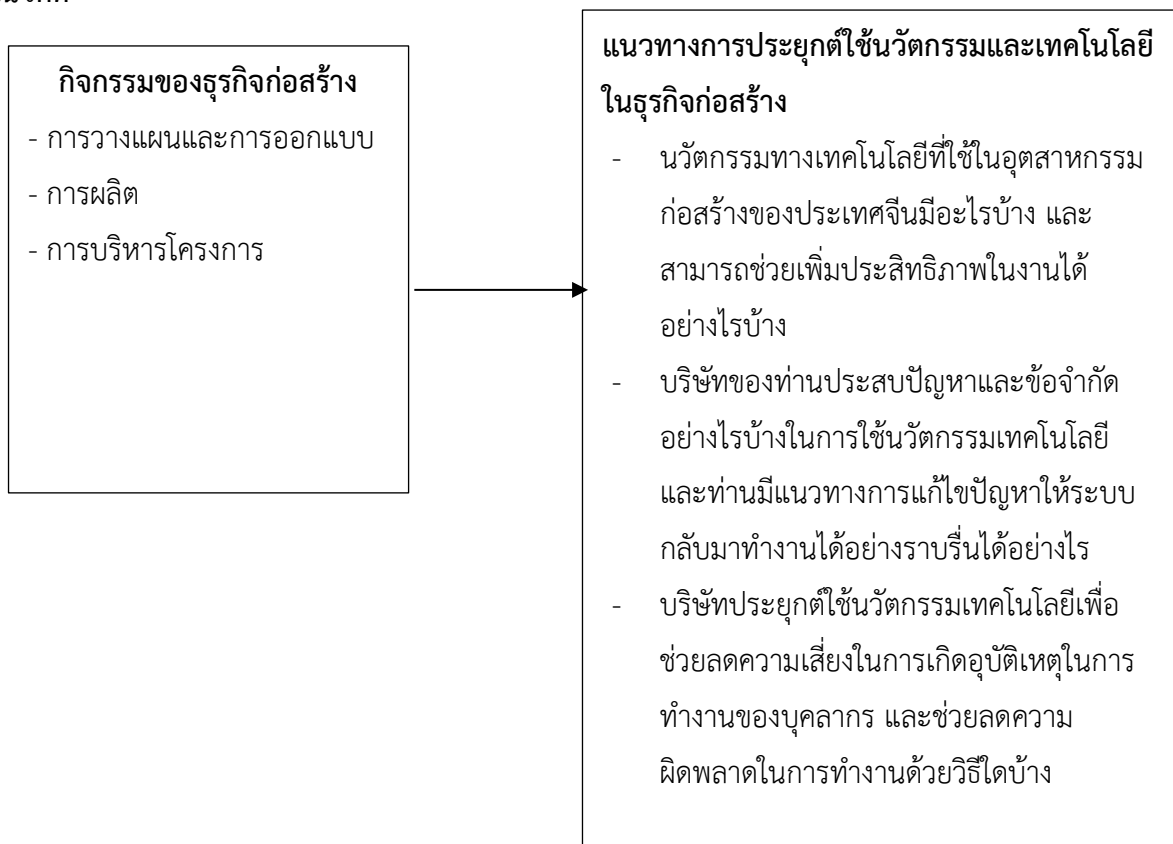
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิชากานต์ ล้นขุนทด และคณะ (2565) ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยนวัตกรรมของธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้างที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน พบว่า ปัจจัยนวัตกรรมของธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้างมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ปัจจัยผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และปัจจัยนวัตกรรมด้านกระบวนการ ด้านการเปลี่ยนตำแหน่ง และด้านกระบวนการทัศน์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนในธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นได้ว่าองค์กรมีความเชื่อว่าการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้าง จะช่วยเพิ่มยอดขายและกำไรให้กับองค์กรได้

เทวัญ ศรีดารานนท์ (2562) ทำวิจัยเรื่องการศึกษาสถานการณ์และผลกระทบของเทคโนโลยีการก่อสร้างในอุตสาหกรรมก่อสร้างของไทย พบว่า บริษัทก่อสร้างไทยโดยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีการก่อสร้างรวมถึงเทคโนโลยีการก่อสร้าง ทั้งนี้เพราะการที่บริษัทเป็นสมาชิกสมาคมทำให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวโน้มเทคโนโลยีจากสมาคมและสมาชิกอื่น ๆ บริษัทต่าง ๆ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญ โดยเทคโนโลยีช่วยในการออกแบบสัดส่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.94 รองลงมาคือโปรแกรมการจัดการโครงการ คิดเป็นร้อยละ 26.95 ส่วนเทคโนโลยีในกลุ่มปูนและกาวกระโดดมีเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.79 จะเห็นได้ว่าในกลุ่มปูนและกาวกระโดดมีการประยุกต์ใช้น้อยมากเมื่อเทียบกับเทคโนโลยีการก่อสร้างอื่น อย่างไรก็ตามแนวโน้มการนำเข้ามาประยุกต์ใช้ขึ้นอยู่กับตลาดแรงงาน การกดดันในเรื่องการแข่งขันในธุรกิจ และต้นทุนการก่อสร้างที่สูงขึ้น

สุทธิพงษ์ สุวรรณสาธิต (2559) ทำวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติตามแนวคิดสินค้าของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย พบว่าปัจจัยที่มีผลในการปฏิบัติตามแนวคิดระบบสินค้ามีทั้งหมด 10 ปัจจัยคือ 1) การมีส่วนร่วมของลูกค้า 2) การสื่อสารกับผู้ขาย 3) การส่งมอบตรงเวลาของผู้ขาย 4) การพัฒนาผู้ขาย 5) ระบบดึง 6) การไหลของกระบวนการ 7) การปรับตั้งเครื่องจักร 8) การควบคุมกระบวนการ 9) การมีส่วนร่วมของพนักงาน 10) การบำรุงรักษาเครื่องจักร ต่อจากนั้นยืนยันความถูกต้องของปัจจัยเหล่านี้ ด้วยการศึกษความสัมพันธ์กับปริมาณสินค้าคงคลัง ด้วยสมการถดถอยปีวส์ของ พบว่าปัจจัยที่มีผลกับการลดลงของปริมาณสินค้าคงคลังมีถึง 7 ปัจจัย แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ได้มานั้นสามารถใช้เป็นตัวแทนการปฏิบัติตามแนวคิดสินค้าได้เป็นอย่างดี

กรอบแนวคิด

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยนี้ คือ ธุรกิจด้านการก่อสร้างในประเทศจีน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้รวบรวมข้อมูล ทำการคัดเลือกแบบเจาะจงจาก 3 ธุรกิจด้านการก่อสร้าง ที่มีชื่อเสียงในประเทศจีน ได้แก่ Jianxi Construction Engineering Group Company, Shanghai Baoye Construction Group Company และ Ruizhu Tianyuan Design Company

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศจีน โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ได้แก่ ลักษณะการให้บริการของธุรกิจ อายุการก่อตั้งธุรกิจ และทุนก่อตั้งบริษัท เป็นตัวเลือกตรวจสอบรายการ

ส่วนที่ 2 แนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้าง ประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อ เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในธุรกิจก่อสร้างในกิจกรรมของธุรกิจก่อสร้าง ได้แก่ การวางแผนและการออกแบบ การผลิต และการบริหารโครงการเป็นแบบการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นแบบเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 แนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้าง ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศจีน สามารถสรุปผลดังนี้

คำถามที่ 1 นวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศจีนมีอะไรบ้าง และสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในงานได้อย่างไรบ้าง

- บริษัท Jianxi Construction Engineering Group ใช้ smart farming คลาวด์คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง และ Building Information Modelling (BIM) ช่วยในกระบวนการสำหรับการสร้างและจัดการข้อมูลโครงการก่อสร้างตลอดทั้งโครงการ มีการปรับเปลี่ยนการจัดการที่สถานที่ก่อสร้างเดิมให้เป็นระบบอัจฉริยะที่สามารถควบคุมได้ มีระบบการจัดการแรงงานอัจฉริยะ ระบบวัสดุอัจฉริยะ ระบบตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัย ระบบการจัดการการผลิต ช่วยให้สามารถตรวจสอบในเวลาจริง ๆ เกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของคน เครื่องจักร วัสดุ กฎหมาย สิ่งแวดล้อม และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการก่อสร้างโดยใช้ข้อมูลเป็นฐานในการวางแผนและตัดสินใจในการบริหารงาน

- บริษัท Shanghai Baoye Construction Group ใช้การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลธุรกิจขนาดใหญ่ (Big data) เพื่อนำเสนอแผนภูมิที่หลากหลายสำหรับการตัดสินใจ ควบคุม และระดับโปรเจกต์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีในการดำเนินการและควบคุมโปรเจกต์ที่ได้มาตรฐาน ผ่านจัดการและควบคุมโปรเจกต์แบบอัจฉริยะและสะท้อนผลการบริหารโครงการได้แบบเรียลไทม์

- บริษัท Ruizhu Tianyuan Design Company เปลี่ยน/ปฏิบัติการทำงานเดิมเข้าสู่การบริหารงานบนฐานของดิจิทัล โดยได้ก่อตั้ง "ศูนย์วิจัย BIM" โดยเน้นการออกแบบดิจิทัล และจัดฝึกอบรมพนักงานทั้งหมดให้มีความรู้ในเทคโนโลยี BIM รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยี BIM เพื่อช่วยในการปฏิบัติการผลิต

คำถามที่ 2 บริษัทของท่านประสบปัญหาและข้อจำกัดอย่างไรบ้างในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหาให้ระบบกลับมาทำงานได้อย่างราบรื่นได้อย่างไร

- บริษัท Ruizhu Tianyuan Design Company มุ่งแก้ไขปัญหาการวาดแบบ BIM ที่ล่าช้า เนื่องจากขาดการเชื่อมต่อระหว่างการออกแบบและการคำนวณ และการขาดความเชื่อมต่อระหว่างการก่อสร้างและการออกแบบในโครงการวิศวกรรมปัจจุบัน เช่น ความไม่เข้ากันระหว่างมาตรฐานการวาด BIM และแบบดั้งเดิม ขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการก่อสร้างจากการออกแบบ และการสูญเสียการบริหารจัดการ ทั้งนี้บริษัท Ruizhu Tianyuan Design Company พยายามออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ที่ช่วยให้เทคโนโลยี BIM สามารถลดความล่าช้าในการออกแบบบูรณาการกับงานคำนวณได้อย่างยืดหยุ่นเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการทำให้ระบบมีความเข้ากันได้กับมาตรฐานการทำงานดั้งเดิม หรือทำงานได้อย่างยืดหยุ่นในการทำงานบนมาตรฐานที่แตกต่างกัน

- บริษัท Shanghai Baoye Construction และบริษัท Ruizhu Tianyuan Design Company ไม่พบปัญหาและอุปสรรคในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี

คำถามที่ 3 บริษัทประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานของบุคลากร และช่วยลดความผิดพลาดในการทำงานด้วยวิธีใดบ้าง

- ทั้งสามบริษัทก่อสร้าง ประยุกต์ใช้ระบบขับเคลื่อนระยะไกลของทาวเวอร์เครนด้วยเทคโนโลยี 5G: ในอดีตช่างทาวเวอร์เครนต้องปีนขึ้นไปบนทาวเวอร์เครนสูงและนั่งในห้องขับเคลื่อนเพื่อทำการขับเคลื่อนทาวเวอร์เครน แต่ในปัจจุบัน ห้องขับเคลื่อนของทาวเวอร์เครนว่างเปล่า และทาวเวอร์เครนสามารถยกและปล่อยวัสดุก่อสร้างได้อย่างแม่นยำ โดยมีกล้อง 10 ตัวและเซ็นเซอร์จำนวนมากที่ติดตั้งบนทาวเวอร์เครนเพื่อส่งสัญญาณตำแหน่งต่าง ๆ สัญญาณการตรวจสอบวิดีโอ และสัญญาณอื่น ๆ ในเวลาจริงจะไปยังศูนย์ควบคุม ทำให้สามารถควบคุมทาวเวอร์เครนจากระยะไกลได้ ทั้งนี้นวัตกรรมเทคโนโลยีดังกล่าว จะช่วยป้องกันความเสี่ยงเช่นการเข้าและออกบ่อยครั้งของบุคคล และการเอียงของทาวเวอร์เครน และช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีขึ้น และช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน

- ทั้งสามบริษัทก่อสร้าง ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AR และ VR ในการหาการฝึกการทำงานและสร้างแผนที่ไปพร้อมกัน ระบบสามารถสแกนที่ตั้งอย่างแม่นยำ โดยที่ช่างสามารถสวมหมวก AR ผ่านพื้นที่และดูโมเดล BIM บนที่ตั้งได้ พวกเขาสามารถใช้เทคโนโลยี AR และ VR เพื่อสร้างสะพานเสมือนด้วยโมเดลกับอาคารที่กำลังถูกก่อสร้างจริง ซึ่งช่วยให้ช่วยลดข้อผิดพลาดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายนอกและภายในอาคารที่มีอัตราส่วนของโครงสร้างที่ถูกต้อง และมีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ที่ส่งผลให้งานการออกแบบโครงสร้างมีความปลอดภัยเพิ่มมากยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาข้างต้นที่พบว่า อุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศจีน มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนการจัดการที่สถานที่ก่อสร้างเดิมให้เป็นระบบอัจฉริยะที่สามารถควบคุมได้ ใช้ข้อมูลเป็นฐานในการวางแผน

และตัดสินใจในการบริหารงาน และมุ่งเน้นการฝึกอบรมพนักงานทั้งหมดให้มีทักษะความรู้ในเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติพงศ์ เชื้ออ้วน และคณะ (2563) พบว่า การนำเทคโนโลยีช่วยวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยระบบธุรกิจอัจฉริยะจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาการประมวลค่าตัวเลขทางสถิติที่มีความซับซ้อน มุมมองรูปแบบของรายงานจะออกมาเป็นตัวเลขและข้อความ และทำให้ง่ายต่อการตัดสินใจ และบริหารจัดการงานก่อสร้างด้านการวางแผนงาน การจัดลำดับความสำคัญของงาน การบริหารพัสดุและงบประมาณ การเร่งรัดและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายระดับปฏิบัติงาน รวมถึงเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารระดับสูงใช้ในการประเมินติดตามงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

2. ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

2.1 การนำองค์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้กับบริษัทในการนำเทคโนโลยีมาใช้ รวมถึงการให้สิ่งส่งเสริมให้กับการวิจัยและพัฒนาทางเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมก่อสร้าง

2.2 การนำองค์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลประเทศจีน เพื่อขอรับการสนับสนุนจากรัฐทางการเงินและนโยบายที่ส่งเสริมให้กับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง เช่น การให้สินเชื่อที่ต่ำและดอกเบี้ยต่ำสำหรับโครงการที่นำเทคโนโลยีมาใช้

2.3 การนำองค์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อนำเสนอบนสื่อสังคมและเว็บไซต์ทางการของบริษัท ก่อสร้าง เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในสังคมเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีในอุตสาหกรรมก่อสร้าง และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

3. ข้อเสนอแนะในการต่อยอดงานวิจัย ดังนี้

3.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศต่างๆ โดยใช้แนวคิด Lean ในการวิเคราะห์และเสนอแนวทางการลดเวลาและทำงานคู่ขนานกัน

3.2 ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างที่นำไปสู่การบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จและนำไปสู่การบริหารจัดการต้นทุนผลกำไร และสร้างการยอมรับกับพนักงานรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้เสนอแนะให้ใช้สถิติในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และสถิติเชิงทำนายเพื่อช่วยสกัดกลุ่มตัวแปรปัจจัยที่ช่วยสร้างยั่งยืน และการทำนายความสัมพันธ์ของสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตของการเพิ่มและลดปัจจัยทรัพยากรในธุรกิจ ต่อระดับความสำเร็จที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เมื่อปัจจัยต่างๆ ผันแปรหรือเปลี่ยนไป เช่น เมื่อลงทุนน้อยลง และมีจำนวนพนักงานรุ่นเก่าเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพของการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีจะเปลี่ยนไปหรือไม่อย่างไร

บรรณานุกรม

- กิตติพงศ์ เชื้ออ้วน, เบญญา สุนทรานนท์, สุนิตา นุเสน, & มานพ แก้ว โมรา เจริญ. (2020). การวิเคราะห์ข้อมูลในกระบวนการบริหารงานก่อสร้างโดยใช้ธุรกิจอัจฉริยะในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน. การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 25.
- เทวัญ ศรีดารานนท์. (2562). การศึกษาสถานการณ์และผลกระทบของเทคโนโลยีการก่อสร้างในอุตสาหกรรมก่อสร้างของไทย. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณิชา กานต์ล้นขุนทด, สุขสันต์ หอพิบูลสุข, & ขวัญกมล ดอนขวา. (2022). ปัจจัยนวัตกรรมของธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้างที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน. วารสารชุมชนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 16(4), 243-254.
- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (2566). ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจจีน. สืบค้นจาก <https://thaiembbeij.org/th/republic-of-china/investment>.
- สุทธิพงษ์ สุวรรณสาธิต. (2559). ปัจจัยการปฏิบัติตามแนวคิดสิน. RMUTT Global Business and Economics Review, 10(2), 39-54.